

Loviisan valtakunnalliset perinne- ja korjausrakentamisen päivät

Vanhoja taloja, ihania koteja ja puutarhoja, antiikkia ja taidetta

Loviisan Wanhat Talot

→ Lovisa Historiska Hus ← 29.-30.8.2015 ←

Sibeliusen
ja syvun
jalanjäjillä

Panu Kaila

& märkätilojen ongelmat

Rempaa jatkuu...

Merimiehen mökki
Riemumaisterin huvila
Casa BenItalia
Storskrapiksen kartano

Uutuutena:

Isnäsin luomukartanot
• sivut 26-27
Ruukin työläisasunnot
• sivut 28-29

Jennie Philipponnat
ja Janne Koivulahti:

Tervetuloa
Villa Engelin!

www.loviisanwanhattalot.fi

Kohteet avoinna klo 10-17 • Rannekkeet 15 e, voimassa molempina päivinä. Lapset alle 12-v ilmaiseksi.

RTV:stä maalit sekä uusiin että Wanhoihin taloihin!

Loput grillit ja pihakalusteet
ALENNETUIN KAMPANJAHINNOIN!

Meiltä myös
upeat tapetit!

Flame Tower
terassilämmitin
RST 221 cm

399⁰⁰

• FLAME
TOWER •

Lämpöä ja
valoa syksyn
pimeneviin
iltoihin!

KERTAVETO
UULA-PETROOLIÖLJYMAALLA

Uula
Petrooliöljymaali
Alk.
119⁰⁰
9 l (13,22/l)

Uula
Roslagin
Mahonki
Alk.
106⁰⁰
9 l (11,78/l)

Uula
Puulattia-
maali
Alk.
155⁰⁰
9 l (17,22/l)

Uula Into
himmeä
sisustusmaali
Alk.
127⁹⁰
9 l
(14,21/l)

Tarjoamme talkookahvit!
Ostaessasi 2 kpl 9 litran
ulkomaalipurkkia saat
kaupan päälle Väri-Kallen
Erikoissekoitusta (arvo 8,50).

Palvelua, Osaamista, Valikoimaa

Paras
Maalikauppa

www.rtv.fi

Porvoo: Teollisuustie 12, p. (019) 548 1750
Palvelemme: ma-pe 8–18, la 9–14

PINS

FINNAIR
PLUS

Säveltäjämestari Jean Sibeliuksen ja Sibeliuksen suvun jalanjäljillä Loviisassa:

Lapsuuden kesäkodista hautuumaalle

Jean Sibeliuksen 150-vuotissynytämpäivän kunniaksi Loviisan Wanhojen Talojen kulttuuriteema on kylpyläajan Loviisa ja nuori Jean Sibelius.

Sibeliuksen lapsuuden ja nuoruuden kesäkoti, isänpuoleisen suvun komea hirsitalo, toimii nykyisin Porvoon musiikkipiston Loviisan toimipisteenä.

Entinen Seurahuone, jossa säveltäjämestari viihtyi hyvin - usein turhan "puheliana" - asiakkaana nautiskellen mm. ostereita, Etelä-Venäjältä tuotua kaviaaria ja sampaanja, on kunnostettu kirjasto -mediateekiksi. Kannattaa pistäätyä ihailemassa salin kattomaalauskia.

Kappeli oli niin ikään Sibeliukseelle tuttu paikka. Hän esiintyi siellä varsin usein ja tapasi nauttia paikan kuuluja toteja muiden herrojen seurassa.

Sibeliuksen isänpuoleinen lähi-suku - isovanhemmat, setä ja täti - lepäävät Loviisan vanhalla hautuumaalla. Sieltä löytyy myös muiden sukulaisten hautapaikkoja: Åkerbergit, Sucksdorffit ja Unoniukset kuuluvat kaupungin kermaan.

Loviisanseudun oppaat kertovat hautuumaakieroksella Sibeliuksen suvun vaiheista, sen verkostotuomisesta Loviisan kaupungin historiaan sekä säveltäjämestarin monista mielenkiintoisista ystäväistä, joiden viimeinen lepopaikka löytyy harjun kupeessa sijaitsevalta kaunilta vanhalta hautuumaalta.

LWT tarjoaa kaikille kiinnostuneille Loviisan oppaiden järjestämät "Sibeliuksen suku ja ystävä"-kierrokset vanhalla hautausmaalla, Perämiehenkujalla. La 29.8. ja su 30.8. klo 12 ja 14 suomeksi ja ruotsiksi sekä la 29.8. klo 12 venäjäksi.

Jean Sibeliuksen isoisä, raatimies Johan Sibelius osti 1807 rakennettuun hirsitalon perheensä kodiksi 1817. Talo laudottiin ja maalattiin punaiseksi 1821. Se oli suvun hallinnassa vuoteen 1894.

Sibeliustalo, Sibeliuksenkatu 10. Porvoon musiikkipiston toimipisteenä toimivassa talossa on esillä Sibelius-aiheisia maalausia. Sibeliustalo on auki molempina LWT-päivinä 10-17.

Vanhat Loviisa-kuvat ©döte Brügel kokelmista

Loviisan Seurahuone rakennettiin 1863 arkkitehti Chiewitzin piirustusten mukaan. Sitä laajennettiin 1907 Selim. A. Lindqvistin suunnitelmienv pohjalta. Se on Suomen vanhin säilynyt puinen seurahuone.

Loviisan Pääkirjasto, Kuningattarenkatu 24. Seurahuone kunnostettiin kirjasto-mediateekiksi 1998. Suuren salin vanhat kattomaalaukset sekä soittoparveke ovat näkemisen arvoiset. Avoinna la-su 10-14.

RÄDMAN
JOHAN SIBELIUS
*1785 †1844

CATHARINA FREDRIKA
FÖDD ÅKERBERG
*1792 †1874

CARL EDWARD
*1823 †1863

EVELINA
*1831 †1893

Kappeli-ravintola rakennettiin Sibeliuksen syntymävuotena 1865, purettiin 1888 ja pystytettiin uudelleen 1889. Ravintolassa tarjottiin aterioita musiikin säestysellä ja Sibeliuskin musiisi siellä.

Kulttuuriravintola Loviisan Kappeli, Kappelinpuisto, Kuningattarenkatu 19, nousi uuteen kukoistukseen maalarimestari/ravintoloitsija Airi Kallion toimesta ja avautui restauroituna 2013. Avoinna la 10-18 ja su 11-17.

Sibeliuksen isänpuoleinen suku lepää Loviisan vanhalla hautuumaalla. Säveltäjämestari kustansi omaisilleen hautakiven vuonna 1928.

Tervetuloa Loviisaan

Loviisan Wanhat Talot avaavat ovensa, pihansa ja puutarhansa jo yhdennentoista kerran.

Tapahtumasta on kasvanut Itä-Uudenmaan suurin yleisötapahtuma ja se tunneaan myös valtakunnallisesti.

Vuoden 2015 tapahtuman kulttuuriteema on kylpyläajan Loviisa ja nuori Jean Sibelius.

Loviisa oli nuorelle Sibeliukselle kesäparatiisi meren äärellä.

Viehättävässä puukaupungissamme on edelleen jäljellä paljon tuon ajan rakennuksia, joita voi päivien aikana käydä ihailemassa.

Pääkaupungin kupeessa hyvien yhteyksien päässä oleva idyllinen Loviisa voi tulevaisuudessa hyvin olla taas kukoistava kylpyläkaupunki.

Haluan lämpimästi kiittää kaikkia Teitä, jotka olette mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa upeaa ja ainutlaatuista lovissaista tapahtumaa. Tervetuloa Loviisaan!

Välkommen till Lovisa

Lovisa Historiska Hus öppnar sina dörrar, gårdar och trädgårdar redan för elfte gången.

Evenemanget har vuxit till det största publikevenemanget i östra Nyland och är känt även landsomfattande.

Kulturtemat för 2015 är badortstiden i Lovisa och den unge Jean Sibelius.

Lovisa var för den unge Sibelius ett sommarparadis intill havet. I vår förtjusande trähusstad finns det ännu kvar en hel del byggnader från den tiden, som man kan besöka under evenemanget. Idylliska Lovisa, som ligger nära intill huvudstaden med goda förbindelser kan mycket väl i framtiden återigen bli en blomstrande badortsstad.

Jag vill varmt tacka alla Er, som är med och planerar och förverkligar detta förtjusande och unika evenemanget.

Petri Vauhkonen, Loviisan Wanhat Talot puheenjohtaja
Loviisa Historiska Hus, ordförande

Matkailu on tärkeää

Kuva: Laura Kotila

Arvoisat Loviisan Wanhat Talot -tapahtuman ja suomalaisen rakennuskulttuurin ystävät,

Loviisalla on perinteikäs historia ja merkittävä nykyaika. Jo kaupungin perustamisesta lähtien Loviisa on Kaakkois-Suomen ainoana tapulikaupunkina kytkeytynyt ulkomaankauppaan. Venäjän vallan aikaan Loviisa niitti mainetta kylpyläkaupunkina houkutteilen kaupunkiin merkittävän määrän kesävieraita.

Myös tänä päivänä matkailulla on tärkeä merkitys Suomen taloudelle. Loviisan Wanhat Talot -tapahtuman kaltaiset yleisötapahtumat houkuttelevat kävijöitä niin ympäri Suomen kuin ulkomailta ja luovat osaltaan Suomi-kuvaa.

Toivotan Loviisan Wanhat Talot -tapahtumalle menestystä ja sen runsasluisalle kävijämäärälle monipuolisista historia- ja rakennuskorjauslämyksistä suomalaista lähi- ja luomuruokaa unohtamatta.

Turismen är viktigt

Bästa vänner av Historiska Hus och finsk byggnadskultur, Lovisa har ett traditionsrikt förflutet och en betydande nutid. Ända sedan sitt grundande har Lovisa, som sydöstra Finlands enda stäpelstad, haft att göra med utrikeshandel. Under den ryska tiden blev Lovisa känt som badort och lockade stora skaror sommargäster.

Också idag är turismen viktig för Finlands ekonomi. Evenemanget som Historiska Hus lockar besökare från hela Finland men också från utlandet och bidrar på så vis till att skapa en Finlandsbild.

Jag önskar evenemanget Historiska Hus all framgång och alla besökare mångsidiga upplevelser av historia, byggnadskonservering och renovering – den finska när- och ekonaten inte att förglömma.

Lenita Toivakka, Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri
Utrikeshandels- och utvecklingsminister

Itäisen Uudenmaan helmi

Loviisan Wanhat Talot -tapahtumaa on järjestetty vuodesta 2005 alkaen. Tapahtuman keskiössä on alusta asti ollut vanhojen talojen esittely ja niiden avaaminen kävijöille sekä perinne- ja korjausrakentamiseen liittyvät työntöket ja seminaarit.

Kaupunginjohtajana voin jälleen kerran todeta olevani ylpeä siitä, että kaupunkime aktiiviset asukkaat ja lukuisat yhdistykset ovat kantaneet kortensa kekoon, jotta voimme tarjota tapahtumavieraalle uusia elämyksiä ja kokemuksia.

Vanhojen talojen omistajat, jotka avaavat vuosi vuoden jälkeen ovensa suurelle yleisölle, ovat niitä tapahtuman sankareita, jotka ansaitsevat vilpittömän kiitoksen, kumarruksen ja hatunnoston.

Haluan omasta ja kaupungin puolesta toivottaa kaikki kävijät lämpimästi tervetulleeksi Loviisan Wanhat Talot -tapahtumaan tänne itäisen Uudenmaan helmeen.

Östnylands pärla

Evenemanget Lovisa Historiska Hus har ordnats sedan 2005. Redan från början har det centrala innehållet i evenemanget varit att förevisa gamla hus, att slå upp dörrarna till husen för besökare och att ordna seminarier och arbetsuppsättningar som fokuserar på traditions- och reparationsbyggande.

I egenskap av stadsdirektör kan jag än en gång konstatera att jag är stolt över att otaliga föreningar och aktiva invånare i vår stad har dragit sitt strå till stacken för att vi ska kunna erbjuda alla evenemangsbesökare nya upplevelser och erfarenheter. Ägarna till de gamla hus, vars dörrar är efter år öppnas för den stora allmänheten, är evenemangets verkliga hjältar och de har gjort sig förtjänsta av ett uppriktigt tack. Vi bugar och bockar och lyfter på hatten för dem.

För min egen del och på stadsens vägnar vill jag önska alla besökare hjärtligt välkomna till evenemanget Lovisa Historiska Hus, till denna pärla i östra Nyland.

Olavi Kaleva, kaupunginjohtaja
stadsdirektör

LOVIISAN SUURKIRPPIS

- **1050 m² kirpputori**
- **300 m² huonekaluja**
- **antiikkia ja designia**
- **army shop**
- **abloy-avainpalvelu**
- **passikuvaus**
- **kopiopalvelu**
- **valokuvasuurennokset**
- **digikuvien tulostus**
- **peräkärryvuokraus**

**TÄNÄ VUONNA MYÖS
SUURI PIHAKIRPPIS**
(säävaraus)

Second hand - antique furniture - copy service

Ark. 9-18, la 9-16, su ja pyhät 12-16

Mariankatu 22, Loviisa, puh. 0400-166 411

maksuvälineinä meillä käy/ approved payment

käteinen – pankkikortti – Visa – Mastercard – Visa Electron - cash

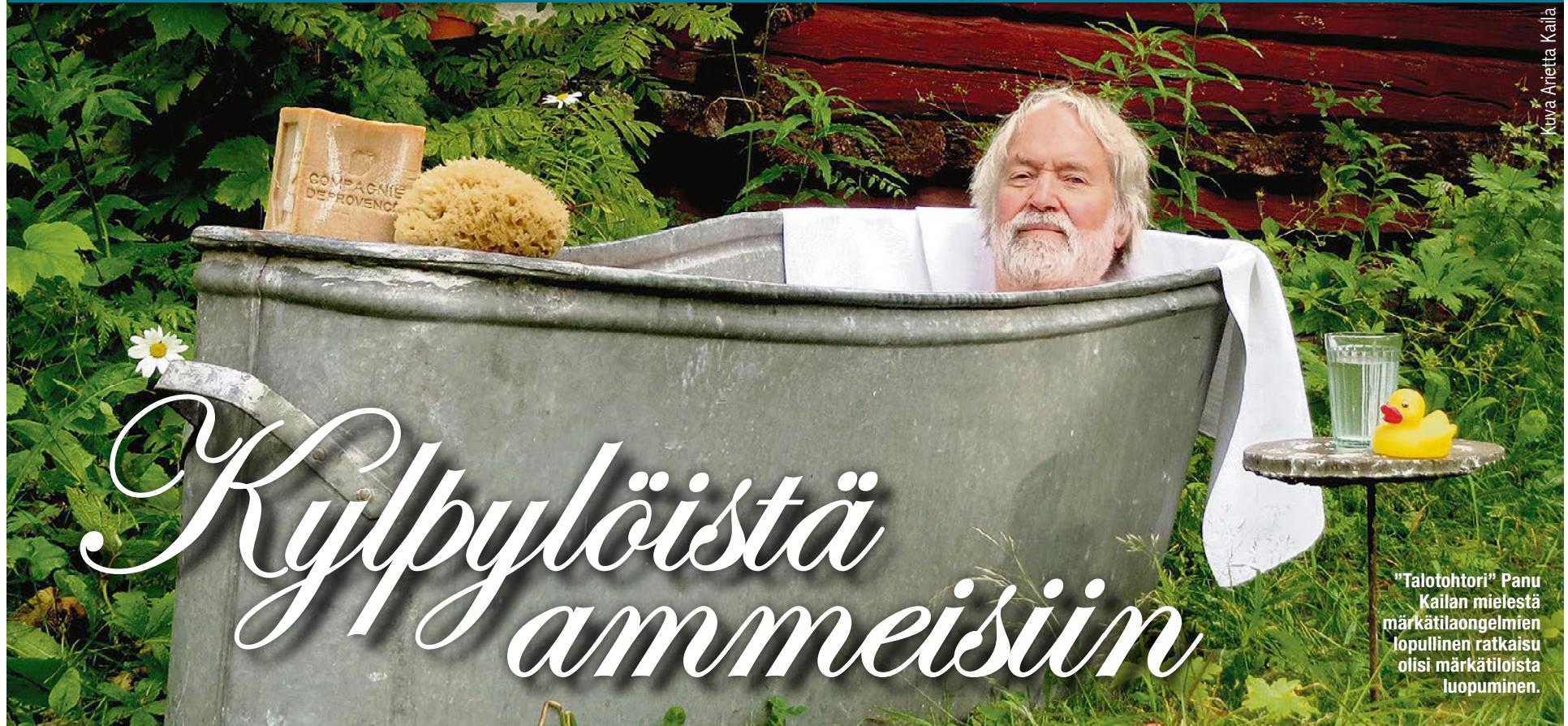
TERVETULOA!

LWT-asiantuntijaseminaari Kulttuuriravintola Loviisan Kappelissa

Kappelinpuisto, Kuningattarenkatu 19 lauantaina 29.8. klo 13 –14.30

Kuva Arietta Kaila

Kylpylöistä ammeisiin

"Talotohtori" Panu Kailan mielestä märkätilaongelmien lopullinen ratkaisu olisi märkätiloista luopuminen.

Mia Grönstrand FM, toimittaja
Loviisan kiehtova kylpyläaika

Kulua vuosi on säveltäjä Jean Sibeliuksen juhlaa niin Loviisassa kuin muissakin Suomen Sibelius-kauungeissa.

Säveltäjä vietti Loviisassa lapsuuden ja nuoruuden kesiä tätinsä, isänsä siskon Evelina Sibeliuksen luona vuosien 1865–1892 välisenä aikana.

Sibeliuksen lapsuuden ja nuoruuden aikainen Loviisa oli kesäisin vilkas kylpyläkaupunki, jonka kaduilla sorisi venäjän ja saksan kieli. Parhaimmillaan Loviisan Kylpylä houkutteili kaupunkiin useita tuhansia kylpylä- ja kesävieraita.

Vuonna 1865 perustettu osakeyhtiö käynnisti kylpylätoiminnan kesällä 1866, ja toiminta jatkui lähes keskeytyksellömäärä kesään 1935 saakka. Pohja Loviisan maineelle kylpyläpaikkakuntana luotiin jo 1750-luvulla, jolloin nykyisin Haglundina tunnetulta alueelta löydettiin hapanlähteet.

Kesäiseen kylpyläkuuriin kuului saumattomasti myös huivilämä, ja siihin Sibelius itsekin osallistui aktiivisesti Loviisassa vieraillessaan. Sisarustensa Lindan ja Christianin kanssa Sibelius muodostii trion, joka soitti kylpylän järjestämässä tilamissa ja konserteissa. Uransa alkuvaiheessa, vielä läpimurtoaan odottava säveltäjänäalku sävelsi mm. kylpylän 25-vuotisjuhliin vuonna 1891 alkusoiton puhallinseptille ja triangellille.

Kylpyläkesää Loviisassa vietettiin nuorison mukana Sibeliuksenkin sisarukset tekivät iltaisin kävelyretkiä Myllyharjulla sekä purjehtivat lähivesillä ja linnoituussaari Svartholmaan.

Kylpyläaika on yksi kiehtovimista ajanjaksoista Loviisan kauungin historiassa. Tänä päivänä tuosta aikakaudesta meitä muistuttavat vehreä Kappelinpuisto (Kylpyläpuisto) ja siellä uutta kukoistuskautta elävä, vuosisadan vaihteeseen asunut restauroitu Kulttuuriravintola Loviisan Kappeli sekä uimaranta Plagen uimakoppeineen.

Eija Keckman,
puutarhasuunnittelija

Missä on Ilmarinen takoo kuuta?

Moniin Keski- ja Länsi-Euroopan maihin verrattuna suomalainen puutarhakulttuuri on varsin nuor-

ta. Vanhimmat tiedot puutarhoista ovat 1400-luvulta Turun seudulta. 1500-luvulla puutarhoja oli vain aatelisten linnoissa ja kartanoissa lähinnä Turun ja Viipurin alueilla.

Koristekasvit yleistyivät kansan parissa vasta 1800-1900 -luvun vaihteessa. Syreenit, ruusut, jasmikkeet, angervot sekä akileijat, ukonhatut, unikot, liljat ja kurjenmiekat olivat tyypillisisiä koristekasveja.

Kuistit, joita alettiin lisätä talojen ulko-ovien eteen 1900-luvun vaiheen molemmilla puolin, olivat otollinen kiipeilyalusta köynnöskasveille. Elämänlangat, krassit ja villiinöt loivat kuistille viileän varjon kuumien kesäpäivien lepohetkiin.

1800-luvun loppupuoli ja 1900-luvun alku olivat Suomessa modernisaatiokehityksen aikaa. Puutarha-sanan ohella yleisin ilmaus oli kasvitarha, jonka merkitys kuitenkin vaihteli vihannesmaasta koko hyötypuutarhaan hedelmäpuineen ja marjapensaineen. Joskus siihen sisällytettiin myös koristekasvit.

1800-luvulla puutarha-aate levisi yhä laajemmalle ja näkyi niin kauunkeihin perustetuissa julkisissa puistoissa kuin yksityispaloillaakin. Kartanoiden ohella myös pappilat olivat tärkeässä asemassa puutarhatietouden levittämisen ja myöhemmin vaikuttelua saatuaan myös julkisista istutuksista. Viimeistään 1800-luvun lopulla alkoi torpissaakin olla kasvimaita ja humalistoja, isäntien nurkantakaisia ja emäntien ikkunalanaluspenkkejä.

Julkisen kaupunkipuiston käsite levisi 1800-luvulla ympäri Eurooppaa ja Pohjois-Amerikan. Suomessa varta vasten puistoksi suunniteltuja paikoja alettiin osoittaa asemakaavoihin vuosisadan puoliväliin.

Loviisan kylpylän musiikkipavillonki rakennettiin 1865 sillä pienelle kukkulalle, jossa on nykyisin leikkipuisto. Sen edustalla oli pramea kaupunkipuutarha, fajanssiruukuin ja simpukankuorin koristeltu.

Näkymän kruunasi Walter Runebergin patsas Ilmarinen takoo kuuta. Patsas on sittemmin kadonnut. Olisi mielekiintoista tietää, missä Ilmarinen takoo kuuta?

Eija Keckman,

puutarhasuunnittelija

Missä on Ilmarinen takoo kuuta?

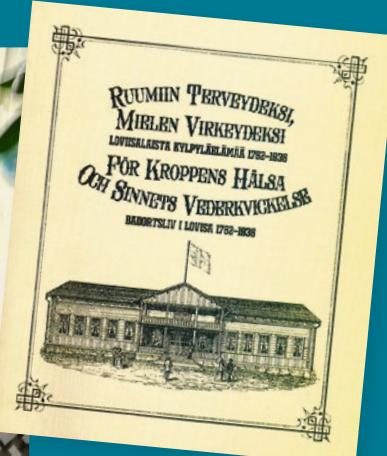
Moniin Keski- ja Länsi-Euroopan maihin verrattuna suomalainen puutarhakulttuuri on varsin nuor-

Seminaarissa mukana

Kappelin asiantuntijaseminaarissa kerrotaan tänä vuonna Loviisasta kylpyläkaupunkina, vuosisadan vaihteteen koristekasveista ja puutarhoista sekä nykyajan kylpylöiden eli "märkätilojen" ongelmista - ohessa lyhyet referaatit teemoista. Seminaarin jälkeen on vuorossa Panu Kailan suosittu korjausklinikka klo 15.

Mia Grönstrand signeeraa seminaarin jälkeen klo 15-17 loviasalaisesta kylpylälämästä 1792-1936 kertovaa kaksikielistä kirjaansa *Ruumiin terveydeksi, mielen virkeudeksi/för kroppens hälsa och sinnets vederkwickelse* myös kerälymessuilla Lovisa Gymnasiumissa, Brandensteininkatu 27.

Jäljettomiin kadonnut ja "etsintäkuulutettu" "Walter Runebergin Ilmarinen takoo kuuta -patsas seisoi 1936 palaneen kylpylän musiikkipaviljongin edessä. Paviljonki purettiin 1949-1951 Generalhagenin koulun rakentamisen takia. Huomatkaa puiston valtavat simpukankuoret.

Kuva Eddie Brunn Kokemäen

Panu Kaila, arkkitehti SAFA

Märkätilojen onni ja onnettomuuus

- Saunominen on ollut vuosisatojen ajan yleisin peseytymismuoto Suomessa. Koska sauna oli yleensä omana rakennuksenaan - usein pihipiirin ulkopuolella - ei veden käytöltä tuottanut ongelmia asunolle.

- Perinteisessä saunassa alimmat, maata vasten olevat hirret lahosivat vähitellen, mutta yksikertaisessa rakennuksessa niiden vaihtaminen oli helppoa. Nykyisin sauna on yleisesti asunnon osana, ja jopa kerrostaloissa on saunakoperoita. Kun seinärakenteet ovat tiiviit, asunnon kosteusrasitus on suuri.

- Kylpyhuoneet edustivat pientaloissa tavoiteltaa ylellisyyttä vielä 30-luvulla. Kylpyhuone rakennettiin kylpyammetta varten. Ammeen käyttö rajoitti vesivahinkoja tehokkaasti.

- Tilaa vieväksi ja veden kulutusta lisääväksi moitti amme on väistynyt halvemman ratkaisun, suihkun tieltä. Muutos kuuluu kuin itsestään selväksi myös useimpien remontteihin. Pesukone on verraten uusi laite, jolle varataan paikka yleensä kylpyhuoneesta. Kesti kauan huomata, että lattian laatoitus ja seinien kaakelointi ei enää riittänytkään ammeettomassa kylpyhuoneessa. Tässä vaiheessa otettiin käyttöön uusi termi: märkätila.

- Aluksi vesitiivyyttä tavoiteltiin muovimatoilla, mutta mattojen saumaus oli usein puuteellinen, vähintään lattiakaivon kohdalla - ja vedellä on tunnetusti notkea selkä. Nykyisin lattialle suihkutettavan veden aiheuttamia vaurioita torjuetaan sertifioidulla vesieristyksillä. Helpompi ja Euroopassa yleisempi ratkaisu olisi lakata suihkuttelemasta vettä pitkin lattioita ja seiniä.

- Suihku vaatii mielestäni aina suihkukaapin. Suihkukaapin pitäisi myös olla varustettu katolla - tätäkään yksinkertaista ratkaisua ei taho do löytää ainoaltakaan valmistajalta. Katto rajottaisi huoneilman kosteuskuormitusta, kun suihkutilan kosteuden annettaisiin tiivistyä kaapin seiniin ja valua sieltä viemäriin.

- Märkätilaongelmien lopullinen ratkaisu olisi märistä tiloista luopuminen.

- Englannissa tai Ranskassa kylpyhuoneessa voi olla kokolattiamatto - ilman ongelmia. Lattialle kun ei päästetä vettä.

Aikamatka mummolaan

1 Ulrikanhovi

Kuhlefeltinkatu 35

■ Kun vähäosaiset alkoivat hääritä Loviisan kylpylävieraita ja porvaristoa, heidät päättiin siirtää sivummalle ja heille rakennettiin 1800-luvun lopussa oma köyhäintalo. Sen on piirtänyt tunnettu kultaseppä **Felixsson**.

Talo on ollut myös vanhankoti ja nytemmin se toimii Ulrikanhovin majoitusti-

lana ja ruokasalina. Jokainen huone on kuin aikamatka mummolaan – huoneet on pyritty säilyttämään mahdollisimman autenttisina.

Miesten entisessä vanhainkodissa Ukkolla on myös majoitustiloja sekä lajhatarvaliike. LWT-päivien Isoäidin lounas on kuuluisa: siellä saa maistella jo unohtuneita kotiruokaherkkuja.

www.ulrikanhovi.fi
Pieni oleskeluhuone
- kuin munmon mökissä.

ULRIKANHOVI

Kuhlefeltsgatan 35

Ulrikahemmet byggdes i slutet av 1800-talet till "fattighus" och därhus, tillräckligt avsides från centrum så att badortsgästerna och borgarna inte skulle störas. Huset ritades av guldårsmed Anders Wilhelm Felixsson och byggdes av garnisonsens gamla stockar. Det tidigare ålderdomshemmets inkvarteringsrum för tankarna till gångna tider, liksom delar av byggnaden Ukkola intill, där det även finns en gävaoftär. Under LHH-dagarna serveras gammaldags lunch. www.ulrikanhovi.fi

VILLA LIMPPU

Kuhlefeltsgatan 12 A

De nya ägarna hittade brev och broschyrer från 1900-talet då de öppnade väggar och golv - en del av stockarna är ännu äldre. Man har renoverat huset i tio år, ett rum i gången med pietet. Man har tagit ner mellanväggar, öppnat tidigare dörrar, isolerat golv och väggar på nytt. På endel väggar har man lämnat stockarna synliga. Av fönstren från den tidigare kalla verandan har man påhittigt gjort en skjutdörr till förlädrarnas sovrum.

KUNINKAANLAMPI

Kuhlefeltsgatan 8

Den ursprungliga stommen är uppförd mellan 1700- och 1800-talet, och huset har senare utvidgats i etapper. Huset användes först som sommarvilla av de nuvarande ägarna tills de flyttade hit stadigarande. Den vackra, gammaldags rosenträdgården gränsar till en damm som uppstod då befästningarna byggdes på 1700-talet. Här löper också Ehrensvärds naturstig som ringlar sig fram i den fredade lunden runt dammen. Gårdskaféet är ofta öppet på veckoslutet under sommaren www.kuninkaanolampi.fi

Villa Limpun yläkerta on pyhitetty perheen lapsien asuinalaksi.

2 Villa Limppu

Kuhlefeltinkatu 12 A

■ Kun Ahoset alkoivat remontoida uutta kotiaan kymmenen vuotta sitten, he löysivät purettujen seinien sisältä 1900-luvun alussa kirjoitetun kirjeen ja painotuotteita.

- Kirje oli osoittettu Karin Strömbergille, talon ensimmäiselle asukkaalle.

- Mutta osa talon hirsistä on sitäkin vanhempia. Ne on ilmeisesti tuotu paikalle jostain vanhemmasta rakennuksesta, he sanovat.

Talossa oli ollut useampi asunto, joten Ahoset aloittivat urakkansa purkamalla seiniä ja ottamalla vanhoja pintoja

esiin.

- Ensimmäinen talvi oli tosi kylmä. Jouduimme repimään kaikki lattiat auki ja eristimme ne samoin kuin ulkoseinät, tietuenkin vanhaa kunnioittaen.

Purkaessa löytyi jopa uusia ovia.

- Etenimme huone kerrallaan, kuin lisäksiin kirkkoa rakentaa.

- Vanhat ruskeat "kesämökkinäpäneelit" saivat lähtää. Tapetoidimme ja maalasimme. Kaikki ei ole vieläkään valmistaa, sieltä täältä puuttuu edelleenkin listoja.

Monan lempipaikka on valoisa kuisti.

Kun se muutettiin talvilämpimäksi, kuistin vanhoista

ikkunoista syntyi kekseliästi vanhempien makuuhuoneen liukuovi sekä valokuvakehyksiä.

Remontissa selvisi, että perustalo on laajennettu vuosien mittaan. Vuonna 1989 rakennettu yläkerta on nuorison vallassa: siellä on **Janican, Casperin, Lucaksen ja Jennelien** makuuhuoneet.

Monaa naurattaa talon vanha nimi, joka sopii mainosti heidän perheelleen.

- Leivon miehelläni, etenkin tummia saaristolaislippuja. Aiempina vuosina, jolloin emme olleet mukana LWT-tapahtumassa, myimme talonne edessä limppuja, joita meni toisinaan satakuntakin.

Osa seinistä on jätetty hirsille ja vanhoja ikkunapokia on hyödynnetty valokuvakehyksinä.

Kun kuisti eristettiin talvilämpimäksi, sen ikkunoista tehtiin vanhempien makuuhuoneen liukuseinä.

Kuninkaanolammessa ollaan kuin herran kukkarossa.

Puutarhassa kukkia yli 60 eri ruusulajiketta

3 Kuninkaanolampi

Kuhlefeltinkatu 8

■ Kuninkaanolampi on yksi kuuluisimmista ja suosituimista LWT-kohteista, kol-

mesta syystä.

1700-1800-luvun vaihteessa rakennetussa, tyyllillä sisustetussa talossa vallitsee seesteinen ja harmoninen henki. Se houkuttelee hiljemään ja viipymään

Palkittua rehevää puutarhaa on ylistetty monissa puutarhalehdissä ja blogeissa. Puutarha kaunistuu vuosi vuodelta. Oman kukkapuutarhan hunaja on taivaallista. Kolmas syy on Kuninkaanolammen herkkukahvilan anti. Emännän leipomia pieniä venäläisiä kaalipiirakoita, inkiväärellä maustettuja omenatorttuja ja vadelparuusuja tullaan maistelemaan yhä uudelleen ja uudelleen.

Tuoleja, tuoleja

4 Aliupseerin asuintupa Puusepäkuja 15

■ Aliupseerin asuintalossa kiinnittyy huomio tuvan pitkän pöydän ympärille kerääntyneihin vanhoihin pohjalaistuoleihin sekä kammarin höyläpenkistä tehtyyn pöytään – miten kauniita muotoja ja kaunista pinta!

Pikkuen talo on rakennettu noin 1830 Venäjän armeijan aliupseerin asuintuvaksi: asiakirjojen mukaan siinä asui 1846 ”fältväbel”

Karelin. Leivinuunilla varustetun perustuvan kumpaanakin pähän lisättiin vuonna 1908 kamari ja eteinen.

Talossa voi ihailla myös sen omistajan taiteilija Marja-Liisa Aalto-Annalan taideteoksia.

ALIUPSEERIN ASUINTUPA

Snickaregränd 15

Det lilla huset byggdes omkring 1830 som bostad för Ryska armens underofficerare: enligt dokumenten bodde där 1846 fältväbel Karelin. År 1908 utvidgades stugan med bakugn med en liten kammare i den ena ändan och en liten farstu i den andra ändan. Runt det långa matbordet i allrummet finns en intressant samling österbottniska stolar i allmogestil och man kan även beundra ägarens, konstnär Marja-Liisa Aalto-Annalan konstverk.

GAMLA BRÄNNVINSTORNET

Klapphusgatan 2

Den gamla brännvinsfabrikens med sitt ståtliga torn byggdes år 1876. Konstnär Kai Nissinen köpte huset 1991 och renoverade det till en bostad, atelje och galleri. Galleriet som används sommartid finns i tornet som byggdes 1886. Det förlorade en del av sin ursprungliga höjd i samband med rivningsraseriet på 1980-talet. Konstnären hemgalleri är öppen på beställning/Kai Nissinen/0405161229.

Garnisonin komeus

5 Vanha Viinatorni Karttuhuoneenkatu 2

■ Taiteilija Kai Nissinen osti vanhan viinatehtaan komeineen torneineen kodikseen, ateljeeekseen ja galleriakseen vuonna 1991 ja on siitä alkaen hoitanut ja huolttanut Garnisonin maamerkkiä muodostunutta jokivarsitaloan rakkaudella.

Talon toinen siipi on kivirakenteinen, toinen norjalaislaistyylisellä paanutuksella päällystetty.

Perustalo on rakennettu 1876. Talvikylmä ja kesäisin

ateljeena toimiva torni rakennettiin kymmenkunta vuotta myöhemmin, joskin se on menettänyt osan alkuperäisestä korkeudestaan 1980-luvun purkuvimmassa. Viinatehdasaiikoina 1879-1904 torniin sijoitetut kupariputket jäähyttivät vuosittain noin 150 000 litraa 50-prosenttista palovinnaa.

Talossa voi ihastella sen isäännän noin 550 työtä ja 50 muiden maalaamaa teosta. Taiteilijan kotigalleria on auki sopimuksen mukaan myös muina aikoina: Kai Nissinen/0405161229.

Taideakatemian oppilaatöitä: Mona Lisa ja Katu Arlesista.

Pihanpuolella on lukuksia Kai Nissisen veistoksia

Kuistin koristemaalaukset ovat rokokootyylisiä.

Tsaikkaa ja zakuskaa

6 Wanha kauppa Itäinen Tullikatu 20

■ Koristemaalariemännän rakkaus väriihin näkyi 1700-1800-luvun vaihteessa linnoitusupseerien asunnok-

si rakennetun talon rokokohenkilöllä kuistilla, jonka seinille hän ikuistaa puutarhans kukkia.

Talon kesäkamarin installatio liikkuu tänä vuonna tsehovilaisessa hengessä. Venäläinen tunnelma jatkuu

Suuri puutarha on täynnä yllätyksiä.

kirja- ja levydivarina toimi vassa 1800-luvun Wanlassa kaupassa: keittiöstä löytyy installaatio Tsaikkaa ja zakuskaa.

Yllätyksiä täynnä olevaan pihapiiriin kuuluu myös 1700-luvun suola-aitta ja maakellarit, josta on tehty romanttinen kesätila.

Roskapöntöön on emännän koristemaalaama.

WANHA KAUPPA

Östra Tullgatan 20

På en karta från 1745 finns det i stället för boninghuset ett borgofficerarhus i två våningar. Wanha kauppa är belägen i en byggnad från 1850. Där kan man inhändla gamla böcker och skivor.

BYGNADSARBETEN
även sprängningstjänst och WOODMIZER-sågning
Robert Bruce F:ma
040 755 6785 • info@robertbruce.fi

Entistä Ehomi
Satu Orenius p. 0400 832 158
Restaurointi Piianpeili
Sirkku Mannerkoski
p. 040 7459 386
ALEKSANTERINKATU 13,
LOVIISA
LWT-viikonloppuna
MYYNNISSÄ
• Erä huonekaluja
• Nukkekodin huonekaluja

Teemme töitä maalla ja merellä!
Rakennustoimisto
ERKKI RAHKONEN OY
Puh. 0400 490 507
Jakob Forsellinkatu 8, Loviisa

HITSAUSLIIKE
M. SIRVIÖ

- hitsaustyöt
- erikoishitsaukset
- korjaukset
- rautakennetyöt

Mauno Sirviö
0440 857 443
Seppäläntie 41
07900 Loviisa

NYBYGGEN OCH SANERING
Byggservice T. Blomqvist
040 4102 607
www.bryggservicetblomqvist.fi

målar mikko
maalari mikko
Porvoon 0400 713 441

PELTISEPÄNLIIKE
VELJEKSET KIVIRANTA
Jarmo 0500 369 661, Reijo 050 462 0073
Teollisuustie 5, Ruotsinpyhtää

Palanut talo

7 Maapela

Garnisoninkatu 1

■ Alkuperäinen Maapela rakennettiin 1879 Garnisonin saarelle. Kun pakastimen räjähdys poltti peruskorjatun talon 1980, jäljelle jäivät vain rakennuksen puitteet ja komea ulkorakennus. Siinä

sijaitsivat talli, navetta, pakaarintupa, aitat ja vaunuvaja: osa niistä on alkuperäisessä kuosissaan.

Talo on jälleenrakennettu aiemman mallin mukaisesti. Aitassa on Marjatta Paasilahti akvarelli- ja öljyväri-näyttely "Naiskuvia ja muita". Talossa on näyttö la ja suku 11-13

PIHAKOHDE

Osa ulkorakennuksista on edelleen alkuperäisessä kunnossa.

Maapelan suljettu sisäpiha kylpee kukkaloistossa.

MAAPELA

Garnisoninkatu 1

En explosiv eldsvåda förstörde det 1879 byggda köpmannahuset nästan helt i december 1980. Konströren Marjatta Paasilahti räddades undan branden och gjorde en kulturgärning då hon lät återställa byggnaden enligt tidigare modell. Gårdsbyggnaderna – ladugården, stallen, kärrskulet och bagarstugan – är alla ursprungliga.

KOMMENDANTSHUSET

Parkgatan 2

Byggnaden, som numera fungerar som stadsmuseum, byggdes 1755 i samband med bygget av fästningarna av natursten och tegel med hjälp av 1000 man. Inredningen är till stor del gustavians och den handmålade tapeten i den stora salen är en kopia av den som målades på 1780-talet, då Sveriges kung Gustav III kom på besök.

KAPELLET

Drottninggatan 19
Lovisa stads pärla från gångna tider, Kapellet som byggdes 1865 och som senare på grund av misskötsel förfallit, hör till de finaste av Lovisas värdefastigheter. Kapellets väg mot en ny blomsträng påbörjades då målarmästaren Airi Kallio köpte byggnaden och började visionera ett nytt centrum för kultur. Nu har Kapellet återställts till sin ursprungliga 1800-tals prakt med sin fina veranda.
www.teehelmi.fi

1000 miehen voimin

8 Komendantintalo

Puistokatu 2

■ Loviisan kaupunginmuseo on sijainnut vuodesta 1960 komeassa Komendantintalossa.

Kartanoisen talon rakentamiseen osallistui kesällä 1755 peräti 1000 miestä Upplandin ja Södermanlandin jalkaväenykmenteistä, jotka laivattiin Loviisaan viidellä kaleerilla.

Talo rakennettiin luonnonkivistä ja tiilistä, jotka lyötiin Loviassa tai lähiseudun tiilillä. Puuaines hankittiin paikallisilta sahoilta, rauta

ostettiin Koskenkylän ja Ruotsinpyhtään rautaruuveista.

Museossa on esillä kustavilaisen ajan huonekaluja, vaatteita ja tekstiilejä sekä talonpoikaishuonekaluja ja hopeatteta tinaesineitä. Suuren salin sininen käsinsaalattu tapetti on kopio tapetista, jolla taloa juhlistiin 1780-luvulla, kun Ruotsin kuningas Kustaa III vieraili siellä.

Museosta löytyy myös ihastuttava neidonkammari sekä tinanvalajan työhuone työkaluineen.

Erikoisnäyttely *Kylpylä-elämää Loviisassa - Nuori Jean Sibelius* on auki 27.9. asti.

Kustavilaisen huoneen tapetit ovat käsinmaalatut kopiot alkuperäisistä. Miehetkin osasivat koreilla vaatteillaan... ja naisilla oli kärsvällisyystä neuloa!

Airin ainutlaatuinen aarre

9 Kappeli

Kuningattarenkatu 19

■ Kulttuuriravintola Loviisan Kappeli on oiva esimerkki siitä että jos on tahtoa, on myös keinoja. Maalarimestari/ravintoloitsija **Airi Kallio** palautti muutamassa vuodessa 1865 rakennetun ränsistyneen arvorakennuksen entiseen loistoonsa. Urakka oli vaativa, mutta palkitseva.

Ruusukahvilasta löytyy makeita ja suolaisia leivonnaisia, monenlaista teetä ja kahvia. Ravintolassa on tarjolla erilaisia ruoka-annoksia, baarissa virvokkeita. Suuri katettu avoveranta on saanut tänä vuonna vanhoissa kuivisä näkyneet valkeat verhot.

Kappelissa on LWT-asiantuntijaseminaari la klo 13-14.30, sitä seurailee Panu Kailan korjausklinikka (s.5). Salin seinillä on luontovalokuvaaja

Seppo JJ Sirkan perhosaiheinen valokuvanäyttely Keisarinviitalla.

■ Lauantai-iltana klo 18 voidaan nauttia Kylyläkonsernistä Grothen, Mackebenin, Cole Porterin, Sarmannon ja Sibeliuksen sävelin. Esiintyjänä **Rita Bergman**, **Auvo Sarmanto** ja **Esa Pethman**. Liput 15 euroa. www.teehelmi.fi

Kappelin suuri avoveranta on saanut alkuperäisen kaltaiset verhot.

Romanttinen ruusukahvila on täynnä herkuja.

Airi Kallio on kerännyt vihreään salonkiin keisari Aleksanteri III:een ja Romanoveihin liittyviä tauluja ja kirjallisuutta.

VARASTOT JA HUVIMAJAT

Varastorakennus Kelly

4 eri kokoa esim.
Kelly A 5,5 m² **1100,-**
Kelly D 10,4 m² **1500,-**

Huvimaja Emma 4F

2500,-

Nopea toimitus!

Hinnat
toimitettuna
Tarkkisiin!

Katso lisää malleja: www.tenekaubandus.ee
JÄLLEENMYYJÄ
Matti Puotila, p. 040 841 3702

Tarkkistentie 113, Porvoo

Fixora Oy

Hammaslääkäriasema

Teitä palvelevat:

Sari Puustinen
hammasläkäri
Olga Svid
hammasläkäri
Genia Bärlund
hammashoitaja

Ilsa Fallström
hammashygienisti
Arja Lempinen
hammashygienisti
Loviisa (ei kuvassa)

Alexanterinkatu 26, Porvoo
040 764 4747
Kuningattarenkatu 13 B 3, Loviisa
040 767 3767

www.fixora.fi

Astiakaapissa on hurmaava patina.

Vanhat matkalaukut toimivat kaapistona.

LILLA LJUVA
Äldermannsgatan 8

Lilla Ljuva som länge stått tom, byggdes år 1900, även om största delen av husets stockar är mycket äldre. Den nya ägaren lät installera kommunalteknik och el 2014. Kökets golv föryades helt och ett badrum byggdes. Golv och tak har målats. Man har rivit många lager tapeter och gammal isolering och i stället används vindskyddsskivor, spännpapp och papperstapeter. Husets alla fönster har renoverats och trasiga fönsterrutor har ersatts med gammalt glas.

Lumoava Lilla Ljuva

10 Lilla Ljuva Oltermanninkatu 8

Lilla Ljuvan valtiatar **Nina Wiklund** – näyttelijä/ohjaaja/laulaja/klovn/artsaani – remontoi ja sisustaa kotiaan pikku hiljaa itsensä näköiseksi.

Sitten edellisten LWT- päivien olen saanut keittiön valmiaksi, samoin ulkoterassini. Olen aloitellut myös pihatöitä.

- Veranta saattaa valmistua elokuun lopulle tai sitten ei. Kokonaan käsittämätön sali on edelleen täynnä vuosien mittaan keräämääni kaukeutta ja yläkerta on myös koskematon, mutta minulla ei ole kiire – asunhan tässä jo ihan mukavasti, Nina sanoo.

Vanhoissa taloissa ei ole yleensä komeroita joten Nina on kasannut makuuhuoneeseen kaapistoksi vanhoja kauniita matkalaukuja.

Hauska idea on myös vanhan kasviston sisuilla päälystetty senkki.

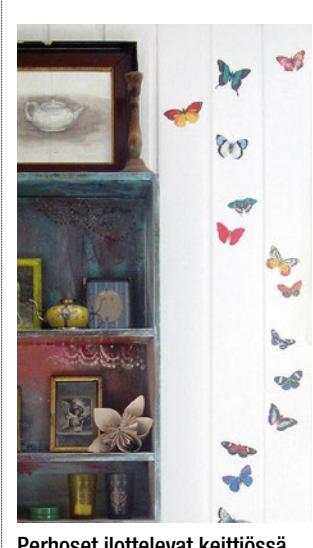
Aiemmin valmistuneen kylpyhuoneen ruusuovi on ehkä maailman kaunein.

-Askartelin sen talvella aikani kuluksi decoupage- tekniikalla.

Maailman kaunein kylppäriovi.

Hirsiseinä huokuu talon historiaa.

Perhoset ilottelevat keittiössä.

Kahden kerroksen väkeä

11 Villa Linnea Pohjoinen tulltie 9

Villa Linnean isäntäväki avaa LWT-päivinä myös talon yläkerran, jossa perheen viime syksyn ja talven aikana remontoidut makuuhuoneet sijaitsevat.

Useamman vuoden valtavan perusremontin läpikäynyt talo on sisältä periaatteessa valmis, vaikka monissa kohdin on vie-

lä pientä viilaamista.

Villa Linneassa on paljon nähtävää, sillä talon emäntä Sanne Salminen on kekseliässä sisustaja. Portaista löytyy vanhojen kirjojen sivuista koottu kaunis kasvio/perhos-tapetti. Yläkerran kylpyhuoneessa on erilaisten lintujen kuvista koottu seinä. Villa Linnean remontin vaiheista kerrotaan myös runsain kuvin varustetussa blogissa villalinnea.ratata.fi - teksti vain

ruotsiksi.

"Tilkutäkkitaloa" on rakennettu aiemmin viidessä vaiheessa.

Sen vanhin pohjoinen osa on hirsistä päätellen 1700-luvulta. Keittiön lattiaa purettiessa löytyi 1802 lyötti raha. Eteläisen kadunpuoleisen lautasuuden tapettien alla oli 1886-luvun sanomalehti. Pihanpuolen kuistin laajennus toteutettiin 1929 ja talon toinen kerros rakennettiin 1936.

Yläkerta on myös nähtävillä.

Kakkuunit ja leveät lankut kertovat entisistä ajoista.

VILLA LINNEA
Norrtullsvägen 9

Den norra delen är äldst, av stockarna att döma från 1700-talet. När man rev golvet i köket hittade man ett mynt från 1802. I den brädfodrade södra delen hittades en tidning från 1886 bakom tapeten. Verandan intill byggdes 1929 och övre våningen byggdes 1936. Om familjens olika renoveringsskedan kan man läsa på bloggen villalinnea.ratata.fi

Vanhien kirjojen sivusta syntyi kaunis tapetti.

Lilla Linnean salissa on viihtyisää.

RENGAS CENTER

Renkaat kuin renkaat – 24 h päivystys –

Kuggom - Porvoo 0400 270 515
Karjaa 0400 104 181

DÄCK-RENGAS AB

KUGGOM p. (019) 512 188 Lapinjärvintie 444

PORVOO p. (019) 585 833 Työpajatie 15

KARJAA p. (019) 233 599 Ensikuja 13

Rakennuspalvelut T:mi Sami Hovi

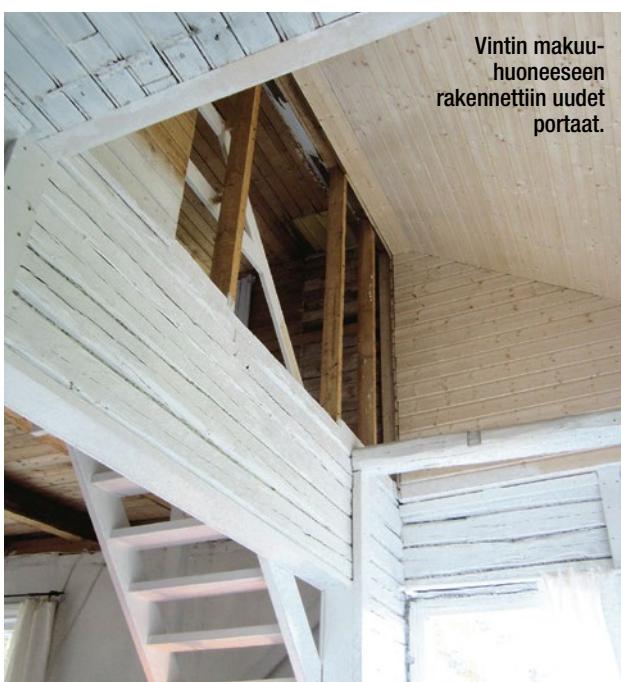
Aidosti erikoistunut vanhoihin taloihin Myös uudisrakennukset ja saneeraukset

050 347 2180
sami.hovi@luukku.com

Loviisan Pesula Lovisa Tvätt

Chiewitzinkatu / Chiewitzgatan 13
07900 Loviisa / Lovisa
Puh. / Tel. 019-532 554, 0400 496 538
e-mail: loviisan.pesula@sulo.fi
Avoinna: ma-pe 8-16

www.loviisanpesula.fi

Valaistunut Villa Vappu

12 Villa Vappu Gislomintie 160

■ Viime syksynä Villa Vappu oli ankeja ja alakuloisina purkukuntoinen talo. Vanhojen talojen kunnostusta intiomiisesti rakastavalla **Rita Bergmanilla** oli kuitenkin visio - jota harva osasi tuloin jakaan! - ja sen tuloksena Villa Vappu on kokonaan valaistunut.

Ensin oli päästävä irti turhasta ja remontoitava tarpeellinen.

Talo tyhjennettiin vanhoista huonekaluista, kodinkoneista, patjoista, tekstileistä ja kaikenlaisesta komeroi-

hin ja ullaikoille kertyneestä roinasta. Keittiöstä purettiin liian raskas puuhella ja leivinuuni.

Kaikki vanhat lattiat purettiin, eristettiin luomuvillalla ja oikaistiin. Vinossa töröttäneen kuistin kattokin oikaisinti ja se sai uuden katteen.

Uudessa pienessä kylpyhuoneessa on lattialämmitys. Muutoin tullaan toimeen kakluunilla, ilmalämpöpumppulla ja hätätilassa lisäsähköpattereilla.

Valo suorastaan tulvii taloon, kun yksi hirsiseinä ja osa välkitattoa poistettiin ja länsiseinälle avattiin ikkunoita. Uusi kepeä portaikko

vie ullaikon makuutiloihin.

Työntötö su klo 12-15. Vanhan pihasaunan katto vaihtuu työntötösenä paljon Siperiassa käytettynä Ondulinsa-huopamateriaalin, joka muovautuu vinoonkin kattoon, kestää suuria lämpövaihteluita ja on hyvin edullinen.

Valokuvanäyttely la-su: **Henrik Alden** - Maanviljelijä ja valokuvaaja.

Su klo 15 kahvikonsertti. **Agricolan Tyttären / Agricolas Döttrar** - Rita Bergman ja **Denise Lindh** laulavat rakkudesta ja kaipauksesta: maailman parhaan kahvin tarjoilusta pieni maksu.

VILLA VAPPU
Gislomvägen 160

I huset som tidigare lutade en aning och ansågs rivfärdigt har man öppnat stockväggar och satt in nya fönster, för att få in mera ljus. Huset värms med en kakelugn, elbatterier och en luftvärmepump. I det nya badrummet finns golvvärme. De gamla golven har öppnats och isolerats med ekologiskt ull. Verandans vindiga tak har rätats upp och täckts.

Sohvien ensisijainen vaatimus on mukavuus.

Casa ItaliaLoviisan ikkunapieliä koristavat Italian värit.

Putrinot eivät tunne kiirettä

13 Casa ItaliaLoviisa Sarvilahdenkatu 9

■ Itse asiassa 1900-luvun alussa rakennettu Casa ItaliaLoviisa on hyvä esimerkki siitä, miten vanhoissa taloissa asutaan yhä edelleen ilman

suurempia saneerauksia. Paikkoja kohennetaan tarpeen mukaan sieltä ja täältä ja sopu antaa tilaa suurelle perheelle ja vierailijoille.

Perheen äiti **Flavia** pitää huolta siitä, että vierailijat saavat aitoja italialaisia makuelämyksiä.

Juudella 106,7) maalailee pikku hiljaa taloa. Ikkunapieliin on ympätty hauskaasti Italian värit.

Perheen äiti **Flavia** pitää huolta siitä, että vierailijat saavat aitoja italialaisia makuelämyksiä.

Pianon päältä löytyy Putrinojen keräilemää jouluista rekvisiittaa: lumipalloja ja soittorasioita.

CASA ITALIALOVIISA

Sarvlaxgatan 9
Casa Italia, som tidigare hette Lövdahl, är byggd i början av 1900-talet. Musikingenjör, producent och kompositör Fabio Putrino köpte huset 2011 och flyttade dit med sin familj från Toscana. De vackra trädékorationerna i fönstren är ursprungliga. Huset renoveras sakta och stilla. Huset värms upp med över hundra år gamla vedelade ugnar. RadioQueen-Lovitsas studio är belägen i gårdshuset.

Upea vanha perinnetalo ja miljöö Garnisoninkadun- ja Nahkurinkujan kulmauksessa vanhaa rakastavalle, sisältää nykyäikisen asunnon joen rannalla kahden puiston kainalossa, talosta merinäköala.

Mahtava vanha pihamiljöö ja ulkorakennus. Vuonna 1902 rakennus sai lisäsiiven ja ulkorakennus paakarintuaan asunnon. Nykymuodossaan talossa on makuuhuoneita 3kpl, joista yhdestä näkymät linnakkeelle, olohuone-ruokailu, keittiö ja halli. Kylpyhuone ja sauna, askarteluhuone kellarissa. Talon alla olevat jykevät, luonnonkivistellariit ovat ilmeisesti olleet linnoitustyömaan ruokakellareita. Olohuoneen alla olevaan kellarin on mahdollista tehdä pieni takahuone. Kellarin on vedetty hormi ja lämmitystä varten putkien päät.

Vanhoissa kirjoituksissa viitataan usein tunneliin, joka johtaisi talon alta linnoitukseen. Pitkän, hirsisen ulkorakennuksen alkupäässä oli paakarintupa, siitä edelleen navetta ja talli, vaateaitta, yläkerrassa viljansäilytys.

Lisätiedustelut ja lisäkuvat: Vesa Sillman 0400-512 055

GEMMI LIGHTWEIGHT LUXURY MADE IN LOVIISA

Ylläiset GEMMI-turkistuotteet valmistetaan käsin Loviisassa. LWT-tapahtuman aikana tehdasmyymälämme siirtyy osoitteeseen Kuningattarenkatu 3. Tule tutustumaan uuteen mallistoomme ja tekemään löytöjä.

Myymme edullisesti mm.: Mallitakkeja, asusteita, sisustustuotteita Kankaita, lankaa, ompelutarvikkeita

De lyxiga GEMMI-pälstprodukterna tillverkas för hand i Loviisa. Under LWT-dagarna flyttar vår fabriksbutik till Drottningsgatan 3. Kom och bekanta dig med vår nya kollektion samt fynda. Vi säljer förmånligt bl.a.: Modelljackor, accessoarer, inredningsprodukter Tyger, träd, syttillbehör

POP-UP tehdasmyymälä/fabriksbutik
29–30.8. klo/kl 10–16

Lisää informaatiota: Mer information: www.gemmi.fi

TERVETULOA! VÄLKÖMEN!

Sinin suuri valoisa lasikuisti on asunnon sydän.

Olohuonetta koristaa Josef Franklin Paratiisi -tapetti.

Nuorison makuuhuoneissa ei pelätä väriä.

Almintalo on remontoitu kulttuuri- ja taidekesukseksi.

Helgas – kahden perheen kodit

14,15 Helgas 1 + 2
Sibeliuksenkatu 6

Hassisen kaksiosaisarukset ovat jakaneet entisenä matkustajakotina tunnetun Helgasen vuodesta 2008. He tekevät talossa perusteellisen remontin, pitkälti oman voimin.

Sini Hassisen perheen hallitsema itäinen puoli on rakennettu 1800. Talo kuului aikoinaan Sucksdorffin kauppiassuvulle. Siellä ovat vieraileet niin J.L. Runeberg kuin Jean Sibelius. Talo säästyti kuin ihmeen kaupalla, kun sen viereinen kaksikerroksinen Sucksdorfin puupa-

latsi paloi poroksi. **Heli Hassisen** läntinen osuuus on rakennettu runsas 100 vuotta myöhemmin ja siinä kuului aiemman matkustajakodin sisääntulo ja sali. Molemmissa osioissa on erikoisuutena talon keskelle rakennettu, ulkoikkunaton keittiö.

Pöntöönnin maalaus sointuu salin värimaailmaan.

Helin salissa on seinäkorkuiset ikkunat.

HELGAS 1 + 2

Sibeliuksenkatu 6

Det gamla resande hemmets äldre östra del uppfördes år 1800, västra delen är cirka 100 år yngre. Huset renoverades grundligt år 2008 och har två separata bostader. Huset nyare del, tillbyggnaden som uppfördes i början av 1900-talet har renoverats till familjen Heli Hassinens hem.

Vihiytisä keittiö sijaitsee keskellä taloa.

Valoisa
Almintalo

16 Almintalo
Brandensteininkatu 3**ALMSKA HUSET**
Brandensteininkatu 3

Arkkitehti Bertel Jung suunnitteli harvinaista jugendtyylistä puurakentamista edustavan Almintalon 1907. Kaupunki päätti purkaa suojaellun talon "huonokuntoisen ja tarpeettoman" 2003, mutta Korkelin hallintotoikeus kumosi purkupäätöksen 2005. Rakennus rapistui edelleen, kunnes Studio Hyvä Typpit osti sen 2 euron symbolisella hinnalla 2011. Talo on remontoitu kulttuuri- ja taidekesukseksi. Juuri nyt sen täyttävä kansainvälisti tunnetun eestiläisen kuvanveistäjän **Tauno Kangron** ainutlaatuiset pronssiveistokset ja maalaukset. www.loviisanantaidekeskus.com

Nykyaikaiset LVI- ja lämmitysratkaisut sekä uusiin että saneerauskohteisiin

Cinderella
sähköpolttokäymälä

Cinderella polttaa virtsan ja ulosteet korkeassa lämpötilassa mitättömäksi tuhkanmääräksi.

Täydellinen valinta kaikilla, missä on sähkövirta!

- Ilman vettä
- ilman hajua
- ympäristöystävällisesti!

www.kaukora.fi **JÄ|SP|I**

ECOWATTI
Hybridilämmityslaitte
Aloita sähköllä, täydennä myöhemmin uusiutuvan energian komponenteilla!

Jäspi Ecowatt sopii esim. lämpöpumpujen, aurinkoenergian tai veteen varaaavan takaa yhteyteen.

Maailman kehittynein painevesilaitos pientaloihin!

E.sybox-järjestelmän tavoitteena on luoda mahdollisimman ergonominen, helppokäytöinen ja energiaväistävä järjestelmä veden paineistukseen. Tuloksena on patenttoitu järjestelmä, joka on tehokas, kompakti ja hiljainen (vain 45 dB). DAB e.sybox on helppo asentaa ja käyttää. DAB e.sybox on tämän hetken kehittynein painevesilaitostos omakoti-, mökki ja maatalouskäytöön.

Käyttökohteita esimerkiksi:

- Paineen korotus heikkopaineisissa verkostoissa
- Kaivoeden pumpaus • Maatalouteen
- Omakoti- ja paritaloihin • Vapaa-ajan asuntoihin

aurinkovoima
www.aurinkovoima.fi

Aurinkovoiman AHP-tyhjiöputki-keräimillä hyvä lämmöntuotto esimerkiksi Jäspi Ecowatin kanssa.

SAMAN KATON ALTA • LÄMPÖ • VESI • ILMASTOINTI • SÄHKÖ

OY LVIS- K.A. STENDAHL -VVSEL AB
PORVOON SÄHKÖLIIKE

LVIS MYYNTI, HUOLTO, ASENNUS, SUUNNITTELU
ÖLJYPOLTINHUOLTO ja -ASENNUS JA -MYYNTI

Teollisuustie 24, Porvoo. Puh. (019) 529 6000, fax (019) 580 776

Vanhan linnan iloista anarkiaa

BONGA SLOTT

Slottsgränd

I Bonga slott finns professor, konstnär Riitta Nelmarkkas konstmuseum och ateljé. Byggnaden uppfördes i jugendstil 1904-1906, men ändrades senare till ett ståtligt slott med drag av nyklassicism och funkis. I museet finns över 200 verk för påseende, gjorda under 30 års tid.

Det är värt att gå in på konstnärens hemsidor www.nelmarkka.com och titta på slottet och museet via video. www.bonga.fi

Suuressa salissa on jäljellä viime vuosisadan alun seinäpaneelit ja parketti.

17 Bongan linna Linnakuja

■ Professori, taitelija **Riitta Nelmarkan** värikylläiset ja iloiset anarkistiset työt muodostavat hilpeän vastakkohan privaattipuolen entisöidyllille saleille. Alun perin jugend-asuinhen 1904 -1906 rakennettu linna on muutettu myöhemmin uusklassillisuutta ja funkista myötäileväksi jykeväksi patriisipalatsiksi. Museon puolella on nähtävissä yli 200 Riitta Nelmarkan teosta yli 30 vuoden ajalta: piirustuksia, akvareleja, taidegrafiikkaa, villa- ja pellavareliefejä, maalausia, taide- ja runokirjoja, animatioita ym. Kannattaa katsoa myös taiteilijan kotisivut sekä linnasta ja museosta kertovat videot. www.bonga.fi ja www.nelmarkka.com

Pihalla löytyy taide- ja antiikkikirppis, akupunktiointerontaa ja herkkukahvila Runda Munkenin terassi.

Yleisö voi tutustua ”mustaan huoneistoon” sekä kellarin entisiin selleihin.

GAMLA APOTEKSHUSET

Alexandersgatan 8

Huvudbyggnaden byggdes efter branden i Lovisa 1863. Arkitekterna var Th. Chiewitz och F.W. Lüchow. Gårdsbyggnaderna ritades av Basilier 1862. Både ett apotek och tingsrätten har fungerat i byggnaden. Timo Raivio har sanerat byggnaden, som nästan förstördes i renoveringarna under 1970-talet: där finns nu både bostäder och affärsutrymmen. Gårdsbyggnaderna kommer nu att renoveras.

MEDBORGAR-INSTITUT

Brandensteinsgatan 21

Karl Hård af Segerstad planerade den dekorativa byggnaden i jugendstil 1898. Den var först ett privat hem men senare i Lovisa stads ägo först som skattebyrå och senare som en del av det svenska gymnasiet. Huset förstördes nästan helt i en brand 1991, men renoverades med pietet enligt den ursprungliga modellen. Sedan 1977 har Lovisa Svenska Medborgar-institutet fungerat här.

Antiikkia ja taidetta

18 Gamla Apotekshuset Aleksanterinkatu 6

■ Gamla apotekshusetin päärakennus rakennettiin Loviisan palon jälkeen vuon-

na 1863, arkitechteina Th. Chiewitz ja F.W. Lüchow. Piharakennukset ovat Basilierin suunnittelemat. Rakennuksessa ovat toimineet niin apteekki kuin käräjäoikeus, pihalla apteekkarin yritytarha. **Timo Raivio** on saneerannut 1970-luvun remontissa lähes tuhotun arvo-kiinteistön uuteen loistoon: se sisältää sekä asuntoja että liiketilaat. Piharakennukset kunnostetaan seuraavaksi.

Komea opinahjo

19 Medborgarinstitut Brandensteinsgatan 21

■ Min vuonna 1898 rakennettu talo tuhoutui lähes täysin tulipalossa 1991, mut-

ta korjattiin piteetillä alkuperäisen mallin mukaiseksi. Siinä on toiminut vuodesta 1977 Loviisan ruotsinkielinen työväenopisto. Perjantaina klo 18-20 Wallmo-kuron konsertti. Lauantaina ja

sunnuntaina klo 10-17 veistoto-, puutyö-, käsityö- ja jousipyssy-kursseilla valmistettavien esineiden näyttely sekä maistiaisia **Linda Varoman**. Porträtt- och produktfotografering -intensiivikurssista:

4H tarjoaa pihalla keittoja ja ohukaisia.

1. Oppilaiden kauniita lasitöitä.

2. Opistossa on hulpea portaikko.

**WHITE VIETTÄÄ
LA 29.08.
1-VUOTISSYNTTÄREITÄ**

- TARJOUKSIA
- KAIKKI LOPUT KESÄTUOTTEET -50%
- IHANIA SYYSUUTUUKSIA JA KESTOSUOSIKKEJA

WHITE
SIISUSTUSLIKE

ALEKSANTERINKATU 4 A, 07900 LOVIISA
AVOINNA TI-PÉ 10-17, LA 10-14
Merkkejä mm.
tinekhome, Bloomingville, iblauksen, svaneffors, WIHO design, Cilla's

**Selluvilla
lämmöneristeet**

Selluvilan suosion takaavat

- erinomainen lämmöneriste kaikkeen rakentamiseen
- varma ratkaisu myös poikkeaviin ja ahtaisiin tiloihin
- kestää erinomaisesti kosteutta menettämättä silti eristyskyväänti
- turvallinen M1 -luokan lämmöneriste
- asennuksen suorittaa valtuutettu asentaja

M1

Voit suorittaa eristeasennukset myös itse kätevästi pienpuhalluslaitteella

Suomen Selluvilla - Eriste Oy

Se aito ja alkuperäinen puukuitueriste
www.selluvilla.net Puh. 019-560 6600

**Osto- ja myyntiliike
Loviisan Romu & Realisointi**

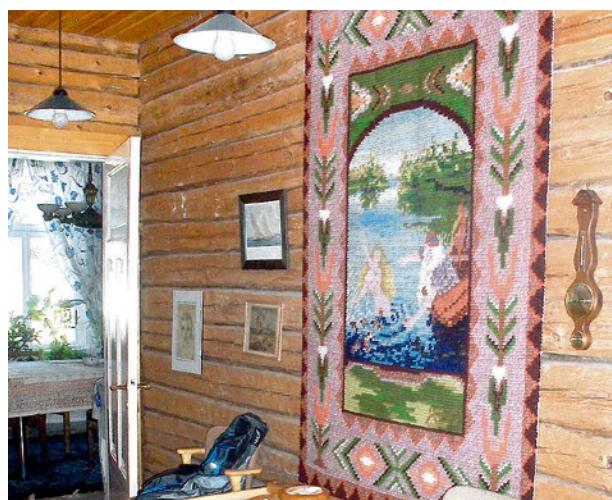
- Antiikkia
- Retroa
- Design
- Työkalut, koneet
- Hellanluukut, väliovat ym. ym.

Ostamme kaikenlaiset tavaraerät!

Vanha Valkontie 97, 07910 Valko
puh. 040-550 4974

**AVOINNA:
To-Su 10-15
HUOM!!!
29.-30.8. 10-17**

Tervetuloa! Välkommen!

Aulassa on jätetty esiin hirsiseinät, Väinämöinen ahdistee Ainoa vanhassa ryijyssä.

Ruokasalissa on entisajan porvariskodin nostalginen tunnelma.

Yläkerran kirjastohuoneen hormiston takana näkyvät kylpyhuoneen lasitilli-ikkunat.

VILLA DEGERBY

Degerbygatan 6

Huset byggdes år 1907 och fungerar i dag som andra hem för Lovisas tidigare stadsarkitekt Aulis Tynkkynen med familj. Det planerades av stadens dåvarande byggnadsmästare J.A. Blässar och grundrenoverades 1996-2002. Det bestod ursprungligen av tre bostäder, på sammanlagt 250 m².

MALMSKA GÅRDEN

(trädgården öppen)
Smedsgränd 10

Huvudbyggnaden är uppförd år 1749. Den har ursprungligen fungerat som gästgiveri - år 1755 kostade ett mål bestående av tre rätter med svagdricka mindre än ett mått brännvin. Gårdsbyggnaderna är av ursprunglig modell. Det tjuiga lusthuset är från slutet av 1800-talet.

PILASTRarna

Smedsgränd 8

Huvudbyggnadens äldsta del byggdes 1776 och huset har fått sitt namn efter dekorationerna på ytterväggen av tvåväningsdelen av huset. Fastigheten utvidgades mot norr 1816. På gården finns även en ölstuga - en gammal smedja, som är en av Finlands äldsta träbyggnader redan från 1600-talet.

Aikaansa heijastavia muutoksia

20 Villa Degerby Degerbynkatu 6

Villa Degerby on rakennettu vuonna 1907, jolloin se oli yksikerroksinen kolmen huoneen ja keittiön asuntoa sisältävä talo. Piharakennus

on yhtä vanha kuin päätalo, siinä lienee jopa alkuperäinen ulkomaali.

Nyttemmin kaksikerroksiseen rakennukseen on vuosien varrella tehty omaa aikaansa heijastavia muutoksia. Alkuperäistä rakennus-

kantaa edustavat sisäpuolella ainoastaan alakerran ikkunat ja suuri sisäovi.

Kun Loviisan entinen kaupunginarkkitehti **Aulis Tynkkynen** osti talon, sitä peruskorjattiin kohta kohdalla vuosien 1996-2002 välillä.

Talon isäntä teki itse mahdollisimman paljon.

Yläkerran esille jätetty porrastettu kolmen tulisiajan yhteiseksi koottu hormisto on harvinainen nähtävyys.

Satumaista tunnelmaa

21 Pilasterit Sepänkuja 8

Kauniin puutarhan omavaan Pilastereiden vanhin osa on peräisin vuodelta 1776. Rakennus on saanut nimensä kaksikerroksisen osansa pystyhirsien pilasteri-päälyksen mukaan. Vuonna 1816 raken-

nusta laajennettiin pohjoiseen.

Samassa pihapiirissä sijaitsee myös nykyisin olutuppana toimiva 1600-luvun sepän paja, joka on Suomen vanhimpiä puurakennuksia.

Pilasterit korjattiin 1910 sen tuolloin omistaneen arkitehti Gustav Strengelin

johdolla. Pihapiirin talousrakennuksiin on remontoitu erilaisia majoustiloja, sauna- ja vastavirtauima-alas. www.degerby.com

Puutarhan perukoilla sijaitseva vanha sepänpaja toimi nykyisin olutuppana.

Jo 11 vuotta satumaisen kauniissa Loviisassa Loviisan Wanhat Talot -tapahtumassa

ANTIIKKI-MARKKINAT ALEKSANTERINPIHALLA

Aleksanterinkatu 8, Loviisa

Vaaleanpunaisen 1800-luvun EMPIRE-TALON SISÄPIHALLA

**LA 29.8.2015 KLO 10-17
SU 30.8.2015 KLO 10-17**

Useita antiikkikauppiaita.
Mielenkiintoisia esineitä 1800-1900-luvulta.

Sydämelisesti tervetuloa.

www.antique-design-hall.com

Helposti vuokraamalla

Meiltä löydät laajan varaston vuokrakoneita.
Tervetuloa tutustumaan!

Helpokäyttöinen!
Nostolava-auto
Ruthman TB270

Dino
Nivelpuominostimet
Työkorkeudet:
| 10,5 | 16 | 21 | 23 m |

Maantiivistäjät
90 | 98 | 130 | 200 |
400 ja 500 kg

UUTUUS!

KAINO MATTILA OY
www.kainomattila.fi

UUTUUS!

Suosittu Kylyptynnyri
Voit siirtää omalla autolla!

RAKENNUSKONEVUOKRAAMO
KAINO MATTILA OY

Teollisuuskuja 3, LOVIISA • Ma-Pe 7.30 – 16.30
Puh & Fax 019 533 490

KAIPAAVATKO VANHAT IKKUNASI KUNNOSTAMISTA?

Me entisöimme vanhat ikkunasi perinteisin menetelmin – leikkimökeistä kartanoihin ja huvimajoista rintamamiestaloihin.

Katso sinua lähin ammattilainen:
WWW.IKKUNAENTISOIJAT.COM

Ikkunaentisöijät ry ♦ Fönsterhantverkarna rf

Kuistilta voi kurkistaa kauniiseen kirjastoon.

Näyttelijä Risto Aaltonen rakensi rikkoutuneen kuusiaidan tilalle kuusilavasteen.

Villa Sorella tarjoaa leivonnaisia syyskesän marjoista ja hedelmistä.

Arkkitehdin piirtämä mehiläistalo on iloisesti keltainen.

VILLA AALTONEN

Långgränd 12

Villa Aaltonen byggdes i slutet av 1800-talet för ryska badgäster. Den ännu äldre gårdsbyggnaden som flyttats från Lappträsk har renoverats till Bed & Breakfast Villa Sorella. Den drygt 3000 kvadratmeter stora trädgården harrensats från ogräs och blivit ett förtjusande blomsterhav som hela tiden utökas med nya tematiska element. Till fastigheten hör även bl.a. en unik bipaviljong. Huset och trädgården är öppen även på beställning för grupper: Sisko Hallavainio / 040 7389 646.

VILLA HANNA

Östra Åsvägen 14

Villa Hanna nämns i tomtböckerna första gången år 1825, men av husets byggnadsmaterial och -sätt att döma har stommen uppförts redan på 1700-talet. Gränsen mellan den gamla och den nya stommen syns tydligt. Det ursprungliga köket förstördes under andra världskrigets bombningar. Detta hem, som är inrett i den rena, skandinaviska stilens med många intressanta detaljer rymmer en vind, som renoverats och nu inrymmer sov- och hobbyrum – lägg märke till den speciella trappuppgången.

VILLA FENIX

Drottninggatan 10 a

Huset som byggdes redan i början av 1800-talet ägdes till en början av Kejsarliga Alexander Universitetet i Finland, sedermera Helsingfors Universitet. Det har funnits sju separata gårdsbyggnader på tomten, varav bagarstugan, byggd 1852 och senare förflyttad, fortfarande finns kvar. Enligt tomtböckerna har huset även ägts av urmakarmästare A. Rubin. Man har litet i gången renoverat huset och i den ena gaveln, där det tidigare fanns en underklädesaffär, har nu husets värddinna sin bokföringsbyrå.

Huvila meren rannalla

23 Villa Aaltonen

Pitkäkuja 12

■ Vanhasta kuvasta näkyy, että Villa Aaltonen sijaitsi aikoinaan meren rannalla. Nyt sen ja meren välillä on leveätie ja rantapuisto.

Villa rakennettiin 1800-luvun loppupuolella venäläisiä kylpylävieraita varten. Isäntäperhe asui tuolloin Lapinjärveltä siirrettyssä vielä vanhemmassa piharakennuksessa, jonka on kunnostettu Villa Sorellan Bed & Breakfast majoitustila ja pop up -kahvi-

la.

Villa Aaltonen on vuosi vuoden jälkeen yksi LWT:n suosituimmista kohteista eikä ihme: yli 3000 neliön puutarha on työstetty rikkoruohipesannosta barokkimaisen runsaaksi ihastuttavaksi kukkamereksi, jonka teemaosiot laajentuvat kaiken aikaa. Puutarhasta on tehty lukuisia aikakauslehtijuttuja. Sen erikoisuksiin kuuluu mm. arkkitehdin piirtämä mehiläistalo.

Villa Aaltonen on kuulu myös emäntänsä valmistamista herkuista ja moni va-

lsee sen LWT-päivinä lounaspaiakseen. Ruokailijat aterioivat päätalossa ja tänä vuonna on tarjolla kantarellikeittoa, hunajapossua, za'atar-kanaa, mangoldipihvejä, uunijuureksia, tsatsikia, coleslaw-salaattia, tattimuhennosta ja yrtriisiä.

Kahvilasta löytyy leivonnaisia syyskesän marjoista ja hedelmistä, pihalta kirppis ja Nalle-muorin vanhoja tavaroita.

Talo ja puutarha ovat auki muinakin aikoina ryhmille, **Sisko Hallavainio** / 040 7389 646.

1900-luvun alun valokuvassa Villa Aaltosen takana näkyvät Lovisa Gymnasium ja 1700-luvun upseerikasarmi.

Vaaleaa

24 Villa Hanna

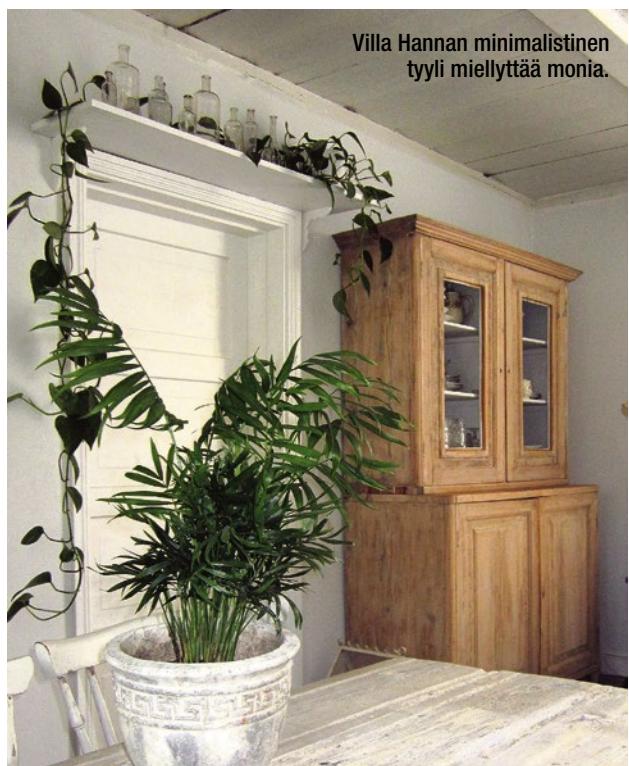
Itäinen Harjutie 14

■ Niin yksinkertaista, niin ihanaa, huokailevat Villa Hannan ihailijat.

Loviisan harjulla sijaitseva Villa Hanna löytyy tonttikirjoista ensimmäisen kerran 1825, mutta talon materiaaleista ja rakennustavoista päättelen sen perusrunko on pysytetty jo 1700-luvun puolella.

Rakennuksen vanhan ja uuden rungon rajat näkyvät selvästi. Alkuperäinen hirsirakenteinen keittiö tuhoutui talvisodan pommituksissa, nykyinen keittiö on lautarakenteinen.

Pohjoismaisen selkeästi sisustetun ja silti monia mielekiintoisia yksityiskohtia tarjoavan talon vinttille on remontoitu makuu- ja tv-huone.

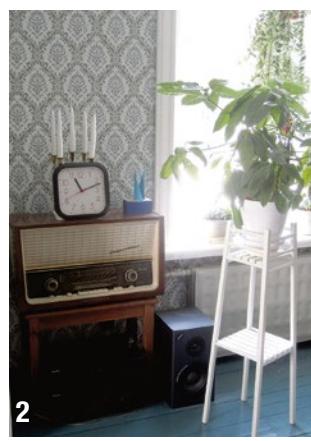
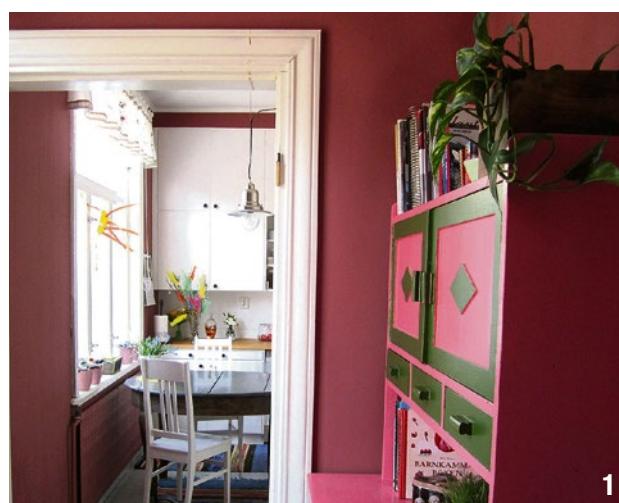
Villa Hannan minimalistinen tyyli miellyttää monia.

Takan vierestä kivutaaan yläkertaan tilaa säästävä kierreportaite pitkin.

Vinttiin on remontoitu moderni tv-huone.

2

3

Rauhallinen koti

25 Villa Fenix

Kuningattarenkatu 10

■ Villa Fenixin remontin kanssa ei ole pidetty tulenpalaavaa kiirettä. Perhe on tahtonut kuulostella ensin taloaan ja toimia vasta sitten.

Nyt alakerta on kuitenkin valmiina. Kaikki – värejä ja tapetteja myöten - on huolellisesti harkittu.

1800-luvun alkupuolella

rakennetun talon ensimmäinen omistaja oli Keisarillinen Aleksanterin Yliopisto Suomessa, sittemmin Helsingin yliopisto.

Tontilla on ollut seitsemän eri piharakennusta, joista mm. 1852 rakennettu leivintupa on edelleen jäljellä, jokin uusittuna.

Talon toisessa päässä, loviosalaisille tutun entisen liivikaupan tiloissa, on emännän tilitoimisto.

1. Keittiössä vallitsee hehkeä punainen.

2. Muistatko vielä mummola?

3. Komeat ja leveät portaat johtavat yläkertaan.

Pysähtynyt aika

26 Smirnoffin talo
Kuningattarenkatu 6

Talo on nykyisin jaettu vuokra-asuntoihin.
Pihalla oli entisaikoina kova vilse.

LWT-kävijät ovat saaneet seurata vuosien mittaan Muotokujan muutosta talorähjästä kahden muotoilijan selkeälinjaiseksi kodiksi.

Kauniisti työstetyt portaat johtavat yläkerran makuutiloihin.

Keittiö on moderni ja lapsiperheen tarpeet huomioiva.

SMIRNOFFS HUS
Drottninggatan 6
Det s.k. Smirnoffska husets nuvarande ägares förfäder lät förena flera hus av olika format till en L-formad helhet. Den rappade delen av huset är ännu äldre än stockdelen. I slutet av 1800-talet bestämde sig statsrådinnan Smirnoff att använda gården som sommarvilla.. Hon flyttade till lägenheten i övre våningen och nedre våningen uppdelades i hyresbostäder.

MUOTOKUJA
Backgränd 16
Muotokujas äldsta del är från 1700-talet. Man har senare utvidgat huset i flera etapper. Man har till största delen renoverat huset på egen hand. Renoveringen som pågått fem somrar blev mer omfattande än beräknat, då även stommen måste förynas – endast stockväggarna mot gatan och gavlarna bevarades. Andelen av gårdsbyggnader som byggdes 1920 förryades helt. Designerparet glädjer sig över hur mycket de upptäckt att de redan kan och hur mycket de även lärt sig.
www.muotokuja.com

Puhtaita, selkeitä linjoja

27 Muotokuja
Mäkipuisto 16

LWT-kävijät ovat saaneet seurata vuosien mittaan Muotokujan muutosta talorähjästä kahden muotoilijan selkeälinjaiseksi kodiksi.

Muotokujan vanhin savupiittiosuus on 1700-luvulta ja taloa on sittemmin laajennettu useaan otteeseen. Nykyiset omistajat ovat kunnostaneet

sen pääosin oman käsin. Viisi kesää vienyt remontti oli odottettua suurempia, sillä runkorakenteetkin oli uusittava - vain katuosuuden ja päätyjen hirsiseinät saivat jäädää.

Vanha talo elää omaa elämäänsä uusittujen vaaleiden pintojen alla. www.muotokuja.com

Puuartesaani-isäntä
Pata Hellstenin taidonnäyte.

**VANHA, VUONNA 1802 RAKENNETTU SUOLAMAKASIINI
AHVENKOSKELLA, MEREN RANNALLA!**

**TARJOUS:
KAHVI +
LOHILEIPÄ
2,50**

044 297 4540 • www.fishermans.fi
Markkinamäentie 52, Loviisa, Ahvenkoski. Avoinna joka päivä 10-18 • Helsingintie 996, Lapinjärvi

Keittiön uudet kaapit on teetetty Virossa mittatilausena vanhojen kaappien osasista, samoin kylpyhuoneen iso upea kaappi.

Kunnioitetaan kierrätystä

28 Liisantalo Mariankatu 2 C

Suutarimestarin yli 200 vuotta sitten rakennuttama arvostettu käsityöläiskoti oli muuttunut aikojen saatossa asuinkelvottomaksi ja siivottomaksi rappiotaloksi, mutta Huttuset näkivät sen mahdol-

lisuudet ja ryhtyivät kunnostustöihin.

Viisi erillistä asuntoa yhdessä asennettiin. Seiniltä revittiin 17 tapettikerrostaa. Katto uusittiin, putket vedettiin, maalia kului. Lähes kaikki on tehty itse ja mieluiten kierrätystavarasta. Tapetitkin ovat käsin maalatut.

Taisto Huttunen rakensi vanhaan taloon myös maanalajiseen suosioon nousseen Tuhanen tuskan kahvilan. Se sai nimensä talossa kieltolain aikaan sijainneesta edeltäjästään. LWT-päivien aikana sisäpihaa hallinnoini soppakeittiö: kanaa suolaheinäkeitossa. www.liisantalo.fi

Liisantalon seinä koristavat isännän työt.

Tuhanen tuskan kahvilasta löytyy saviseinä.

LIISANTALO
Mariagatan 2 C
Huset byggdes i början av 1800-talet. Det hade redan förklarats obeboligt, men de nya ägarna har med respekt för traditionerna på egen hand renoverat huset till ett charmerande konsträrshem. Man har så långt som möjligt använt återvinningsmaterial. Tapeterna är handmålade. Skomakarmästarens gamla stall är numera ett förtjusande kafé - Tuhanen tuskan kahvila. www.liisantalo.fi

AURINGON PUOLELLA
Mariegatan 2 B
Huset är byggt i början av 1800-talet. Efter en grundlig renovering blev huset ett förtjusande hem och på den lilla innergården har man skapat en trädgårdspärla som smeker både syn och smaknervar. Det har skrivits en bok om renoveringens olika skeden som heter Auringon puolella - jaettujen ajatusten talo (Topos 2006). www.topos.fi

Talo kuin oma elämää

29 Auringon puolella Mariankatu 2 B

Soma 1800-luvun alkupuolella rakennettu talo oli vuonna 2005 niin karseassa kunnossa, että kävijät ihmettelivät ääneen, miten tästä voi tulla mitään. Taloa rakentaessaan rakentaa kuitenkin myös itsään ja nämä ajatukset sekä alkuvaiheen remontti on ikuitustettu kirjaan nimeltä Auringon puolella - jaettujen ajatusten talo

Talon omistajat rakastavat vanhoja pintoja ja niiden kertomuksia.

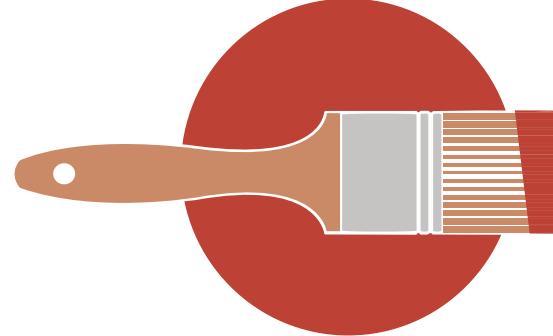

PERINNEMAALIEN ERIKOISLIIKE

Laajasta valikoimastamme löydätte muiden muassa perinteiset pellavaöljymaalit, lakat, öljyt, ohenteet ja pigmentit kaikkeen maalaamiseen.

KYMIN PALOKÄRKI | PORVOO

P. 010 3212 860 | WWW.KYMINPALOKARKI.FI

Hyvin ja huolella, perinteitä kunnioittaen

UUSTAAS Oy

MAALAUSLIIKE

📞 050 326 6515 www.uustaas.fi

Maalausliikkeemme toteuttaa erilaisia rakennusten sisä- ja ulkopuolisia sekä rakennusosien ja kalusteiden pintakäsittelytöitä perinteisin pintakäsittelyainein ja -materiaalein.

Teemme myös kattojen ja seinien pinkopahvitustöitä sekä kaikenlaisia paperointi- ja tapointitöitä.

@uustaas

facebook.com/uustaaso

Korpelan kauden neljännesvuosisata

30 Pitkänpöydäntalo
Mariankatu 7

Pitkänpöydäntalo on rakennettu 1800-luvun alkupuolella. Viime vuosisadan alun isossa kunnostuksessa korotettiin talon vinttiä, 1970-luvulla tehtiin toinen iso remontti sen ajan tietämyksen mukaisesti, jota neljännesvuosisadan talossa asuneet Korpelat ovat korjalleet perinnerakentamisen merkeissä.

He ovat lisänneet taloon myös suuren lasiverannan, joka antoi sille uutta ryhtiä ja ilmettää.

Pitkänpöydäntalo lämpää 4 uunilla, hellalla ja ilmalämpöpumpulla. Puut tilataan kolmometrisinä rankoina, jo-

ten puutöitä piisaa. Keraamikkoemäntä on saanut alapihalle oman työpajan, johon kuuluu tiiliseinäinen "orangerie" eli kasvihuone. Opettajaisäntä hallinnoi sitä vastapäätä omaa "mancaveaan": paikalle tuotua ja talousrakennusten väreihin sointuvia valtamerikonttia, jossa on kaikki, mitä mies tarvitsee. Niiden välille on rakenteilla laajennettu hyötypuutarha.

Vanhassa talossa riittää töitä. Seuraavaksi on vuorossa talon ulkomaalaus ja katon käsittely.

Alapihalta löytyy emännän keramiikkaa, käsityöläisiä sekä gammialaista papukassavamuhennosta ja Tylypahkan taikamakkaraa.

Itämainen matto maatuu osaksi pihaa.

Metsästä löytynytä.

PITKÄNPÖYDÄNTALO

Mariagatan 7

Huset byggdes 1856 och bestod ursprungligen av tre lägenheter. Det unga lärarparet som köpte huset 1993 har litet i gången renoverat huset och tagit itu med de misslyckade lösningar som gjorts i samband med moderniseringar på 1980-talet. Renoveringarna har gjorts i enlighet med principerna för god byggnadsvård och Museiverkets direktiv. Verandan har nu blivit deras favoritplats. Huset värms huvudsakligen med ved och därtill har man installerat en luftvärmepump.

Lasiveranta on perheen suosikkitalo.

Keramiikka-pupu tietää arvansa.

Uudet hissiluukulliset i31, i41 ja i51 Contura-takat

alkaen
3.800
euroa

Valkoinen Artstone, Betongki, Vuolukivi tai Sandstone + Conturan T600 Premodul-piipulla mökki muuttuu kodiksi!

Kuumalinja 050 5552249
toimitukset
tilausjärjestysessä.
Leikkauskuvat
kohteestanne
info@unelmaunit.fi

Contura

Unelma uunit | Teollisuustie 24, Porvoo
info@unelmaunit.fi

UNELMA UUNIT
WWW.UNELMAUUNIT.FI

HUOMIO kattoremontoiat!

Teemme kaikki rakennus-
pelti- ja metallityöt
luotettavasti usean
vuosikymmenen
kokemuksella:

- kaikki profili- ja konesau-
mapeltikatot asennettuna
alusta loppuun
(purku- ja puutyöt sekä
uuden asennus)
- sadevesijärjestelmät
- kattoturvatuotteet
(lumisteet, seinä- ja
lapetikkaat ym.)
- piipunhatut ja pellitykset
- kustannusarviot ilman
veloitusta

Tiilijäljitelmä
profilipelti alk. .... **10,-** /m²
Lukkoponttipellit
(classic) alk..... **12,-** /m²

Meiltä myös kattojen
kuntotarkastukset sekä
konsultointipalvelu

Kuninkaantie 1253,
07130 Anttila
micke@hasses-smedja.com
www.hasses-smedja.com
0400 557631

Betjäning även på svenska!

PELTI & METALLI
Hasses Smedja
PLÄT & METALL

Jatkuvien muutosten vallassa

31 Vackerbacka
Puutarhakatu 34 A

■ Karvosten kodin sisustus on ihastuttava sekoitus vanhaa ja uutta. Modernia tyyliä edustavat Eamesin tuoli, Eero Aarnion Puppy-koria sekä Philippe Starckin kiväärijalkainen lampu.

- Näyttää siltä, että meillä on menossa jo eräänlainen uusintakierros pintojen suhteeseen, sanoo Tina Karvonen.

- Olen nimittäin maalannut makuuhuoneen lattialle shakkiruutukuvion ja lisännyt keittiön seiniin liitutaulu-

maalia: siihen on kiva kirjoittaa asioita.

Karvoset ostivat Vackerbackan vuonna 2011. Loviisan ainoa porttitalo Suolatorin laidalla on rakennettu 1700- ja 1800-luvuilla. Tontilla on sijainnut aiemmin jopa 9 rakennusta, joissa on asunut lukuisia perheitä laiveista luotseihin.

Vuosikausia vuotanut katto oli aihettanut mittavia vahinkoja, joten Karvoset ovat tehneet taloon perusteellisen uudesta katosta alkaneen täysremontin. Koko talo revittiin hirsille, lattiat purettiin ja talon aluset put-

sattiin kaiken maailman roskasta ja roinasta.

Uudempi eteläinen puoli on edelleen vaiheessa. Sinne tulee tekstiilitaitelijaäidin työhuone/liiketilat sekä lisää asuinhuoneita. Rakennus ei ole tänä vuonna auki, sillä siellä tehdään paraiaka sähkö- ja kunnostustoitä.

Kun rakentamisen alkuvuodesta on päästy, sitä tekee mieli jatkaa huvitustenkin mielessä.

Talon isäntä on pystytty nykyiseen pihan keskelle chillaustorniin.

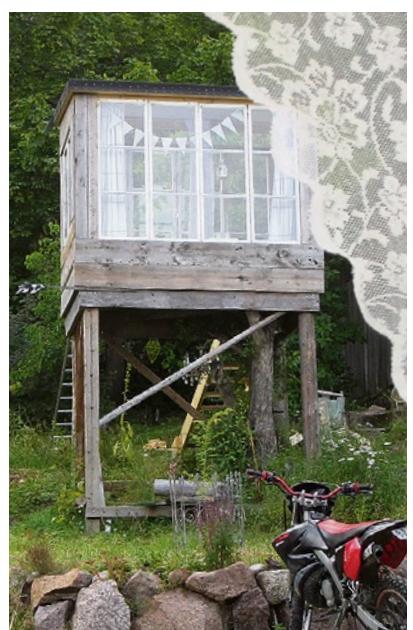
Se ei ole ainoastaan lasten käytössä vaan siellä viihtyvät myös aikuiset.

VACKERBACKA

Trädgårdsgatan 34 A

Det enda huset i Lovisa med inkörspart i mitten är byggt på 1700- och 1800-talen. I de 9 byggnaderna som finns på tomten har det bott människor allt från skeppare till lots. Taket hade läckt på många ställen och försakrat stora skador. Familjen Karvonen började med att förnya taket och renovera den äldre delen av huset.

OLEMME MARIANKADUN PUISTIKOSSA

Jäteveden puhdistamot nyt kampanjahintaan:

Biolan Trio

Pienpuhdistamo kaikille jätevesille

5 990 € + rahti

Biolan Kaivopuhdistamo

Saneerauskopetti saostuskaivoihin

3 990 € + rahti

Huippuetu Biolan Trion tai Kaivopuhdistamon ostajalle

KAUPAN PÄÄLLE JOKO

Biolan Pikakompostori 220^{eco}

ETUSI
N. 500 €

TAI

SolarVenti SV3

Aurinkopuhallin

ETUSI
N. 500 €

Edut ovat voimassa 30.8.2015 asti, koskien uusia tilauksia.
Kaikilla tuotteilla Biolan takuu 5-vuotta.

Tilaa ilmainen kartoituskäynti:
Pienpuhdistamot Nissinen
puh. 045 8686 390
Luhdintie 511b, 07230 Monninkylä
info@puhdistamot.fi
www.puhdistamot.fi

ekomestarit.fi

Onduline® Jäykät aallotetut kattohuopalevyt

Pelastat vanhoja rakennuksia – edullisesti ja helposti

Työnäytös 30.8 12-15

Gislomintie 160, 07900 Loviisa / Gislom

www.onduiline.fi • 040 937 6224

Taikavintti

32 Ajurintalo
Puutarhakatu 32

■ Alfred Lindborg -niminen vossikka-ajuri rakennutti Suolatorin nurkalle 1900-luvun alussa **Poran** perheen pikku hiljaa remontoiman Ajurintalon.

Talon materiaalina käytettiin todennäköisesti samalta tontilta purettujen vanhempien rakennusten hirret ja lankut. Pihapiiristä löytyy edelleen myös vanha hevostalli.

Talossa on toiminut erillis-sätiloissa mm. parturiili ja yililääkärin vastaanotto.

Enkeli Myllyharjulla

34 Ringströms Gård
Puutarhakatu 31

■ Useassa Loviisan vanhassa talossa on viime vuosina purettu välikatto ja saatu sen myötä avaruutta, uusimpana esimerkinä Villa Vappu, kohde 12.

Fageruddien perhe on erinomaisen tyttyväinen ratskaisuun: se antaa uudenlaista tilaa "hengittää".

Avaruuden tunnetta oli saatu jo aiemmin esiin sillä, että osa väliseinistä oli puretu ja kaikki aiemmat puunväriset seinät oli maalattu valkoisiksi.

BETONILATTIAT
omakotitalot • autotallit • hallit

BETONGGOLV
till egnahemshus • garage • hallar

Bosse 040-506 5317

MYYDÄÄN!

Omakotitalo Loviisassa Puutarhakadulla 1½ kerrosta, 5-6 h, k, s + autokatos kahdelle autolle.

Lisätietoa
puh. 0400 164878

Teemme sähköasennuksia, sähköurakointia sekä sähkösuunnittelua uudiskohteisiin, omakotitalorakentajille sekä remonttikohteisiin.

Kenneth Hoffman
0400 477 552

kenneth.hoffman@sahko.inet.fi

Loviisan Sähköpojat Oy Ab
www.loviisansahkopojat.fi

Kaunis kirkon katto

33 Kyrkan
Puutarhakatu 26

■ 1800-luvulla rakennettu talo on toiminut aiemmin myös metodistikirkkona, 1960-luvulle asti. Sittemmin sen ikkunat on muutettu "asuintalomaaksi", joskin "kirkkomainen holvaus" näkyy edelleen suuren päätyolosuun katon muodossa.

Kahdesta talosta yhdystysä rakennuksessa on hyvin erikoinen sisäratkaisu: talon 70-luvulla omistanut arkitehtipari sijoitti sani-teettitilat ja saunaan keskelle taloa.

Talon sisäpiha nousee porrastettuna harjun sivua.

Siellä on esillä **Carina Nymanin** Carinatarinan pellava-asuja ja maalattuja mekoja.

Talon ilme raikastui kun puunväriset seinät maalattiin valkoisiksi.

Kuka tietäisi kirkon ikkunoiden kohtalosta?

Olohuoneen katto muistuttaa talon entisestä käytöstä kirkkona, alla osa "kontrapunktia".

AJURINTALO

Trädgårdsgatan 32

Droskföraren Alfred Lindborg lät bygga Formanshuset ivid Saltbodstorget i början av 1900-talet. Man använde troligen tillgodo plankor och stockar från byggnader som rivits ner på samma tomt. Det gamla förtjusande häststallet finns kvar på tomten.

KYRKAN

Trädgårdsgatan 26

Huset byggdes på 1800-talet och har fungerat bl.a. som metodistkyrka fram till 1960-talet. Sedermera har fönstren gjorts mera bostadmässiga, även om den kyrkliknande valvkonstruktionen allt-jämt syns i taket i det stora vardagsrummet i den ena gaveln.

RINGSTRÖMS GÅRD

Trädgårdsgatan 31

Efter den första tiden av skapande kaos har huset blivit ett fungerande hem för en konstnärsfamilj bestående av en kompositör och en koréograf och deras två döttrar. Mellanväggar har rivits vilket har gett rymd och ljus. De tidigare träfärgade väggpanelerna och takern har målats ljusa, vilket också bidragit till känslan av rymd.

Kuljetusliike Sinun tiesi

Yritysten ja kotitalouksien
SIIRTOLAVA-KULJETUKSET

Lakkapolku 92, 06100 PORVOO
Puh. 0400 692 736

**OMAKOTITALOJEN
SÄHKÖASENNUS JA
SUUNNITTELU**

0500 497 171

07955 Tesjoki

**SAHKÖASENNUSLIIKE
HANNU STENGÅRD**

Uusi kuisti saa tytyä "linoleumikaaleihin" kunnes on varaa oikeisiin.

VILLA LILLA GULA

Trädgårdsgatan 20

Det lilla stockhuset är byggt 1890. I samband med renoveringen år 2002 utvidgades köket med en vinterbonad glasveranda. År 2012 på hösten köpte familjen Wahlström huset och 2014 har man utvidgat huset så tvåbarnsfamiljen fanns mera utrymme. Den sevärda vackra kakelugnen i vardagsrummet härstammar från Lovisa gamla apotek.

Villa Lilla Gulan lisärakennus on nyt valmis

35 Villa Lilla Gula

Puutarhakatu 20

Villa Lilla Gula on rakennettu 1890. Keittiötä avar-

rettiin 2002 lasiverannalla ja pikkulainen talo sai 2014 lisärakennuksen nykyisten asukkaitensa toivomuksesta.

- Uudella puolella on vielä paljon tekemistä, mutta

nyt on vihdoin sen verran tilaa, että kaksilapsinen perhe mahtuu hengittämään, Wahlström sanoivat.

Vanhempien makuuhuone sijaitsee uudisalan yläkerrassa,

sinne johtavat tilaa säästäävät kierreportaat. Entinen makuuhuone on nyt olohuone, lastenhuone ruokasali.

- Kaikki haaveet eivät toteudu heti, sillä rakentaminen

on kallista puuhaa. Haaveista ei pidä silti luopua, perheen emäntä sanoo ja unelmo edelleen uuden kuistin oikeasta kaakelilattiasta.

UUSI KOHDE!

Enkeli joka huoneessa

36 Villa Engel

Itäinen Harjutie 4

Jennie Philipponnat ja Janne Koivulahti olivat etseenet unelmiensa taloa niin pitkään, että olivat jo väsyneet etsimiseen.

- Sitten vuonna 2011 tämä talo tuli myyntiin. Olin jo pikkutyttöönä ajatellut että voi kun saisin asua siellä. Pyytin kuitenkin enkeleiltäni merkkiä ja kas - tuulikaapin ovenkarmin yläreunassa oli iso valkoinen höyhen, Jennie kertoo.

Hän on lapsesta alkaen nähty enemmän kuin muut. Vuosien varrella henkisyyys ja enkelit ovat tulleet yhä tärkeämiksi hänen elämäänsä. Siksi kansainväiset työt ja tehtävät Monacossa ja Ranskassa ovat vaihtuneet

enkeliteapiaan ja energiapaanamiseen.

- Talon jokaisessa huoneessa on enkeli. Talomme nimi on sen mukainen - Villa Engel, Jennie sanoo.

Talon kaunis väri, enkelin kristalli, oli työn ja tuskan takana.

- Edellinen kaupunginarkitehti halusi talosta manteelinruskeaa, koska se oli hänen mielestäään talon rakennevuoden 1912 värikarttaan sopiva. Sanoin, että ethän itsekään pane päälessi sen väristä vaatetta, jossa et viihdy - miksi meidän pitäisi maalata loppuelämämme koti värellä, joka ei miellytä silmäämme. Lopulta löysimme haluamamme värin vanhasta 100-vuotiaasta tapetista - ja se kelpasi.

Alussa oli tarkoitus tehdä vain kevyt remppa, mutta

sorkkarauta houkutti yhä uusiin ja uusiin seikkailuihin.

- Löysimme aarteita, joita halusimme esiin. Katot koroottiin alkuperäiseen korkeuteen, ikkunoita ja ovia avattiin, muovimattojen alta löytyi upeaa lankkuua. Ja löytyi muutakin - sauna oli eristetty naisten vaaleanpunaisilla alusvaatteilla ja piippu oli vaaleanpunainen, Janne lisää.

Osa töistä on tehty itse, osa teetettiä perinnerakentamiseen erikoistuneilla timplereilla.

- He sanoivat, etteivät ole koskaan nähtneet näin hyvin tehtyä työtä. Hirretkin on sahattu joka reunalta: ne ovat suorat, eivät lainkaan kupevat.

Vanhat talot ovat aina kiinnostaneet Jennietä ja Jannea.

- Sydän alkaa hakata, ideat

pursuta - rakennuksen alkuperäinen kauneus on saatava esiin ja sitä on osattava kunnioittaa.

- Vanhoissa hirsissä näkee sahauksen vieressä lyijykynällä tehdyt tarkat viivat, joista ilmenee kunnioitus työtä ja materiaalia kohtaan.

- Joskus väsyneenä kiroaa perinnekorjausta, mutta kun talossa on noudatettu samoja periaatteita alusta alkaen, on helppo jatkaa siitä, mihin edellinen lopetti. Samalla oppii tietämään valtauviasti syistä ja seurauksista - laho tässä johtuu tuon väärin tehdyn räystään vuota-misesta.

Jennie lisää, että Villa Engelin kunnostamista voi verata rakkausta-

rinaan.

- Pintojen maalaaminen oli kuin rakastetun hyvälemistä.

Villa Engel on nähty monenlaisia kohtaloita: suuria suruja, eroja, tragedioita. Mutta se opettaa, että kaiken voi myös korjata - myös elämässä.

- Meille koti on kuin syli: se ottaa lämpimään, turvaan, lohduttaa ja hellii.

- Me emme omista taaloamme vaan hodamme ja ylläpidämme ja rakastamme sitä. Ja joskus me luovutamme sen eteenpäin, toivottavasti yhtä rakastavaan syliin.

VILLA ENGEL

Östra Åsvägen 4

Det ståtliga stockhuset som byggdes 1912 har under de senaste fyra åren sakten säker renoverats. Innertaken, som tidigare sänkts för att spara energi, har återställdes till sin ursprungliga höjd. De originala golven har tagits fram, kakelugnarna har satts i funktion, fönster och dörrar har öppnats och man har täckdikat runt hela huset. Husets nya namn Villa Engel återspeglar husets innersta väsen samt ägarparets karaktärsdrag - stråvan att finna skönhet och harmoni.

Poikamiehen koti

37 Dunderfeltin talo Puutarhakatu 25

Dunderfeltin talon vanhimman, kadun puoleisen osan rakennusvuosi ei ole tiedossa, mutta talo on merkitykseen karttoihin jo 1793. Keittiön puoleinen osuus on rakennettu 1860.

Nykyinen omistaja, purjehtiva merikarhu, oikoi lattiat ja lämpöeristi seinät 1980-83. Tuolloin taloon rakennettiin myös kaksi näytävää uunia.

Uusin saneeritiloihin osa kuistin jatkon on vuodelta 2010. Lupa heltisi ehdolla että ulkoseinien materiaali ja väritys noudattavat talon aiempaa mallia.

Keittiö on iloisesti väräksä. Talossa voi nauttia myös elävästä pianomusiikista.

Talon emäntä rakastaa vanhoja huonekaluja ja punaista lattiaansa.

DUNDERFELDT'S HUS
Trädgårdsgatan 25

Man vet inte exakt när den äldsta delen av huset är byggd, men byggnaden förekommer i anteckningar på kartor från 1793. Den del av huset, där köket är beläget, är byggt 1860. Den nuvarande ägaren rättade till golvutorna och isolerade väggarna 1980-83.

VILLA JOSE
Trädgårdsgatan 21

Den äldsta delen av det gröna huset är byggt omkring 1850 och det första köpebrevet gällande fastigheten är från 1971. Huset har utvidgats senare både på brädden och höjden. Delen mot gården byggdes i början av 1900-talet och vindens med mansardtak på 1940-talet. De nuvarande ägarna lät bygga på den om den tidigare kalla vindens. Här placerade man förutom barnkammaren och sovrummet även en bastu, planerad av värden, som är byggmästaren. Man kan även beundra två vackra kakelugnar från Rakkolanjoki.

Punainen lattia viehättää

38 Villa Jose Puutarhakatu 21

Villa Jose sai talvella uuden peltikaton. Seuraavaksi maalattaneen jo hivenen kauhuttuna ulkoseinää.

Taloa on rakennettu monessa eri vaiheessa. Vanhin osa on vuodelta 1850, talosta löytyy jopa sen ensimmäinen kauppiaskirja vuodelta 1871. Sittemmin rakennus on kasvanut niin pituutta kuin leveyttä. Pihanpuoleinen osuus on rakennettu 1900-luvun alussa ja mansardikattoinen vintti 1940-luvulla.

Talon nykyiset asukkaat remontoivat aiemmin kylmään vinttiin saunaan ja kaksi ma-

kuuhuonetta. Isännän suunnittelema sauna yläkerrassa on loviisalainen erikoisuus, jota monessa muussa kaupungissa ei vanhaan taloon sallita. 2005.

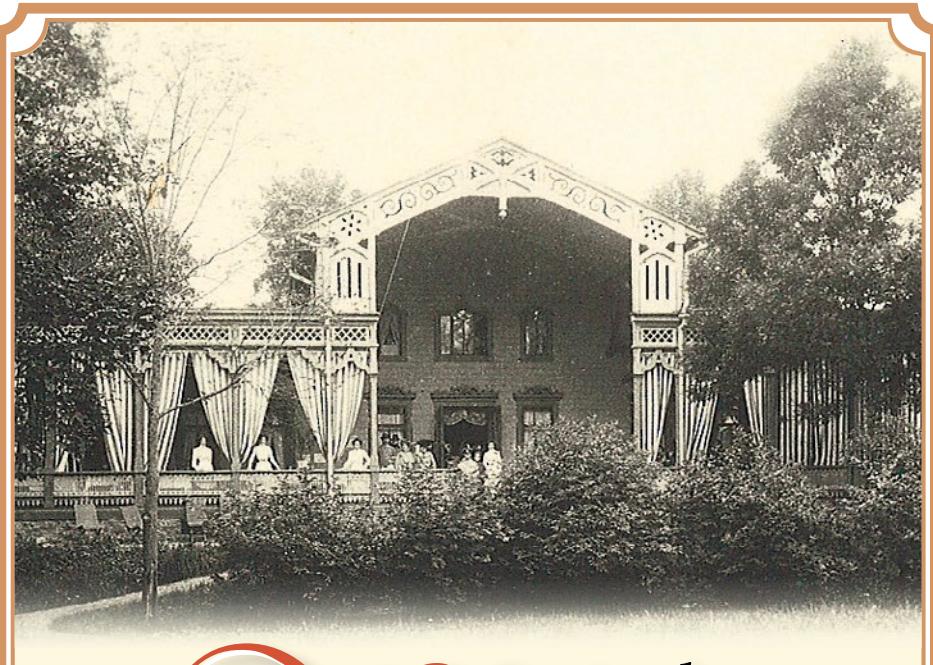
Vierailijat ihastelevat erityisesti alakerran punaista lattiaa. Myös kaksi Rakkolanjoen kaakeliunia keräävät huomiota.

Makuuhuoneen puusohva on emännän aarre.

Pian 100 vuotias Rakkolanjoen kaakeliuni.

Ravintola Loviisan Kappeli

Ruokaa, juomaa ja ison talon hurmaa

Kuningattarenkatu 19, Loviisa. Puh. (019) 581 437

Airi Kallio

JUHLAVUOSI - vuosisadan tapettimallisto

<img alt="Värisilm

Kukkaron mukaan

39 Merimiehen mökki Puutarhakatu 13

Loviisan kävijät ovat saaneet seurata useamman vuoden ajan Merimiehen mökin pelastustöitä. Ensin talosta purettiin vanhempi lautainen uusio-osio ja sen tilalle rakennettiin Honkarakenteen toimesta uusi moderni osuus, joka pitää sisällään keittiön ja märkätilat.

Uusiorakennus alkaa olla

pintojen puolesta kunnossa ja nyt on päästy kadunpuoleisen 1700-luvun talon viimeistelyseen. Sisäkatto on kunnostettu ja maalattu ja lasten makuuparvi alkaa olla valmis.

Perhe toivoo, että pääsi viimeinkin tänä jouluna omaan kotiin, mutta saattaa olla, että vieläkin on odottava, sillä kunnostuksessa edetään omien voimien ja kukkaron ehdolla.

SJÖMANSSSTUGAN

Trädgårdsgatan 13

Den del av huset som gränsar mot gatan är av byggnadsstötter att döma byggd redan på 1700-talet. Man har lätit riva den nyare delen mot gården som tidigare nästan rasat ihop och i nybygget finns kök samt sanitetsutrymmen.

RIEMUMAISTERIN HUVILA

Repslagarevägen 8

Den södra delen av Riemumaisterin huvila (Jubelmagisterns villa) byggdes på 1800-talet och huset förstorades norrut 1902. Övre våningens värmesanering gjordes i början på 2000-talet. Husets bastu revs av de nya ägarna på grund av vattenskador. Under samma process återtogs salen sin ursprungliga form; dess stockkonstruktioner togs fram, rötskadorna repareras och bottenbjälklaget ändrades till trossbotten.

Kosteusvaurio johti isoon remonttiin

40 Riemumaisterin huvila Köydenpunojantie 9

Riemumaisterin ihastuttava huvila on tänä vuonna remonttikohde. Pitkään evakossa olleet asukkaat pääsivät muuttamaan alakertaan syksyllä.

-Alkuvuodesta 2015 talossa havaittiin sisäilmaongelmat. Syksy paljastui aiempien omistajien isoon saliin rakentaman saunaan kylpyhuoneessa ollut kosteusvaurio: vedet olivat valuneet lattiarakenteisiin.

-Kun asia selvisi, sauna päättiin purkaa. Entinen kylpyhuone laajennettiin talon takaseinään saakka ja kylpyamme korvaa saunan, talon isäntä Aki Mattila kertoo.

Samalla oli kannattavaa tehdä muitakin korjaukset.

Iso sali palautettiin alkuperäiseen muotoon.

Sen rakenteet purettiin siältä käsikirjoihin saakka.

-Ennen kuin alapohja muuttettiin tuulettuvaksi rossipohjaksi imettiin ison salin alta ja muualtakin talosta pois vanhat puru/maa/turve-eristeet, muun muassa monta kuutiota olkia.

-Lisäksi sähköt uusittiin kaikista remontinalaisista tiloista. Takakuistista tehtiin tekninen tila: lämmönvaihdin ja vesimittari siirrettiin sinne. Talo sai myös uudet vesiputket ja viemärät.

Alakerran remontin yhteydessä poistettiin niin ikään yläkerran välipohjan eristeet. Kuninkaankylän Puura-

Hurmaava avokuitu säilyi ennallaan.

Suuren salin lattia oli yhtä suuria kuoppia.

Osa alushirsistä on vahdettu, lattia on jo paikoillaan.

Remontin yhteydessä uusittiin myös sisäkatto.

Korkein luottoluokitus
©Bisnode 2015

PORTLÄS
Portinsalvat
25,-

Handtag
Vedin
2025-19
19,90

f

HELAKAUPPA.com
HELOJEN ERIKOISLIIKE - BESLAGSSPECIALISTEN
Hämeentie 20, 00530 Helsinki p. 09-71 71 72 info@hokola.fi

**Största beslagssortimentet, snabb och bra betjäning.
Suurin valikoima heloja!**

**Gör en utfärd till vår butik i Helsingfors
eller beställ produkterna hem.
Tule käymään Helsingin myymälässämme
tai tilaa postitse suoraan kotiisi!**

Service på svenska av Rainer Broman

**TS575-19 Total längd 575mm
Kokonaispituus 575mm**
45,-

**Kaksi eri mallia!
Två olika modeller!**

**5066-7 5,-
5065-7 3,40**

**Porslinknoppar, olika modeller!
Posliininuppeja, eri malleja!**

1 2 3

7 8 9

**136VME-7
136VN-7
120,- set**

Avoinna/Öppet: Må/Ma 9-18 Ti-To 9-17 Fre/Pe 9-15 Lö/La 11-15

Hokola Oy Tavastvägen 20 Helsingfors info@hokola.fi

Kuin Larssonin maalaus

36 Villa Ekhholm
Ympyrätie 8

■ Loviisan harjun ja merenlahden välissä sijaitseva Villa Ekholmin hivenen epäsuomalainen ulkomuoto ihastuttavine lasikuistineineen ja kukkanne tuo mieleen ruotsalaisen Carl Larssonin maalaukset: tässä on koti, jossa viihdytää.

Villa Ekholmin nykyisen omistajan isoäidin isä pystytti talon 1890.

Sen vasen siipi rakennettiin hivenen myöhemmin venäläisille kylpylävieraille: isompi huone herrasvälle, pienempi kamaripalvelijalle.

Talo on aina periytynyt äi-

diltä tyttären ja koska se on ollut koko ajan saman suvun omistuksessa, siellä ei ole tehty perusteellisia remontteja. Paikkoja on korjailtu vain tarpeen vaatissa.

Talon laaja ja rehevä istuskelemaan houkutteleva puutarha kuuluu LWT:n nähtävyyksiin.

Valtava omenapuu on yli 100 vuoden ikäinen, lukeamattomat pelargonit ja verenisarvat huolella talvetetut.

Hyötypuutarhassa on ilo työkunnella. Se on porras-tettu siten, ettei selkää kolota ja polvia purista.

Talon seinillä on muistoja merenkulkijaesivanhemmista.

Villa Ekholmin emännällä on supervihreä peukalo.

VILLA EKHLOM

Kretsgången 8

Villa Ekholm har byggts i två olika skeden. Man antar att bygget påbörjats redan 1888. Den östra flygeln byggdes något senare för ryska badgäster: ett större rum för herrskapet, ett mindre för tjänarinns bruk. Eftersom huset under alla år varit i samma släkts ägo har det inte gjorts några större ombyggnader eller reparatiorer utan man har endast reparerat det nödvändigaste. Huset omges av en stor trädgård.

CASA BENITALIA

Räfsbyvägen 9

Danskoreografen Beniamino Borghi som berikat Lovisas kulturliv blev förtjust i huset som byggdes i slutet av 1800-talet på grund av dess anspråkslöst - ingenting i huset var storslaget. Huset genomgår nu i långsam takt en grundlig renovering - väggar har avtäckts och golv har öppnats. Fönstren som inte är tidsenliga byts ut och vid huvudingången byggs en glasveranda.

Sorkkarauta, saha ja vasara pysyvät myös tanssijan käissä.

Salin seinillä on Frida Hultcrantzsin maala-ukseja hylätystä autiotaloista.

Koreografi työssään

42 Casa Benitalia
Haravankyläntie 9

■ Italialainen tanssija/koreografi/tanssinoptettaja **Beniamino Borghi** ihastui muutama vuosi sitten 1800-luvun loppupuolella rakennettuun kotitaloonsa sen vaativatommuuden takia – talossa ei ollut mitään suurellista.

Talo käy pikku hiljaa läpi mittavaa remonttia - seiniä on riisuttu, lattioita avattu ja rakennettu uudelleen.

Nyt Ben rakentaa itselleen kylpyhuonetta. Sen jälkeen ajan henkeen kuulumattomat ikkunat vaihdetaan epookin mukaisiksi ja talo saa umpeen rakennetun julkisivuisäänkäynnin tilalle lasikuistin.

INTRO - MALLISTO

NYT JUKKATALOLTA UUSI TALO!

Uudessa Introssa 60-luvun konstailematon muotokieli kohtaa nykypäivän ihmisen tarpeet niin teknisesti kuin tilaratkaisuitaankin.

Jukkamyyjä Jari Huttunen

Puh: 040 755 0001 | S.Pos: jari.huttunen@jukkatalo.fi
Mannerheiminkatu 28, 06100 Porvoo
Riihitontuntie 1, 01720 Vantaa

www.jukkatalo.fi

Tervetuloa tutustumaan
Suomen luotetuimpaan
talorakentajaan!

JUKKA
ASUMISEN EDELLÄKÄVIJÄ V.1968

MARKKINOIDEN MATALIMMAT **UMPIISÄILIÖT** SÄÄSTÖÄ KAIVUUKUSTANNUSSIJA JA MAHDOLLISISSA LOUHINTAKULUISSA!

F-LINE -markkinoiden matalin umpsäiliö 1500-7500 l 1500-3000 L säiliöt korkeus vain 650mm. Välttä kallit louhintakulut, kaivuusyvyys jopa alle 1m! Sopii erittäin hyvin kallioisille paikoille, missä normaali kaivuutyöt on vaikeata tai mahdotonta.

F-LINE SÄILIÖ 1500-7500 L
Säiliön korkeudet
650-1125 mm

CE-hyväksytyt

SYKSYN RAKENTAJILLE ERIKOISTARJOUS!

Umpisäiliö F-LINE 5000L & VS20 Nousuputki
25 cm korkea + PE muovikansi
vapaasti varastoltamme.
(Lisävarusteet ja muut mallit nettisivuillamme)

yht. 1998,-
(sis.ALV.)

ÖLJYSÄILIÖT

Mallistossamme on lukuisia eri kokoisia öljysäiliöitä 400-9000 L, lämmitysöljyllé tai farmisäiliö versioina, kaikki CE-merkittyjä.

UNI Tank
1000 L / 230 V
992,-

INFRALINE

Almankuja 5, 04150 Martinkylä | 041-443 0540, 0400-844 961

Kuvat Mikko Airas

STORSKRAPIS

Södra Fredsbyvägen 2

Storskrapis "possessionsgård" nämns för första gången 1696 i Pernå historia. Man vet inte exakt när gården är byggd, den har förstorats under åren. Husets kulturarv är av stort värde. Man sjunger om Storskrapis ägare i Bellmans visor och den nämns ofta i Runar Schildts verk. Gårdens förfall började 1910 i Lovisa stads ägo: först som farsotssjukhus och sedan som socialbostäder. Man har ett omfattande renoveringsarbete framför sig.

SMEDS HEMMAN

Fantsnäsvägen 95,

Den första kommandanten på Svartholm, Hägerflycht, lät bygga Smeds hemman 1768 som nu bebos av Mac Ramsay. I Finland finns endast tre byggnader av samma modell som Sveriges armés överstelöjtnanders bostäder. I de ursprungliga planerna ser man den södra gaveln, som sågats bort senare. De äldsta av möblerna är från 1600-talet och har alla sin egen historia.

Smeds hemmanin jokaisella huonekalulla on kiinnostava historia.

43 Storskrapis
Eteläinen Rauhalantie 2

■ Omistajanvaihdos sai aikaan mittavan remontin Storskrapiksen kartanossa, joka mainitaan historiassa ensimmäisen kerran jo 1696. Kartano on kuulu myös siihen, että eräs sen 1700-luvun omistajista - tullimies Appelstubb - esiiintyy Bellmanin lauluissa ja että kartano mainitaan useissa Runar Schildtin teoksissa.

Storskrapis rappioitui ollessaan vuosia asumattomana.

Nyt kaikki kosteusvaurioiset lattiat on purettu. Halliin ja tulevaan keittiöön tehtiin uudet perustukset. Uudet lattiat on eristetty ekovillalla. Muutamia runkohirsia vaihdetaan.

Kylpyhuone on tärkeä nelihenkiselle perheelle. Sen perustuksiin kiinnitettiin erityistä huomiota, jotta talon "eläminen" ei vaarantaisi vieristeitä. Lisäksi kylpyhuone rakennettiin kellarivaihtoon.

ne rakennettiin kellarivaihtoon eli seinien ja kaakelien välissä on muutaman sentin ilmarako.

- Kaakelointi sai osin inspiraationsa siitä, että talossa on toiminut 1900-luvun alussa sairaala ja jopa leikkaussali, **Mikko Airas** kertoo.

Myös hormit on massoitettu ja uunien kunnostusta kartoitetaan.

- Perinnemuurari on ollut analysoimassa rappauksia ja ne entisöidään mahdollisuusien mukaan suurimalle osalle seiniä.

Merenrantakartanon kuistilla on äijäparkki**44 Smeds hemman**
Fantsnäsintie 95

■ Smeds hemmanin isäntä **Mac Ramsay** sanoo perustavansa merenrantakartan-

nonsa kuistille äijäparkkin. - Siinä me istumme nauttien kauniista maisemasta ja tarinoinnista sillä aikaa, kun naisväki kiertelee tieluksia, hän hymähtelee.

Tarinoita riittää, niin talosta kuin Suomeen Skotlannista tulleesta suvusta.

Itse talo on harvinainen aarre. Se on rakennettu jo 1768 tuon ajan Ruotsin ar-

meijan yliluutnantin asuin- talon mallisiksi ja siirretty Fanstnäsiin 1805. Vastaavia rakennuksia on Suomessa enää kolme. Smeds hemman ei ole sekään täydellinen:

pohjoispäädystä on sahattu pois kaksi alkuperäisissä piirrokissa näkyvää huonetta.

- Varmaankin ne ovat lahonneet merenrannan kosteudes- sa, Mac arvelee.

Kuningashuonetta komistaa Ruotsin kuninkaiden muotokuvasarja.

Talon kaikki kakluunit on siirretty sinne Suursarvilahden kartanosta 1882 palon jälkeen.

Salin seinillä on Macin Ramsayn suvun esi-vanhempien muotokuvia.

Surumustaksi maalattu kaappikello on Anjaljan kapinan jälkeen 1790 teloitettu eversti Johan Henrik Hästeskon lesken perua.

ROSEBORG OY

PERINTEISET JA EKOLOGISET MATERIAALIT
JA TARVIKKEET RAKENTAMISEEN JA
REMONTTOINTIIN - MYÖS VARAOSIA

VERKKOKAUPPA
www.roseborg.fi

MYYMÄLÄ JA VARAOSAT
Ruukintie 17, 07970 Ruotsinpyhtää

044-552 81 62, vesa@roseborg.fi

**TUOREIN JA MAUKKAIN
KALA SUORAAN
kalastajalta!**

Kalavaunumme Laivasillan rannassa
la-su klo 9-15
Tervetuloa kalaostoksille!
Ympäri vuoden paikallisesta
K-kaupasta ja Ravintola Bellan à la Carte-listalta.
Tilauksesta kalaa myös erilaisiin juhliin!

SÖDERBY LAX | 040 5115 906
Micke Lindholm | www.soderbylax.fi

Löydät meidät myös facebookista

Söderby
Lax

Hattulan Kaakelitehdas

Kauniit kotimaiset käsintehtyti
kakluunit ja seinälaatat.

Korjaamme myös vanhat kaakeliuunit.

Tervetuloa tapaamaan meitä Suolatorille
Loviisan wanhat talot -tapahtumassa
la - su 29. - 30.8.
klo 10 - 17

www.kaakelitehdas.fi

MALMGÅRDIN ETÄKOHTEET

Malmgårdissa avoimien ovien päivä la 29.8. klo 12-15 (ei linna)

Loviisan Wanhat Talot 25

Savukatosta saviseinään

G Postineidin talo
Rumpilantie 835 Malmgård

■ Postineidin talo – alun perin 1700-luvulta peräisin olevan Malmgårdin vanhan kartanon siipirakennus - on siirretty nykyisille sijoilleen 1885 - 1886.

Pienempää tupaan on tehty uusi rossipohjainen lattia ja

saviseinät.

-Hengittävä saviseinä lämmittää ja viilentää ja on loistava tuulensuoja, **Suvi af Hällström** sanoo.

-Aalto-yliopistossa on tehty pitkäaikaista testiä, jonka näytöt osoittavat, että saviseinä jopa tuhoaa mikrojeja huoneilmasta silloin kun se ei ole pilalle käsitledty, esimer-

kiksi väärin maalattu tai tapetoidu.

-Siihen voi myös tehdä erilaisia pintastruktuureita, vaihdella savilaatuja värien mukaan ja lisätä luonnollisia pigmenttejä.

-Ja tämä täytyy joskus vielä kokeilla: pintakerrokseen voi lisätä luonnonkukkia. Miettiä, mikä tapetti!

Pienemmässä tuvassa, nykyisen makuuhuoneessa, on saviseinät.

Keittiön tummentunut hirsikatto kertoo rakennuksen savupirttiajosta.

Keittiön seinien laudoitus teksteinne on peräisin kuljetuslaatikoista.

Salin ja ruokasalin lattia on tuettu ja maalattu.

Uusi keittiö

M Metsänvartijan talo
Myrskyläntie 9

■ Malmgårdin kartanon Metsänvartijan talo on rakennettu 1900-luvun alussa.

Sitten viime syksyn taloa on kengitetty. Salin lattia on tuettu alapuolelta ja se on myös maalattu.

Suurin muutos on tapahtunut kokonaan uusitussa keit-

tiössä, jonne on toki jätetty myös vanha puuhella uusien kodinkoneiden seuraksi.

Pöntöönen tueksi on hankittu ilmalämpöpumppu.

- Niiden avulla pärjättiin talvella mainiosti, omistajat sanovat.

Uusittu keittiö moderneineen kodinkoneineen ilahduttaa emäntää.

LOVIISAN EL-SÄHKÖ

SÄHKÖASENNUKSET
VALAISINMYYMÄLÄ

EL-INSTALLATIONER

BELYSNINGSARMATURER

Mariankatu/Mariegatan 20
07900 LOVISA/LOVISA
© (019) 532 037
www.loviisanelsahko.fi

**LUE ITÄVÄYLÄ
ILMAISEKSI**
- myös DIGILEHTENÄ

www.itavayla.fi/
digilehti

Itävälä

Parhaita
paikallisia.

HUOLEHDIMME

KIINTEISTÖSI KUNNOSTA

Osaava korjausrakentamisen valvontaa,
kustannusarviot, kuntoarviot,
tekninen isännöinti.

Kilpailukykyiseen hintaan!

Mannerheiminkatu 20, Porvoo
Puh. 045 317 0144
me-management@live.fi
www.me-management.fi

www.karamaloo.fi

Karamaloo

**AFRIKKALAISTA
KÄSITYÖTÄ**

Loviisan Laivasillan
suola-aitassa.
Vaatteita, koruja, koreja,
veistoksia ja paljon muuta
kaunista.

TERVETULOA!

ELINSTALLATIONER
Liljendal el-sähkö
J.R. NYGÅRD
© 040 502 8032

**Siirousliike
Riitta Puumalainen**
P. 040 544 2315
Chiewitzinkatu 13 A 4
07900 LOVISA

Eija's garden
Elämäspuutarha

Eijan torppa
LWT-etäkohde

- Puutarhasuunnittelua
Tilaa kevään 2016
puutarhasuunnitelma nyt!
Perennat, köynnökset, puut ja pensaat -20%
- LWT-tapahtuman ajan 29.-30.8.
sis.pääsy puutarhaan 8 e,
alle 12-v. maksutta.
- Ryhmatiedustelut
Eija Keckman © 040 505 0824
- Lämpimästi
tervetuloa!
- Elimäentie 74, Ahvenkoski, Loviisa
Av. ti-pe 10-18, la-su 10-16, ma sulj. • www.eijasgarden.fi

**TERVETULOA
ASIOIMAAN!
VASTUULLISEN
AVUN SAAT
APTEEKISTA!**

PALVELEMME: VI BETJÄNAR:

■ Maanantai-perjantai måndag-fredag	9-19
■ Lauantai Lördag	9-14
■ Sunnuntai ja pyhäp. Söndag och helgd. .... (päivystys/dejour)	12-14

Loviisan Kruunu Apteekki
Kuningattarenkatu 15,
07900 Loviisa
Puh. 019-531275, fax 019-531831

Apoteket Kronan, Lovisa
Drottninggatan 15,
07900 Lovisa
Tel. 019-531275, fax 019-531831

Uusi, raikas mallistomme nyt saatavilla.
Ainutlaatuinen mahdollisuus täysin uudenlaiseen
tyyliin Kanttihirrellä, tarttu tilaisuuteen heti!

Mammuttimyyjä Olli Kivi
p. 044 540 4000
olli.kivi@mammuttikoti.fi
Mammuttikoti.fi

POSTINEIDIN TALO

Drombomsvägen 835

Byggnaden flyttades till sin nuvarande plats 1885-1886.
Det svarta taket är från
rökpörtstiden och på bräden
under tapeterna hittades
gamla texter. Den gamla
verandan har rivits och en
ny, stor glasveranda byggts i
stället för den.

**SKOGSVAKTARENS
HUS**

Mörskomvägen 9

Malmgårdslottets Skogsvaktares stuga, som byggdes i början av 1900-talet har varit
Maarit Rokkanens och Jarmo Pakarinens fritidsbostad
och blir kanske deras fasta
bostad då köksrenoveringen
blir färdig. De sökte aktivt
efter ett hus i 16 månader och
när de körde längs ekallén
mitt i Malmgårdslandskapet visste de: nu har vi
hittat det vi söker.

WILDEMANSIsnäsvägen 86,
Isnäs

Wildemansgård är den första säterigården i Pernå. Den kändes till redan på 1400-talet.. Den nuvarande huvudbyggnaden är från det andra årtiondet av 1900-talet, väderkvarnen från 1896. Wildemans är idag en ekogård med 17 ha åkrar och skog. Här odlar man äppel ekologiskt och det finns ett musteri samt uthusbyggnader av olika åldrar. Gårdsmiljön är en typisk lund med vilda blommor och träd av olika slag. www.wildemans.fi

LILLMARIS 1 Fasarby skolväg 41,
Isnäs

I Pernå intill stranden i Fasarby ligger Lillmaris, som en gång i tiden var Svenska statens kavallerikasern. I nuvarande ågo övergick Lillmaris 1967. Det röda bostads-husets gavel är från 1700-talet och huset har förlängts på 1800-talets sida. Bodan och de övriga uthusbyggnaderna samt strandbas-tun är alla från 1800-talet. Lägg märke till lidret på gården byggd med upprätta stockar.

LILLMARIS 2 Fasarby skolväg 41,
Isnäs

Den gula huvudbyggnaden - "herrskaps villa" - är uppförd 1845 och den numera renoverade köksflygeln byggdes till på 1950-talet. Lillmaris luomutila gick delvis över till att odla ekolo-giskt 1993 och helt och hållt år 1998. På som-rarna ordnar man olika ört- och matkurser samt rundvandringar på gården. Under LHH-dagarne säljs ställets egena produkter. <https://lillymaris.wordpress.com>

Isnäsin etäkohteet

Etäisyys Loviisasta n. 36 km

2

3

4

A WILDEMANS
Isnäsintie 86

Wildemansgård oli Pernajan ensimmäinen säteri-kartano, joka tunnettiin jo 1400-luvulla. Wildemanin aatelissuku asutti kartanoa kunnes vanha talo jäi pieneksi ja he rakennuttivat kivilinnan muutaman kilometrin päähän Tjusterbyn.

Nykyinen päärakennus on 1900-luvun toiselta vuosis-kuunnenstä.

Talon myynti-ilmoituksessa luki aikanaan "ei nykyai-kaisten asumisstandardien mukainen": talossa ei ollut vettä eikä viemäriä. **Aitoka-rit** ovat kunnostaneet kotiaan 17 vuoden aikana tarpeen

mukaan ja taloaan tarkoin kuunnelleen.

Perheen rakaus jugendiin näkyy talon sisustuksessa.

Wildemans on tänä päivänä luomutila, jolla on n. 17 ha peltoja ja metsää. Siihen kuuluu nuori luomuomenatarha, mehuasema sekä eri-ikäisiä talousrakennuksia. Tutustuminen arvoisen upea tuulimylly on rakennettu 1896.

Wenzel Hagelstam arvioi antiikka su klo 14. www.wildemans.fi

Pernajan Fasarbyn lahden rannalla sijaitseva Lillmaris oli aikoinaan vuoroin yksityi-

sessä omistuksessa, vuoroin Ruotsin valtion ratsutila.

Tarinoita riittää. Kun tilaa hallinnoinut Isnäsin kartanon isäntä Hans Larsson aatelitoitiin 1561 Björnramaksi, hän sai samalla 56 utta tilaa Uudeltamaalta ja 83 Viipurin läänistä. Vanhat tullikirjet kertovat myös, että noihin aikoihin tilalta vietin Liivimälle 204 nippua tönnkö-suolattua silakkaa.

Nykyiseen omistukseensa Lillmaris siirtyi vuonna 1967.

Punaisen asuinrakennuksen toinen pääty on 1700-luvulta, taloa on jatkettu 1800-luvun puolella. Aitta ja tilan muut talousrakennukset - rantasaunaa myöten - edustavat niin ikään 1800-lukua.

Keltainen päärakennus - "herraväen huvila" - on pystytetty 1845, sen keittiösipi on rakennettu 1950-luvulla.

Tila siirtyi luonnonmukaiseen viljelyyn osittain vuonna 1993 ja kokonaan vuonna 1998. Tilalla järjestetään kesäisin erilaisia yritys- ja ruokakursseja sekä tilakierroksia.

Pihalla löytyy LWT-päivien aikana oman tilan tuotteita. <https://lillymaris.wordpress.com/>

C LABBYN KARTANO
Labbyn kartano 49

Labbyn tila on yksi Pernajan vanhoista säteritiloista vuodelta 1691. Kartanon nykyisenä päärakennuksena

Isnäsin sahan alueelta löytyy myös mielenkiintoinen höyrykonemuseo sekä lelumuseo.

Kaarnarannassa on ruokailumahdollisuus. www.loytoretka-pernajaan.com www.isnas.fi

toimii alun perin Suomenlinnasta meriteitse Isnäsiin 1812 siirretty entinen kapteeni von Schantzin virka-asunto.

Kartano, sen viereinen Vanha väentupa sekä lukuisat talousrakennukset muodostavat hienon 1700-1800-luvuista kertovan kokonaisuuden. Pääräkennuksen ympärillä kunnostetaan paraikaa 1900-luvun alussa perustettua puisto- ja puutarha-aluetta.

Kartanon remonttia on jatkettu hiljaa pohjoispäädysssä, samalla on avattu koko talon läpi menevä käytävä. Kuisitin katon tiilien aluskatetta on korjattu tänä kesänä ja työ on nähtävillä LWT:n aikana, sillä katon korjaus tehdään yläkerran kautta.

1. Wildemansin verannan käsinmaalattu tapetti on samaa kuin Loviisan kaupunginmuseon kustavilaisessa huoneessa. Liljendalin kirkon vanha penki ja Jyväskylän tilitikkutehtaan vanhat ikkunat täydentävät ihastuttavaa kokonaisuutta.
2. Aika tuntuu pysähtyneen Labbyn vanhassa väentuvassa.
3. Labbyn kartanossa on yhdeksän erilaista kaakeliuunia.
4. Kuusikallion remontti on vielä osin kesken.
5. Lillmarisen "herrasvären huvilan" sisustuksessa näkyy nostalginen porvariston hillitty charmi.
6. Länsipurojen viihtysän kodin rakentuminen oli kovan urakan takana.

Suuressa salissa on valo-kuvanäyttely Labby -Rönnäs 100 vuotta sekä kartanon historian vanhaa esineistöä ja karttoja. Ruokasaliissa ja kuisilla on esillä kartanon isänän äidin **Eeva Rautavaaran** maalauskirja.

Tilaa on viljelty luonnonmukaisin menetelmin jo 25 vuotta. Labby on keskittynyt Hereford- lihakarjan kasvatukseen luonnonlaitumilla ja laadukkaan leipäviljan tuotantoon ja jatkjalostamiseen. Peltojen lisäksi suuri osa tuotannosta tulee laajoilta luonnonniityiltä. Labby on toiminnanut luomuruokaa suoraan tilalta verkkoaukhan kautta jo yli 25 vuotta. www.labby.fi

KUUSIKALLIO 2 Edöntie 126, as 1 Isnäsin saha

Alun perin neljästä erillisestä hellahuoneesta koostuneen 1800-luvun loppupuolella rakennetun työläistalon itäpäädyin mittavassa ja edelleen jatkuvassa ja edelleen jatkuvassa remontissa on lähdetty perusasioista.

Korjausratkaisut ovat perinteisiä, samoin tiivistykset – pellavarivettä ja tervaat!

Isäntä on ylpeä siitä, että kaikki korvaushirret on asennettu oikeaoppisesti: rautaa löytyy vain nauloista.

Komeat kakluunit on tuottu muualta, keittiö on kunnostettu modernimpaan malliin.

PIHLAJARINNE 1 Edöntie 130, as 2 Isnäsin saha

Talo rakennettiin vuonna 1897-98 Isnäsin sahan työläisasunnoiksi. Vuonna 2010 alkanessa länsipäädyn perusteellisessa remontissa yhdistettiin kaksi erillistä kamarin ja keittiön asuntoa.

Kaikki vanha käyttökelpoinen pyrittiin säästämään, niin myös komea leivinuuni. Urakka on tehty perheen omien voimin lukuun ottamatta niitä vaiheita, jotka vaativat lain mukaan ammattilaisia eli sähkö-, vesi- ja saniteettitalon töitä.

Viihtyisä koti alkaa olla valmis, joskin vanhassa talossa löytyy aina joitain pienitä fiksittäviä.

LABBY GÅRD
Labby gård 49, Isnäs
Karaktersbyggnaden på
Labby gård flyttades sjövägen
från Sveaborg. Det traditionella
herrgårdslivet är i dag
ett levande jordbruk och då
Juha Näri blev husbonde
omvandlades jordbruket till
modern biodynamisk produktion.
På området finns även
Edesby medeltida museiområde. www.labby.fi

GAMLA FOLKSTUGAN
Labby gård 49, Isnäs
I Labby gårdsområdet finns flera
gamla byggnader. Den gamla
folkstugan byggd redan på
1700-talet ligger i skuggan av
en väldig ask som är planterad
är 1858. Byggnaden har tidigare haft ett vasstak
av östersjötyp och dess massiva
längsgående takbjälkar representerar samma stil.
Huset har genom åren bebotts
av familjer som arbetat på
gården. Nu har de små bostäderna
hopslagits och tjänar som hem åt Mauri Näri, som
tidigare varit husbonde.

KUUSIKALLIO 2
Edövägen 126 bostad 1,
Isnäs
I bostaden som byggdes i slutet
av 1800-talet och ursprungligen
bestod av fyra rum med
spis, har man börjat renoveringen,
som ännu pågår, ända från grunden. Man har
använt traditionella metoder
och material - täringen är
gjord med lin och tjära.

PIHLAJARINNE 1
Edövägen 130 bostad 2,
Isnäs
Huset byggdes 1897-98 som
arbetarbostäder för Isnäs såg.
Vid den grundliga renoveringen
av den västra gaveln
slog man ihop två bostäder
bestående av kammare och
kök. Man har strävat till att
hålla kvar allt det gamla,
som är användbart, såsom
den ståltaiga bakugnen.

Familjemedlemmarna har
själva gjort nästan allt arbete,
förutom el- och vattenarbeten
samt sanitetsutrymmen, för
vilka lagen föresätter att
man använder professionell
arbetskraft.

Robbe's Plat n Pelti

RAKENNUSPELLIT ESIM.

- konesaumattupelti ■ piippu- ja sadehatut
- kourut ■ ikkunapellit ■ kattoturva

Robert Bäckman 040 566 9902

PUUTAVARA Eero Koskela 0400 183 448

Laadukasta sahatavaraa puusepille,
restaurointiin ja vanhan korjaukseen.
Erikoissahaukset vaakavannesahalla.

Rahikontie 173, 07500 Askola
eero.koskela@pp.inet.fi
www.tuppilauta.com

**KATTO ja ERISTYS
HUUSKO OY**
www.kattohuusko.fi

**Kattoremontit ja -tarvikkeet
vuosikymmenien kokemuksella**

Katto ja Eristys Huusko Oy
Susikuja 5, 04130 Sipoo
info@kattohuusko.fi

MYYTÄVÄNÄ!

Gislom, Loviisa

Tontti 2200 m², jolla 1800-luvun
hirsitalo 150 m² ja aitta purettavaksi.
(Talossa mm. 3 kaakeliuunia)

Näyttö lauantai-sunnuntai 29.-30.8. klo 12-13.

Puh. 0400 306 004

MYYTÄVÄNÄ!

Hurmaava tontti

n. 1500 m² määräala rakennukselle
(talous – sauna – vapaa-ajan)

1,5 km Loviisan keskustaan. Yksityisen tien varrella,
pelottomaisemma. Näyttö sunnuntaina 30.8. klo 16-18

Puh. 040 511 1341

Tämäkin lehti on Itävälän ilmoitusliite.

Asiakaslehti, messuopas, tapahtumaohjelma...

Itävälän liite on kustannustehokas ratkaisu,
kun haluat erottua. Liitteellä on
erinomainen huomio- ja lukuarvo.

Melta saat liitteet myös
"avaimet käteen"-palveluna.

Kysy lisää myyntipalvelustamme
019 521 7520 tai myynti@itavyla.fi

Itävälä

Parhaita paikallisista.

GAMLA SALT MAGASINET

Marknadbacksvägen 137, Strömfors
Abborfors laxfiskevatten hörde på 1300-talet till Åbo katolska biskopar som förutom biskopsgården och fiskfängsten vid forsen blev ägare även till Abborfors by. Marknadbacken som stiger från havet framför Abborfors var redan på medeltiden en välkänd affärssplats, där de viktigaste höstfiskmarknaderna på vår sydkust ordnades. Den gamla saltboden där Fishermans Foods Kalakeidas affär finns, är från 1700-1800-talets skifte. www.fishermans.fi

EIJAN TORPPA

Elimäkivägen 74, Strömfors
Det lilla huset som byggdes 1880 och tidigare kallades Mantas torp, köptes 2005 av trädgårdsexperterna Eija Keckman (ex. Klaucke). Huset har varit tjänstebostad för Strömfors bruk. År 1963 byttes de ruttna stockarna ut, ett vindfäng och en öppen veranda byggdes. Intill huset ligger den unika upplevelseträdgården Eija's garden (separat inträdesavgift).

ARMONLINNA

Bruksvägen 10, Strömfors
Armonlinna byggdes 1842 till bostad åt sågens disponent och kontorspersonal och grundrenoverades 1985-86. Hälften av huset är numera uthyrt som bostäder och hälften som logi för Lomatähdet. www.lomatahdet.fi

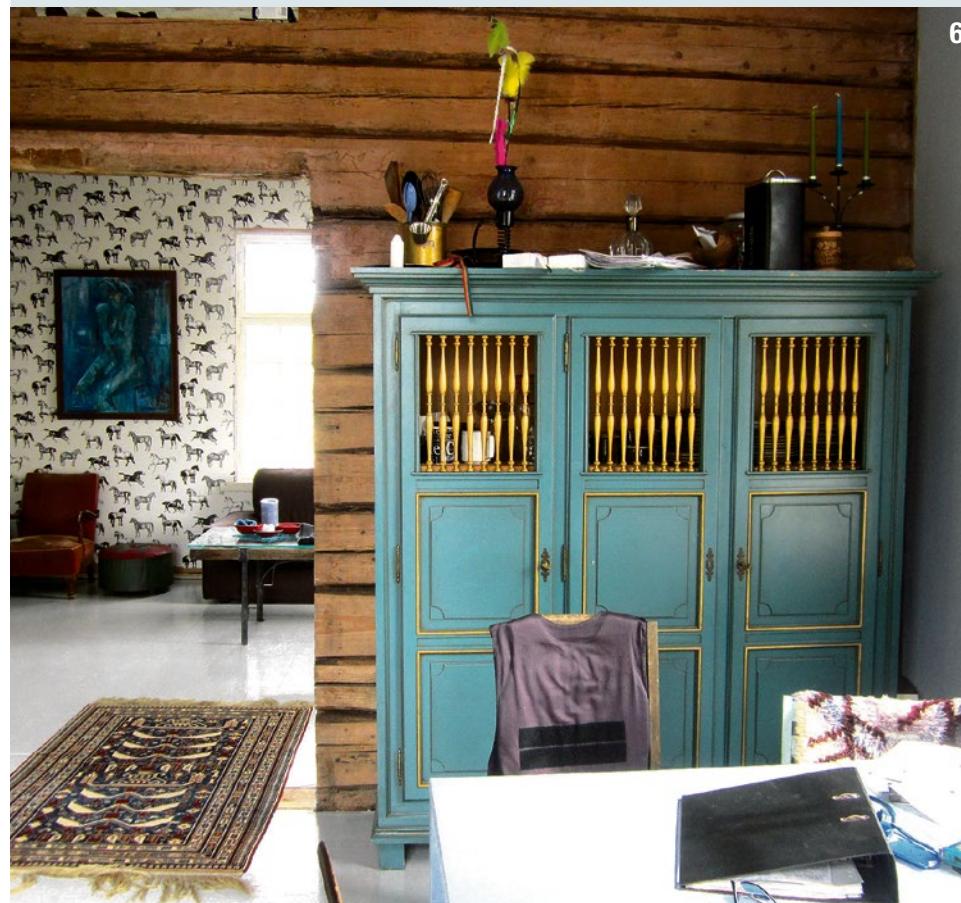
ROSEBORGIN LIITERI

Bruksvägen 17, Strömfors
I Finland finns det endast två industribyggnader byggda av stock, som bevarats sedan 1700-talet. Den ena av dem är lokaliteterna byggda 1745-48, där Roseborgs liden numera fungerar. www.roseborg.fi

Ahvenkosken ja Ruukin etäkohteet

Etäisyys Loviisasta n. 13-15 km

H Vanha suolamakasiini
Markkinamäentie 137

■ Ahvenkosken lohenkalastamot kuuluivat 1300-luvulla Turun katolisille piispoille. Ahvenkosken edustalla mestä kohoava Markkinamäki oli jo keskiajalta tunnettu kauppapaikka, jossa järjestettiin etelärannikkometärkeimmät syyskalamarkekinat. Fishermans Foodin Kalakeitaan kalamyymölään toimiva vanha suola-aitta on peräisin 1700-1800-luvun vaiheesta. www.fishermans.fi

I Eijan torppa
Eija's garden,
Elimäentie 74

■ Aiemmin Mantan torppan tunnettu 1880 rakennettu

mökki on toiminut aikoinaan Strömforsin ruukin työsuhdeasuntona.

Perinnekasvien somistama viehättävä torppa toimii puutarhasuunnittelija **Eija Keckmanin** kakkoskotina. Talon ympärille levää laaja elämäspuutarha Eija's garden, jonne on erillinen pääsymaksu.

J Armonlinna
Ruukintie 10

■ Armonlinna rakennettiin 1842 Strömforsin ruukin sahan isännöitsijän ja konttorihenkilökunnan asunnoiksi ja se on peruskorjattu 1985-86. Rakennus on nykyisin puoleksi vuokra-asuntokäytössä, puoleksi Lomatähtien majoustitiloina. Muutaman vuoden takaisessa majouitus-

tilojen remontissa on pidetty huolta siitä, että vanha rakentamistapa on reilusti esillä: hyvin hoidetut hirret kestävät sukupolvesta toiselle. www.lomatahdet.fi

K Roseborgin liiteri
Ruukintie 17

■ Suomessa on enää vain kaksi 1700-luvulta säilynyttä hirsistä teollisuuskiinteistöä ja Roseborgin liiterin 1745-48 rakennettu nykyinen toimitila on se toinen. Pian 300 vuotta vanhojen komeiden hirsirakennelmien keskeltä löytyy perinteisiin, ekologisiin ja luonnonmateriaaleihin keskittynyt kierrätys-, rakennusmateriaali- ja -tarvikemyymälä. www.roseborg.fi

L Kuukerpalli
Ruukintie 12 C

■ Vuonna 1793 rakennetussa Kuukerpallissa oli alun perin kuusi asuntoa ja verstastila. Nyt asuntoja on neljä.

Läntisen päätyhuoneiston viimeisin remontti alkoi 2011. Siinä ei ole käytetty lainaan sähköisiä työkaluja: kaikki on tehty käsivimin. Lattiat on uusittu ja tilikitty sahanpurumassalla, sähköjohdotkin ovat kangaspäällysteisiä. Remontti jatkuu pikkuhiljaa.

M Seppämestarien talo
Ruukintie 12 A
Ruotsinpyhtää

■ Komea talo on rakennettu alun perin Ruukin seppämestareiden asunnoiksi

1788. Tuolloin sen alakerrassa oli neljä hellahuoneasuntoa, jotka on sittemmin yhdistetty kahdeksi asunnoksi, jolloin myös vintti on otettu käyttöön. Talon alla on mielekkiintoinen holvvattu kellaritalo. Nykyinen omistaja kunnostaa kotiaan pikku hiljaa ja sitä myöten kun aika ja varallisuus sallivat.

N Saarnimäki
Sahamäentie 4 as 2

■ Saarnimäki on rakennettu Ruukin työläisille 1700-luvun lopulla. Tässä talossa huoneistojakoa on edelleen alkuperäisen pohjan mukaista: alakerrassa on 4 asuntoa, vintillä kaksi. Talon alla on iso neliholvinen holvikellarit, todennäköisesti taloa vanhempi. Länsipäädyn

KUUKERPALLI
Bruksvägen 12 C, Strömfors
I huset som byggdes 1793 fanns det från början sex bostäder samt en verkstad. Renoveringen av gavellägenheten som ännu pågår påbörjades 2011.

Husqvarna VIKING
Vaihda hyyväästä huippuompoluun!

Opal 650 Suositus hinta 750,- Opal 670 Suositus hinta 890,-

Tmi Ritva Forsberg
Jokikatu 35, Porvoo. Pub. (019) 667 298

Opal
650/670
• Kauniit ompeleet
• Kirjaimet • LED-valo
• Sisäänrakennettu opastus
• Neulan langoitus
• Täydelliset napinlävit

- Huonekaluverhoilu
- Verhoilukankaat ja -materiaalit
- Venetyynyt
- ym.

KITYN VERHOLOMO
Verhoilijamestari
Kirsti Karinto
Nordenskiöldinkatu 23
Porvoo
P. 0400 718 993

SEPPÄMESTARIEN TALO
Bruksvägen 12 A, Strömfors
Det ståtliga huset byggdes ursprungligen till bostäder för Brukets mästersmeder 1788. Då fanns det fyra rum med eldstäder på nedre våningen, som senare ändrats om till två bostäder och vinden har tagits i bruk.

SAARNIMÄKI
Sågbacksvägen 4 bostad 2, Strömfors
En för Brukets såg typisk arbetsbostad från 1700-talets slut bestod av ett rum och ett spisrum. I Saarnimäkis hus fanns det från början fyra sädana bostäder.

SAHAMÄKI 2
Sågbacksvägen 2, Strömfors
Huset är byggt 1794 och var ursprungligen ortens smeders ladugård. I huset har sedanmera fungerat Teutjärvi sparkassa och andelslag, en barnträdgård och olika slag av hobbyutrymmen.

M. PETAS RAKENNUS JA MUURAUS

Remontoidaan ja rakennetaan perustuksista vesikattoon.
Petas p. 0400 852 838

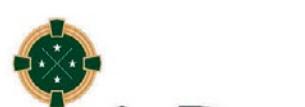
STAFFAS TRÄDGÅRD-PUUTARHA
Gudrun Wikström hortonom
www.staffas.fi • 0405465514
Pernavägen 211 07930 Pernå

Tervetuloa Malmgårdiin!

KARTANOPUODIN AUKIOLOAJAT:
ti-to 10–16 | pe 10–18 | la-su 11–16

Osallistumme Suomen luonnon päivään
la 29.8. Lisätietoja Malmgårdin ohjelmasta löytyy
kotisivultamme ja suomenluonnonpaiva.fi.

MALMGÅRD
EST. 1606

www.malmgard.fi

1. Suolamakasiinin hirsia 1700-1800-luvun vaihteesta.
2. Kuukerpallin seinillä on talon emäntä Virpi Ekmanin maalaukset.
3. Armonlinnan remontissa on kunnioitettu vanhaa.
4. Eijan torppaa lämmittää heleänpunainen pönttöuuni.
5. Sahamäen salissa on komeat tyylihuonekalut.
6. Seppämestarin talon isäntä on juuri valloittanut Mont Blancin.
7. Rautaparran alakerta alkaa olla valmis.
8. Rautaparran tuvan valtaisa uuni on pohjalaismallinen.
9. Päivi Storgård kirjoittaa uutta romaanian Saarnimäessä.
10. Roseborgin liiteri on perinnerakentajan aarreitta.

huoneisto on peruskorjattu parikymmentä vuotta sitten: silloin uusittiin sähköt, eristykset sekä keittiö ja asuntoon rakennettiin myös kylpyhuone.

0 Sahamäki 2 Sahamäentie 2

Talo on rakennettu 1794 alueen seppien navetaksi. Siinä on sijainnut sittemmin Teutjärven säästökassa ja osuuskauppa, lastentarha sekä erilaisia harrastetiloja. Kun talo remontoitiin asuin käyttöön 2005, se purettiin sisältä kokonaan hirsirungolle ja siihen tehtiin täysin uusi huonejako. Nykyiset omistajat ovat asuneet huolella kunnostetussa talossa vuodesta 2012.

P Rautaparta Myllärintie 3

Joroisista 2005 löytyneet mahtava hirsitalo on rakennettu 1800-luvun alussa ja se alkoi nousta hivenen lyhenettynä Kymijoen rannalle 2007. Isäntä on pystyttänyt talonsa aika pitkälle oman voimin. Leveät punertavat kelolankut ovat Vienan Karjalasta, komea leivinuunitakka on pohjalaisista mallia. Asuinkerroksessa on 260 neliötä ja talo lämpenee Kymijoen pohjan maalämmöllä sekä uuneilla. Korkea kivijalka on teetetty Oriveden graniitista.

10

RAUTAPARTA
Mjölnarvägen 3, Strömfors
Det ståtliga stockhuset fann man i Jorois 2005. Huset är byggt i början av 1800-talet. Huset började resas en aning förkortat intill stranden av Kymmenen älv 2007. Ägaren har i det stora hela rest huset på egen hand.

Kuva: Loviisan kaupunki/Pepe Kallioinen

Tervetuloa Loviisaan! Välkommen till Lovisa!

Loviisa-info. Loviisan kaupungin infoteltta Suolatorilla la-su klo 10–17. Kysy tonteista, asumisesta ja kaupungin palveluista.

Loviisa-kiertoajelut. Opastettu bussikierroksella kuleut kaupungin historiaasta ja nykypäivästä. Lähdot la su klo 11 Aleksanterinkadun turistipysäältä (T). Kesto n. 1 h, ilmainen, max 50 hää/kierros.

Loviisan tori. La klo 7–17, su klo 10–17.

Matkailutoimisto, Karlskronabulevardi 8, 07900 Loviisa, puh. 040 555 3387. La-su 29.–30.8. klo 9–18. LWT-lippujen ennakkomyynti.

Ruukin kesäinfo, Ruukintie 11 A, 07970 Ruotsinpyhä, puh. 0440 555 366. La-su 29.–30.8. klo 10–17. LWT-lippujen ennakkomyynti.

Svartholman merilinnoitus. Vesibussi Laivasillalta, tarkista aikataulu www.visitloviisa.fi/svartholmanmerilinnoitus. Opastetut kävelykierrokset la-su klo 14 suomeksi, klo 16 ruotsiksi. Lastenseikkailu "Svartholman kadonneet kansiot" la-su klo 12. Maksullinen. Näyttely "Svartholma - Sotilaiden, vankien ja matkailijoiden saari" avoinna klo 11–17, ilmainen.

Strömforsin ruukki. Pajamuseot ovat auki la-su klo 10–17. Taontanäytöksiä vesivarsialla la-su klo 12–14. Ilmaisia. Draamakävely "Virginia af Forselles bruk" la-su klo 11 ja 14, maksullinen.

Loviisa-info. Lovisa stads infotält på Saltbodtorget lör.–sön. kl. 10–17. Fråga om tomter, boende och staden tjanster.

Loviisa-rundturer. Under den guidade rundturen får du höra om Lovisas historia och nutid. Avgång lör. och sön. kl. 11 från turisthållplatsen (T) på Alexandersgatan. Varar cirka 1 timme, gratis, max. 50 personer/rundtur.

Loviisa torg. Lö. kl. 7–17, sön. kl. 10–17.

Turistbyrå, Karlskronabulevarden 8, 07900 Loviisa, tfn 040 555 3387. Lö. –sön. 29–30.8 kl. 9–18. Försäljning av LHH-biljetter, även på förhand.

Brukets sommarinfo, Bruksvägen 11 A, 07970 Strömfors, tfn 0440 555 366. Lö. –sön. 29–30.8 kl. 10–17. Försäljning av LHH-biljetter, även på förhand.

Sjöfästningen Svartholm. Vattenbussen från Skeppsbron, kolla tidtabellen på www.visitloviisa.fi/sjofastningensvartholm. Guidade rundvandringar lör.–sön. kl. 14 på finska, kl. 16 på svenska. Barnäventyret "Svartholms försunna arkiv" lör.–sön. kl. 12. Avgiftsbelagt. Utställningen "Svartholm – Soldaternas, fängarnas och turisternas ö" öppen kl. 11–17, fritt inträde.

Strömfors bruk. Smedjemuseerna är öppna lör.–sön. kl. 10–17. Smidesuppvisningar med vattenhammare lör.–sön. kl. 12–14. Gratis. Dramaguidningen "Virginia af Forselles bruk" lör.–sön. kl. 11 och 14, avgiftsbelagd.

ITU-tori, paikallista, laadukasta ja omaperäistä

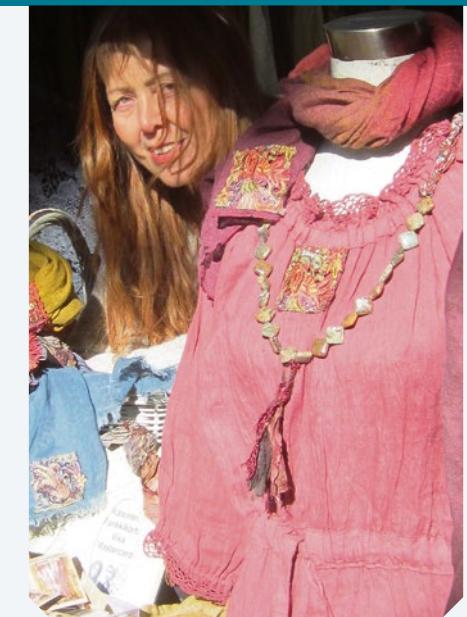
■ ITU-tori tarjoaa paikallisille tuottajille ja yrityjille mahdollisuuden myydä ja markkinoida tuotteitaan ja osaamistaan, tavata kollegoja, vaihtaa ideoita ja reseptejä, tehdä tunnetuksi paikallista osaamista, makuja ja tunnelmaa sekä ennen kaikkea tavata suuri kohderyhmä, joka arvostaa aitoja asioita. Myytyvien tuotteiden laatuvaatimukset ovat korkeat, mutta eivät mahdottomat: paikallista, laadukasta, omaperäistä, käsintehtyä ja aiosta raaka-aineista valmistettua. Myös yhdystyket, säätiöt, kehittämishankkeet esittelevät osaamistaan, tavoitteitaan ja houkuttelevat uusia jäseniä sekä asiakkaita.

Tuottajat/lähiruoka:

Grimis Delikatess Sylt: kotitekoista hiltoa ja marmeladia. **Baccatum's:** chilituotteita. Marbacka bigård: hunaja ja hunajatuotteita. **Huhtasrinteen kotihunaja:** hunaja, makuhunajavalmisteita ja mehiläistuotteita. **Kal's Specialty Foods:** si-nappia, salsa, chilituotteita, hilloja ym. **Birgitta Mäkelä:** leivonnaisia, säilykkeitä, mehuja, hilloja. **Porlammin Osuusmeijeri:** juustoja. **Porlammin kyläläipomo:** leipää. **Gunnevi Rinne:** kotileivonnaisia, säilykkeitä, räsymattoja. **Neorex Oy:** ruistikut ja –lastut. **Taimelan tila:** valkosipulit.

Käsi- ja taideteollisuusyrityjät:

Lasini: taidelasia. **Siskot laukut:** laukkuja ja kasjeja. **Nastatuote:** tuotteita käsin painetusta kankaasta. **Hasadesign:** suomalaista batikkia (asusteita, vaatteita). **Nea design:** kierrätystuotteita - laukkuja, kasjeja, repuja. **Tanja Helena Rautainen:** peltisiä sisustus- ja lahjaesineitä, riipukset. **Rakutar:** rakukeramiikkaa. **Neiti Pimpula:** kortit, tarjottimet. **Merja Auas:** huovutettuja tuotteita. **Korumetsä:** käsinvalmistetut pitsi- ja kasviaheiset korut. **Carla country cottage:** pellava-, silkki- ja villavaatteet. **Rautaharakat:** metallilankaesineet. **Tuias:** keramiikkaa. **Susanne Wahlroos:** käsin-

maalatut puutuotteet, vintage - korut. **Design Arja Laaksonen:** käsinpainetut pellavatekniilit, alumiinikoristeet. **Puuhatar:** virkatut pitsikorut, kalannanhakorut ym. koruja. **Pertti Mäkinen:** olkityöt ja -himmeilit, lasityöt, korut, koristeet.

Maia S.: huovutettuja asusteita, viittoja, huiveja. **Käsityöpaja Iloinen varis:** keramiikkaa, neule- ja ompelutöitä. **Kolme karhua:** huonekaluverhoilua.

Vino prinssessa: kierrätyskoruja. **Branko Breili:** taidelasikorut, lasikoristeita. **Koristevalu Oy:** räsymattoja, kotileivonnaisia, säilykkeitä. **Järjestöt/orgaanisat/oppilaitokset:**

Leader SILMU/SILMU-kylät: leadertoiminta/ kylätoiminta. **Point college:** koulutukset ja oppiso-pimukset.

Wanhan talon varaosat

Uusia
Leea-salpoja!

LOVIISAN WANHAT TALOT 29.-30.8

Wanha Rautakauppa mukana tapahtumassa. Tule tekemään löytöjä: Ikkunaheloja, työkaluja, ja paljon wanhan talon varaosia.

1950 ja -60 lukujen klassikkosalpaa saa nyt uustuotantona. Kysy myös käytettyjä.

www.porvoonwanharautakauppa.fi
Vanha rautatieasema | Vanha Hämeenlinnantie 5
puh. 040 707 4753

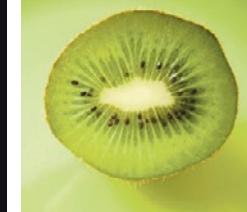
Suunnitellaan elämäsi toimivin keittiö

Keittiön ostajalle nyt jopa tuhansien eurojen edut!

KEITTIÖ
MAAILMA

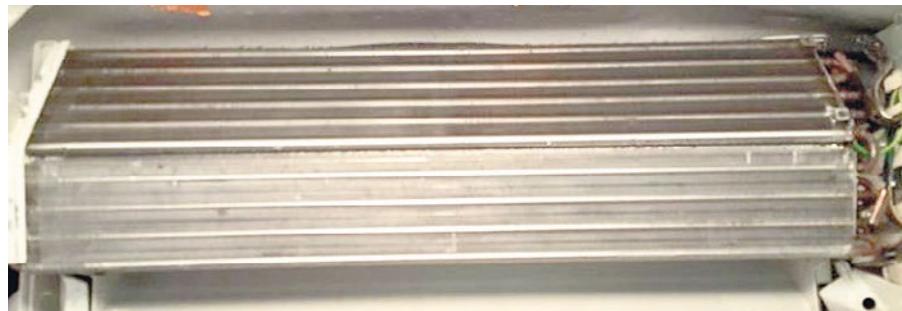
Ansaitset
paremman keittiön

Varaa ilmainen suunnitteluaika
Kauppias Tor Schröder,
puh. 019 533 555
Itäinen Tullikatu 11, LOVISA
MA-PE 9-17.30, LA 9-14
www.keittiomailma.fi

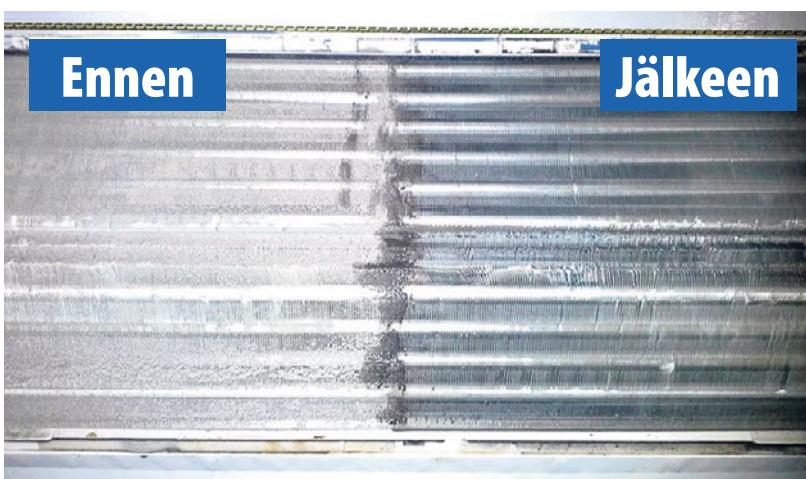
Puhtaus. Tehokkuus. Säästö.

Jos ilmalämpöpumppusi on yli 4v vanha niin tilaa kiireesti pesu meiltä

- Poistaa hajut ■ Poistaa rasvan, homeen ja bakteerit ■ Palauttaa tehon, säästää rahaa
- Pidentää laitteen elinikää ■ Parantaa puhallustehoa jopa 96%

Nyt veloituksetta normaalihuolto kaupan päälle!

Puhallin

f Fresh Wash puhdistettuja pumppuja
ja tyytyväisiä asiakkaita

**Soita ja varaa aika
050 357 1728**

Suosittavat Fresh Wash pesua

MITSUBISHI
HEAVY INDUSTRIES, LTD.

TOSHIBA
LÄMPÖPUMPUT

www.freshwash.fi
katso video miten
puhdistamme kuusi-
vuotta vanhan pumpun

Ikkunaentisöintiä
PORVOON VANHA IKKUNA
 p. 050-3369 302
mirka.halonen@gmail.com

Loviisan Viemäripalvelu Ky

Viipuriintie 11, Tesjoki • puh. 019 501 631, 0400 604 076
 Viemärikoivojen tyhjennykset ja viemäreiden avaukset,
 vesikaivojen puhdistukset, kuivaimurointi, viemäreiden kuvakset
 ★★★★
www.loviisanviemaripalvelu.fi

VALMISBETONIA
JA BETONITUOTTEITA
MYLLYLÄN
BETONI
 Pukkila • (019) 685 1164 • www.mybe.fi

KOUKJÄRVEN HÖYLÄÄMÖ

Pukkilantie 16, 07600 MYRSKYLÄ

Puutavaroiden vaku- ja erikoismallien höyläykset.
 Höylätyn ja sahatavaroiden sekä kutterinpurun myynti

Vainio
 Puh. 0400 714 281
www.koukjärvenhöylaamo.fi

Turvallinen koti!

Murtohäälytinjärjestelmien suunnittelu ja asennuspalvelu
 Paloilmaisimet kodin häälytinjärjestelmään
 Ovipuhelimien asennus

Kuningattarenkatu 17, Loviisa • www.loviisanlukko.fi
 040 575 6747 • (019) 515 930

Isoäidin herkullinen

NOUTOPÖYTÄ

LWT **Ia** klo 14-18 **SU** klo 12-15 **VAIN** **15€**

 Kirppis Käsityöliike

Ulrikanhovi Kuhlefeltinkatu 35
www.ulrikanhovi.fi

 Tykkää meistä facebookissa
 Cafe Mare

Tervetuloa nauttimaan herkuistamme 29-30.08
 tunnelmalliseen vanhaan miljööseen

29.08 pihakirppis, johon olet tervetullut
 ostamaan ja myymään. Paikkoja
 rajoitettu. Ota yhteyttä puh. 0400289599
 osoitteemme: koddervinkinkatu 4, Porvoo

ANTIKKIA, ANTIKKIA JA PALJON MUUTAKIN VANHAA

LWT- tapahtuma kerää myös lukuisan joukon antiikin ja vanhan tavaroiden myyjiä, puhuttamaan lukuisista kirppikivistä eri puolilla kaupunkia.

Tapahtuman alkamiseen asti päivittyy antiikkia ja kirppikartta löytyy osoitteesta www.kolumbus.fi/lovthk/Collectors.htm

LOVISA GYMNASIUM

ALEKSANTERIN PIHA

Loviisan keräilymessut

Lovisa Gymnasium, Brandensteininkatu 27, la-su 10-17

■ Loviisan seudun keräilijöiden suurtapahtuma keskittyy taiteiliija Helene Schjerbeckin veljen, arkitehti Magnus Schjerbeckin piirtämään, yli 100 vuotiseen ruotsinkieliseen lukioon. Kauniin jugendrakennuksen neljästä tasosta löytyy yli 30 myyjää. Myyjiä on levittäytynyt myös pihapiiriihin. Myynnissä on antiikkia, talonpoikaisesineitä, sisustus- ja designesineitä, pienitavaraa, militariaa, kunniamerkkejä, vanhoja leikkikaluja, postikortteja, keräilykuviia, posliinia, mielenkiintoista cinderellaa, keräilyn kaikenlaiset erikoisuudet ym.

Tapahtumaan on ilmainen sisäänpääsy, ilmaiset wc:t sekä kahvio, jossa on huomioitu kaikki ruokavaliot.

Lähellä on runsaasti parkkipaikkoja. Lisätietoja ja kaupungin kirpputorikartta sivulla www.kolumbus.fi/lovthk/Collectors.htm

Aleksanterinpiha ja antiikkimarkkinat

Aleksanterinkatu 8, la-su 10-17

■ Aleksanterinkadun antiikkimarkkinat pidetään rikkaan venäläiskauppias Golovzoffin Loviisan palon jälkeen rakentaman kiinteistön hyvin säilyneellä sisäpihalla. Antiikkimarkkinoilla on esillä kuolinpesien mielenkiintoista irtai-

mistoja 1800- 1900-luvulta: kustavilaisia ja empirehuonekaluja, kristallikruunuja, aitoja mattoja, kullattuja peilejä, kukkapylväitä, kupari- ja tinaesineitä, posliinia, kristallia, pukukoruja, kiltokuvia ja nukkeja.

Aleksanterinpihasta löytyy myös Ravintola Bella ja rakastettu postikorttitaiteliija Inge Löök työhuoneessaan.

Taidevintillä voi ihostella Pauliina Turakka Purhosen tekstili-veistoksia sekä Tuomo-Juhani Vuorenmaan valokuvanäytellyt - Kilimanjaro Hotel. Taidetallissa Angela Oker-Blomin veistoksia ja maalaauksia.

Loviisan suurkirppis

Mariankatu 22, la 9-18, su-9-17

■ Loviisan suurkirppis jakautuu kahteen osioon. Toisessa on antiikkia ja huonekaluja, toisessa asiakkaiden kirppispöytää. LWT-päivien aikana myymälän antiikkiosuuden määrä laajenee. Huonekalujen lisäksi tarjolla on Arabiaa ja taidelasia, vanhoja seinäkelloja sekä monenlaisia kerälyseineitä. Vanhoja juna- ja autoratojen lisäksi myynnissä on myös 300 pienomalliauton kokonaisuus sekä vanhoja työkaluja. Suurkirppiksen pihalla on lisäksi 400 neliön suuruiset erillisten myyjien antiikkimarkkinat.

Kirppisaitat ja Käsityökortteli Aleksanterinkadulla

Aleksanterinkatu 4,

sisäpiha

La 9-18 ja su 9-17.

■ Ciccan Kirppisaitat sijaitsevat vanhoissa 1700-luvun piharakennuksissa ja niistä löytyy kutakuinkin ihan mitä vaan.

Käsityökorttelin kattaus löytyy samalta pihalta: paikalla on 18 käsityöalan yrityjää. Käsityökortteli-tapahtumat ovat Suomen Käsityöyrittäjien järjestämää tapahtumia ja niihin osallistuvat yritykset

ovat Suomen Käsityöyrittäjien jäseniä. Käsityökortteli tarjoaa yrityksille mahdollisuuden esittää ja luoda tilaisuuksia, joissa yrityjät voivat kohtata asiakkaansa. Käsityöyrittäjien lisäksi Ale-

santerinkatu 4:stä löytyy viikonloppuna Korttelikahvila, josta saa tuoretta kahvia, sekä paikallista vastaleivottua ja paistettua herkkua & pikku-suolista.

NÄYTTEILLEASETTAJIA, TYÖNÄYTÖKSIÄ JA NEUVONTAA

SUOLATORI

Antiikki & Design, Fokus Media.

Lehti on löytöretki vanhojen esineiden historiaan ja kauneuteen.

Edupoli. Ammatillista koulutusta yli 20 alalla. Mm. rakentamiseen, remontointiin ja kiinteistönhuoltoon. Lue lisää www.edupoli.fi.

Fortum. Sähköosimus kotiin ja mökille. Myös muuttaessa. Tervetuloa asiakkaaksi!

Hattulan kaakelitieddas.

Perinteisiä kaakeliuuneja ja korjauskaakeleita vanhoihin uunieihin.

Hämeen Sininen Ikkuna. Vanhojen ikkunoiden entisöintiä perinteisiin menetelmiin työnäytöksiin, ikkunaentisöijä **Tiina Torniainen**.

Itä-Uudenmaan Jätehuolto. Tietoa jätehuollon järjestämisestä, kierrätyksestä sekä kompostoinnista.

Loviisan kaupunki. Kysy tonteista, asumisesta ja kaupungin palveluista.

Lämpöpumppupiste. Thermia lämpöpumppujen esittely.

Mika Häkinen. Käsityöö perinteisiä pönttöuuneja ja -kiukaita.

Onduline. Tutustu ainutlaatuisiin kattohuopalevyihin. Myös työnäytös/Villa Vappu, Gislomintie 160, sunnuntaina klo 12-15.

Pellatrix. Ekologinen sisustaminen ja rakentaminen.

Porvoon Wanha Rautakauppa. Korjaajan, entisöijän ja vanhasta pitävän aarreita.

Porvoon seudun Musiikkiorpisto esittää.

Rakennusperinteiden Ystäväry. Perustettu valtakunnalliseksi yhteistyökanavaksi rakennusperinteestä ja kulttuuriperinteestä kiinnostuneille.

Restaurointiosuuuskunta

toa ekologisesta, terveellisestä ja turvallisesta savirakentamisesta. Savirappaustyönäytös.

Suomalaiset tulisijat – Finnish Fireplaces ry. Tulisijoihin ja puulämmitykseen liittyvä neuvontaa ja opastusta, kaakeliuuni- ja muuraustyönäytöksiä.

Teamtech. Ilmalämpöpumppujen huolto Fresh Wash menetelmällä, joka on ensimmäinen ratkaisu sisäelementtien tehokkaaseen puhdistukseen Suomessa. Esityssä myös Uponor käyttöesiremontti.

The Natural Building Company. Työmmme tavoitteena on suunnittelun ja rakentamisen ohella ekologiseen rakentamiseen liittyvän tiedon ja taidon lisääminen. Myös työnäytös/Postineidin talo, Rumpilantie 835, la ja su 10-17.

Tiivi-tuote. Laaja ikkunavalikoima niin uusiin kuin vanhoihin taloihin.

T:mi Sulonen. Kotimaisia design-puuvillamattoja.

Ustaas Oy. Toteutamme erilaisia rakennusten sisä- ja ulkopuolisia sekä rakennusosien ja kalusteiden pintakäsittelytötä. Teemme lisäksi seinien ja kattojen pinkopahvituksia sekä kaikenlaisia tapetointi- ja pa-perointitöitä erilaisille pinnoille. Neuvontaa.

SCHILLMARKINPUISTO Loviisan Puutarhakeskus

MARIANKADUN PUISTIKKO

Huoneistokeskus. Asiantuntijat vastaavat kaikkiin asunnonvaihtoja koskeviin kysymyksiisi. Maksuton suullinen arviointi omasta asunnostasi.

Loviisan seudun vihreät

Myry Tuomo. Antiikkipelauslaitos

Pienpuhdistamatot Nissinen. Jätevesijärjestelmiä ja Biolan-tuotteita.

T:mi Mikko Laitamo. Riippumattoja.

DEGERBY GILLEN PIHARAKENNUS

Kai Andersson päivystää arkitehtitoimistolla ja konsultoi historiallisten talojen "rempassa". La ja su 12-14, Sepänkuja 4.

KULTTUURIRAVINTOLA LOVIISAN KAPPELI

Perinne- ja korjausrakentamisen klinikka. Kappeli. "Talotohori" Panu Kaila vastaa yleisön kysymyksiin la noin klo 15.30 eteenpäin.

RIEMUMAISTERIN HUVILA

Köydenpunojantie 8

Kuninkaankylän Puurakentajat (www.puurakentajat.fi) - 3 urakoitsijan kirvesmiestä. Kokeneita vanhojen talojen restauroijia, paikalla la klo 12-16 kertomassa talon remontista, korjausrakentamista ja uusien CLT-talojen rakentamisesta.

LAPSILLE

PIKKUVÄEN SATUMUMMO

Satumummo **Tuula Aaltonen** kertoo lapsille ja lapsenmielisille tarinoita Loviisan pikkuväen pikkuovien takaa Klassisten veneiden aitassa **Laivasilta la ja su klo 11-15.** Pikkuvien kartan voi tulostaa www.loviisanwanhattalot.fi. Sen voi ladata mobiiliinsa myös <http://oktrian.fi/mobo>

HALUATKO RESTAUROIDA EKOLOGISESTI?

The Natural Building Company Oy on erikoistunut luonnonmukaiseen rakentamiseen hyödyntäen tuhansia vuosia käytettyjä materiaaleja, kuten savea, kalkkia, ruokoja ja olkea modernilla otteella vanhaa kunnioittaa.

Tule tutustumaan palveluihimme sekä materiaaleihin Loviisan Wanhat Talot tapahtumaan! Löydät meidät torilta.

Ruukintie 7, 10330 Billnäs www.naturalbuilding.fi

Bukowskis Loviisassa, Hagelstam Isnässä

Aktia-pankki la klo 11-15
Wildemans su klo 14

Bukowskis on puolalaisen **Henryk Bukowskin** vuonna 1870, Tukholmaan perustama huutokauppalta. Vuonna 1979 toiminta laajeni Suomeen ja tänä päivänä Bukowskis on Pohjoismaiden johtava huutokauppalta.

Bukowskis järjestää ilmaisen arvointitilaisuuden Aktia pankin tiloissa Loviisan Wanhat Talot -päivien yhteydessä lauantaina.

Paikalla ovat venäläisen sekä kansainvälisten taiteen ja valokuvan asiantuntija loviasalaisyytinen **Helena Laakso** ja huonekalujen, taidekäsityön sekä hopean asiantuntija **Joachim Borgström**.

Wenzel Hagelstam arvioi kävijöiden tuomia antiikkiesineitä Wildemansissa su klo 14. Katso etäkohdeet Isnässä.

Helena Laakso ja Joachim Borgström.

Wenzel Hagelstam.

TUTUSTU PERINNERAKENTAMISEN MECCAAN, RUOTSALAISEEN GYSINGEEN!

GYSINGE
WWW.GYSINGE.SE

Tule Porvoon Kretuliiniin niin kerromme lisää!

Kretuliini

- tapetit
- maalit
- ikkunat
- kaakelit
- tekstiilit
- sisustus
- puutarha ja paljon muuta...

Uusi inspiroiva sisustusliikkeemme: Jokikatu 43, Porvo

Löydät Kretuliinin Facebookista. Toimin myös sisustussuunnittelijana: www.iitatammia.fi

SIBELIUSTA SUIHIN

Säveltäjämestarina mukaan nimetyssä leivoksessa on konjakki-kostutus, suklaa- ja vadelmakermaa sekä marsipaania. Yksinkertaisen tyyliläisen leivos on kruunattu suklaileissa nuottivaimella. Konditoria-Café Vaherkylä. **Aleksanterinkatu 2.**

**WUNDERBAR,
WUNDERBAR**

*Wunderbar. Heute nacht or nie.
Bei dir war es immer so schön ...
Night and day.
Love is a many splendored thing.
I love Paris.*

Ja tietenkin Sibeliusta:
Den första kyssen..
Nämä ja monta muuta ihanaa melodiaa kuullaan **Kulttuuriravintola Loviisan kappelin** Kylpyläkonsertissa la 29.8 klo 18.00 kun oopperalaulaaja **Rita Bergman** vaihtaa klassisen musiikin viettelyvään swingiin. Pianossa **Auvo Sarmanto**, saksofonisesta ja huilussa **Esa Pethman**. Liput 15 euroa.

**PORKKANAKAKKUA, VIRKATTUJA PEITTOJA,
ARPOJA JA TIETYSTI KAFFETTA**

Pikkukaupungin Marttojen kahvilassa **Mariankadulla, ITU-torin päässä** Galleria Theodorin vieressä puistossa on suosituin porkkanakakun & itse tehtyjen kahviliuotteiden lisäksi tarjolla isoäidinnelöpeittejä sekä muita käsityötä, muun muassa bambu-tiskiriepuja. Paikalla järjestetään pika-arpajaiset, jossa jokainen arpa voittaa. Avoinna la-su 10-17.

MUMMOMAFIAA

Anarkistisista elämästä nautiskelevista mummokuvitustaan tunnettu maailman ihanin **Inge Löök** on tavattavissa työhöneellään la ja su 10-17. **Aleksanterinpihalla, Aleksanterinkatu 8.**

**CARINANTARINA
KYRKANISSA**

Pellavavaatteistaan tunnettu **Carina Nyman** haluaa luoda kaunista ja kestävää ja tehdä ja teettää tuotteita eettisesti kestävällä tavalla niille, jotka sitä haluavat. Nyt Carinantarina.fi on laajentunut myös käsin maalattuihin mekkoihin ja tekstileihin. Niitä löytyy **Kyrkanin** kauniiltä sisäpihalta, **Puutarhakatu 26.**

LWT-LIPUNMYYNTI

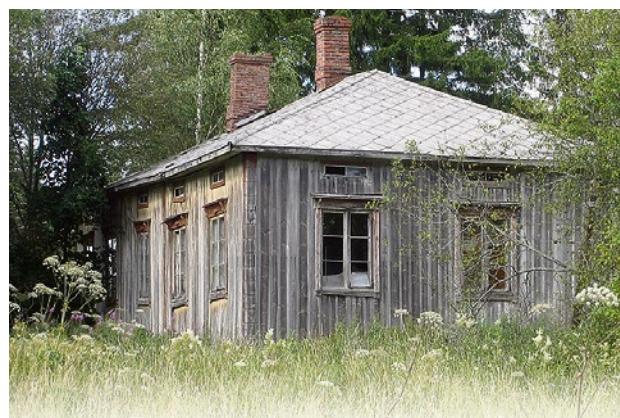
**LWT-rannekkeet 15 euroa,
voimassa la ja su.**

**Rannekkeita (maksu käteisellä
useassa paikassa):**

Ulrikahovissa (voi maksaa kortilla)
Kuhlefeltin katu
Loviisan tori (klo 9 alkaen)
Suolatorin ja Laivasillan kulma
Mariankadun ja Pitkäkujan risteys
Pitkäkujan ja Rantatienvälin kulma
Puutarhakadun eteläpää
Kappeli (voi maksaa kortilla)

KUUTAMOLLA

Miten ja millaisena loviasalainen maanviljelijä näkee maailmansa? Se selviää **Henrik Aldenin** valokuvanäytellyssä **Villa Vapussa**, **Gislomintie 160**.

HAAVEITA VAIN?

Ja käsi kädessä kuljemme taloon autioon....

Nyt on elämän tilaisuus toteuttaa unelmansa ja astua sisään ihanaan autiotaloon, joka odottaa pelastajaansa. Töitä on valtavasti, mutta onko kaikesta tehtävä tiivistä talviasuttavaa? 3 kakluunia, 150 neliötä, 1800-luku - miten olisi - ainakin aluksi - kesämökkki, muttaman kilometrin päässä Loviisan keskustasta? Näyttö soittamalla, lauantai-sunnuntai klo 12-13, puh. 0400 306 004

KROMIN KIILTOA

Kymenlaakson automobilikerhon ennen vuotta 1985 valmistuneita museoajoneuvoja ja museoajoneuvokäisii harrasteajoneuvoja voi ihailua **Kuningattarenkadulla ja Kappelinpuistossa** la klo 14-18.

TAMMELLA VAI MESSINGILLÄ?

Pullosta vai pänikästä? **Rune Rikbergin** mielestä viini viihtyy parhaiten keramiikkaharvissa. Niitä löytyy monissa malleissa

1-10 litraan ja joko tammisella tai messinkisellä hanalla. **Keramiikkapaja Rune Rikberg, Pitkäkatu 1.**

MUMS MUMS- SUKLAATIA

Fiskarsista Porvooseen tuotantonsa siirtänyt Petri's Chokolate Room paneet parastaan Ajurintalossa. Petrin valikoimasta löytyy yli 50 erilaista suklaalaatua ja kolme neljännestä kaikista raaka-aineista tuodaan maahan itse, teemana parasta laatua hinnasta huolimatta. **Ajurintalo, Puutarhakatu 32.**

**HERKKÄ
HAAKSIRIKKO**

Aarne Kyröläisen Haaksirikko on yksi Loviisan seudun taideyhdistyksen perinteisen vuosinäytelyn teoksista. **Galerie Theodorissa** on myös näyteikkuna-arpajaiset sekä taidekirppis. La-su 10-17. **Mariankatu 21.**

KÄVISKÖS KASSAVA?

Jaana Kapari-Jatta ja Samsideen Jatta perustivat Gambian Lovisa-koulun vuonna 2012 ja Samsideen keittelee hiukopalaksi länsiafrikkalaisista njambe ak njeba - papujen ja kassavan täydellistä liittoa – jota tarjoillaan "Tylypahkan taikamakkaran" kanssa. Tuotto menee Gambian Lovisa -koululle, joka on suomalaisen kannatusyhdistyksen ylläpitämä ammattikoulu Gambiassa, Serrekundan kaupungissa. Opiskelijoita on noin 400 - puolet tytöjä, puolet poikia - ja pääaineena on tällä hetkellä tietotekniikka. **Pitkänpöydäntalo, Mariankatu 7/Rantatie 50.**

LWT-BURGEREITA

Tanja Peltonen tutkaili Loviisan historiaa ja kehitti Loviisan Wanhojen Talojen kunnaksi kaksi burgeria.

Loviisa Burgerin täysliha saa makua appelsiinilla ja kuminalla maustetusta majoneesista: appelsiineja tuotti Loviisa Cadizista ja aikoinaan teiden varrella villinä kasvavaa kuminaa vietin tynnyrikaupalla Saksaan.

Baltic Burgerissa kunnioitetaan seudun vuosisataisia kala- lastusperiaatteita. Ruis-sämpylän sisällä muhii ruisjauhoissa paistettu silakkapihvi remoulade-kastikkeen ja runsaan tillin kera. **Grillimpi, Mariankatu 16.** La 10-24, su 10-22.

Kiitämme:

Amisto, FC-Loviisa, Loviisan Sanomat, Östra Nyland, Airi Kallio, Degerby Constructor, Hakeva, Eddie Bruce ja Loviisan seudun keräilijät, Kruunu Apteekki, Mia Heijnsbroek-Wirén, Mia Aitokari, Marja-Leena ja Juhani Tuunanan, Lions Club Loviisa, Lääkäriasesma Ergo, Porvoon seudun musiikkiopisto/Loviisa ja SILMU-kylät

Loviisan Wanhat Talot -messulehti 2015

Julkaisija: Loviisan Wanhat Talot ry/
Loviisa Historiska Hus rf.
www.loviisanwanhattalot.fi

Tuottaja: Maria Schulgin.
Kuvat: Maria Schulgin, jollei toisin mainita.
Kartta: Loviisan Wanhat Talot.

Ilmoitusmyynti: Itävälä Viestintä Oy
Taitto: Itävälä Viestintä Oy/SV
Painos: 56 000 kpl.
Painopaike: Sanomapaino Vantaa, 2015

LWT-OHJELMAA 2015

Aktia. Brandensteininkatu 11, Bukowskis arvioi kävijöiden antiikkiesineitä Aktian tiloissa la su 11-15.

Aleksanterinpihan antiikkimarkkinat. Aleksanterinkatu 8. Sisäphallalla tuleja antiikkikauppiaita. Taidenäyttelytä. Mukana myös ravintola Bella ja postikorttitalo Inge Löök. La su 10-17.

Almintalo. Brandensteininkatu 3. Virolaisen kuvanveistäjän Tauno Kanron pronssiveistoksia. La su 10-17.

Bistro Cantor. Mariankatu 1. Minna Metsärinneen valokuvanäyttely.

Bongan Linna. Linnankuja. Yli 200 professori/taiteilija Riitta Nelimarkan työtä kolmenkymmenen vuoden ajalta. Rannekkeella ilmainen sisäänpääsy la-su 11-16.

Degerby Gille. Sepänkatu 4. Kai Andersson konsultoi historiallisten talojen "rempassa". La su 12-14.

Galleria Theodor. Mariankatu 21. Loviisan seudun taideyhdistyksen vuosinäyttely, näyttekkuna-arpajaiset sekä taidekirppis la-su 10-17.

ITU-tori. Karlskronabulevardi. SIL-MU-kylät tarjoaa paikallista osaamista eri muodoissa: luomua, lähirookaa, käsityöläistuotteita. La-su 10-17.

Kappeli. Kappelinpuisto. La 10-18 ja su 11-17. Huolella restauroitu Kulttuuriravintola Loviisan Kappeli: ravintola, ruusukuhvila. Luontokuvaaja Seppo JJ Sirkan perhosvalokuviin näyttely. La klo 13-14.30. LWT-seminaari klo 14.30, Panu Kailan korjausklinikka klo 15. La klo 18 Kylpyläkonsertti: Rita Bergman, Auvo Sarmanto, Esa Pethman - liput 15e.

Keräilymessut. Lovisa Gymnasium. Brandensteininkatu 27. Loviisanseudun keräilyjät, pitkälti yli 30 myyjää. Ilmainen sisäänpääsy, ilmaiset wc:t. Pihateltossa syöttävä ja juotavaa. La-su 10-17.

Kirpputeoreja. www.kolumbus.fi/lovthk/Collectors.htm

Kirjasto. Restauroitu Seurahuone. Kuningattarenkatu 24. La-su 10-14. Porvoon musiikkipoisto/Loviisan toimipiste esiintyy la ja su klo 12.

Komendantintalo. Loviisan kaupungin museo. Puistokatu 2. Päännäyttely Kylpyläelämää Loviisassa - Nuori Jean Sibelius (avoина 27.9.2015 asti). La-su 10-17, vapaa pääsy.

Kruunu-Apteekki. Kuningattarenkatu 15. Hieno jugend-sisustus.

Käsityökortteli. Aleksanterinkatu 4:n sisäpihalla. 16 käsityöalan yrityjän kattaus laadukkaita, Suomessa valmistettuja käsityötaloita. La 9-18 ja su 9-17.

Laivasilta. Laivasillan markkinat la-su 10-17. Ravintoloita, taidenäyttelytä, Svartholman laivaliikenne, Tanssit la 20-24. Muinaistullien yö la klo 20-24.

Lapsille. Satumummo Tuula Aaltonen kertoo Laivasillan Klassisten veneiden aitassa Loviisan Pitkuväen piikkuvien tarinoita, esillä on myös ovien kuva-näyttely. La su 11-15.

Lapsiparkki. Leikkipuisto/Rantatie, la-su klo 10-17.

Lapsiperheille. Aktian järjestämää perheohjelmaa, mm. Muumipeikko la 14-17. Loviisan liikuntahalli, Stolpenkatu 2.

Loviisa-info. Loviisan kaupungin infoteltta Suolatorilla la-su 10-17. Kysy toteista, asumisesta ja kaupungin palveluista.

Loviisa-kiertoajelut. Opastettu bussikiertoissa kuulet kaupungin historiasta ja nykypäivästä. Lähdot la ja su klo 11 Aleksanterinkadun turistipysäköltä. Kesto n. 1 h, ilmainen, max 50 hlöö/kierros.

Loviisan kirkko. Näyttely Pyhimyksiä ja enkeleitä. Su klo 11 Loviisan kirkon 150-juhlavuoden kaksikilinen messu, musiikkina kuullaan mm. Glint-yhteen soittamaa Sibeliusta sekä jazz-versio Sibeliuksen Finlandiasta! Kirkko auki la-su 10-17.

Loviisan tori. La klo 7-17 ja su 10-17. LWT-lipunmyyntipiste la-su 9.30-17.

KOHTEET 2015

- 1 Ulrikahovi Kuhlefeltinkatu 35
- 2 Villa Limppu Kuhlefeltinkatu 12 A
- 3 Kuninkaanolampi Kuhlefeltinkatu 8
- 4 Aliupseerin asuintupa Puusepänkuja 15
- 5 Vanha viinatarni Karttuhuoneenkatu 2
- 6 Wanha kauppa Itäinen Tullikatu 20
- 7 Maapela Garnisoninkatu 1
- 8 Komendantin talo Puistokatu 2
- 9 Kappeli Kuningattarenkatu 19
- 10 Lilla Ljuva Oltermanninkatu 8
- 11 Villa Linnea Pohjoinen tullitie 9
- 12 Villa Vappu Gislomintie 160
- 13 Casa Italia Loviisa Sarvilahdenkatu 9
- 14 Helgas 1 Sibeliuksenkatu 6
- 15 Helgas 2 Sibeliuksenkatu 6
- 16 Almintalo Brandensteininkatu 3
- 17 Bongan linna Linnankuja
- 18 Gamla Apotekshuset Aleksanterinkatu 6
- 19 Medborgarinstitut Brandensteininkatu 21
- 20 Villa Degerby Degerbynkatu 6
- 21 Pilasterit Sepänkuja 8
- 22 Malmska Gården Sepänkuja 10
- 23 Villa Aaltonen Pitkäkuja 12
- 24 Villa Hanna Itäinen Harjutie 14
- 25 Villa Fenix Kuningattarenkatu 10 a
- 26 Smirnoffin talo Kuningattarenkatu 6
- 27 Muotokuja Mäkkikuja 16
- 28 Liisantalo Mariankatu 2 C
- 29 Auringon puolella Mariankatu 2 B
- 30 Pitkänpöydäntalo Mariankatu 7
- 31 Vackerbacka Puutarhakatu 34 A
- 32 Ajurintalo Puutarhakatu 32
- 33 Kyrran Puutarhakatu 26
- 34 Ringströms gård Puutarhakatu 31
- 35 Villa Lilla Gula Puutarhakatu 20
- 36 Villa Engel Itäinen harjutie 4
- 37 Dunderfeldtin talo Puutarhakatu 25
- 38 Villa Jose Puutarhakatu 21
- 39 Merimiehen mökki Puutarhakatu 13
- 40 Riemuomaisterin huvila Köydenpunojan tie 8
- 41 Villa Ekholm Ympyrätie 8
- 42 Casa Bentitalia Haravankyläntie 9
- 43 Storskrapis Eteläinen Rauhalantie 2
- 44 Smeds hemman Fantsnäsintie 95

Loviisan Merenkulkumuseo.

Laivasilta. La ja su 11-18. Sisään-pääsyämysku.

Lovisa svenska medborgarinstitut. Brandensteininkatu 21. La ja su 10-17 avoimet ovet, mm. veistö-, puutö-, käsityö- ja jousipyssykursseilla valmisteutten esineiden näyttely.

Mariankadun puistikko. Näyteleasettaja ja kahvio la-su 10-17.

Matkailutoimisto/Turistbyrå.

Karlskronabulevardi 8, puh. 019 555 234. La ja su klo 9-18. Ruukin kesäinfo, Ruukintie 11 A, puh. 0440 555 366. La-su klo 10-17. Molemmissa LWT-lippujen ennakkomyynti.

Perinne- ja korjausrakentamisen

asiantuntijaseminaari. Kulttuuriravintola Loviisan kappeli. La klo 13. alkaen. Perinne- ja korjausrakentamisen klinikassa "Talotohtori" Panu Kaila vastaa yleisön kysymyksiä la noin klo 15.30 eteenpäin.

Runda munken. Kahvila/konditoria. Aleksanterinkatu 6. Kristina Elon maalauskia. La 9-18 ja su 10-17.

Sibeliustalo. Sibeliuksenkatu 10.

Näyttely, Sibeliuksenkatu 10, puh. 019 555 234. La ja su klo 9-18. Ruukin kesäinfo, Ruukintie 11 A, puh. 0440 555 366. La-su klo 10-17. Molemmissa LWT-lippujen ennakkomyynti.

Suolatori. Näyteleasettaja, työ-näytöksiä sekä katukeittiötä. La-su klo 10-17.

Svartholman merilinnoitus. Vesibussi Laivasilalta, tarkista aikataulu www.visitloviisa.fi/svartholmannerilinnoitus. Opastetut kävelykierrokset la-su klo 14 suomeksi, klo 16 ruotsaksi. Lastenseikailu "Svartholman kadonneet kansiot" la-su klo 12. Maksullinen. Näyttely "Svartholma-Sotilaiden, vankien ja matkailijoiden saari" avoinna la-su 11-17, ilmainen.

Tuhannen tuskan kahvila. Poikkipuji. Taisto Huttusen taidetta.

Ulrikanovi/Ulrikakoti. Kuhlefeltinkatu 35. Isoäidin runsas noutopöytä 15e (lapset 1e/ikävuosi) la 13-17, su 12-15. Käsityöliike Ukkola ja pihakirppis avoinna la 13-17 su klo 12-15. LWT-lipunmyyntipiste/maksu

myös pankkikortilla.

Vanha hautausmaa. LWT tarjoaa kaikille mahdollisuuden osallistua opastettuun "Sibeliuksen suku ja ystävä" -kävelykierrokseen la 29.8. ja su 30.8. kello 12 ja 14 suomeksi ja ruotsiksi, la 29.8. klo 16 venäjäksi. Lähtö Puutarhakadun ja Perämiehenkadun risteystästä.

Ölvin. Rantatie, Hans Murobacka ja ratsupoliisit la alkaen klo 20.

Österstjernan. 1800-luvun paketti-jahitireplika, Laivasilta.

SAMANA VIIKONLOPPUNA LOVISASSA:

Malmgårdin kartanossa vietetään Suomen luonnon päivää avoimin ovin

la 12-15 (linna on suljettu).

Isnässä talo kohteiden lisäksi tuotemyynti, kirpputoreja, kahviloita, ruokaa ja näyttelyitä.

Ruotsinpyhtää Ruissalossa talokohdeiden lisäksi tapahtumia, erikoismyymöitä, kahviloita ja ravintoloita.

Wanhan ajan päävit Jokelan kotiseutumuseossa la ja su. Turkkilantie 39, Ruotsinkylä.

Loviisan museot ja muut näytt

vyydet, katsa www.loviisa.fi ja www.visitloviisa.fi

Aktia

ELTETE

Itäväylä

OP Itä-Uusimaa OÖSTRYLAND

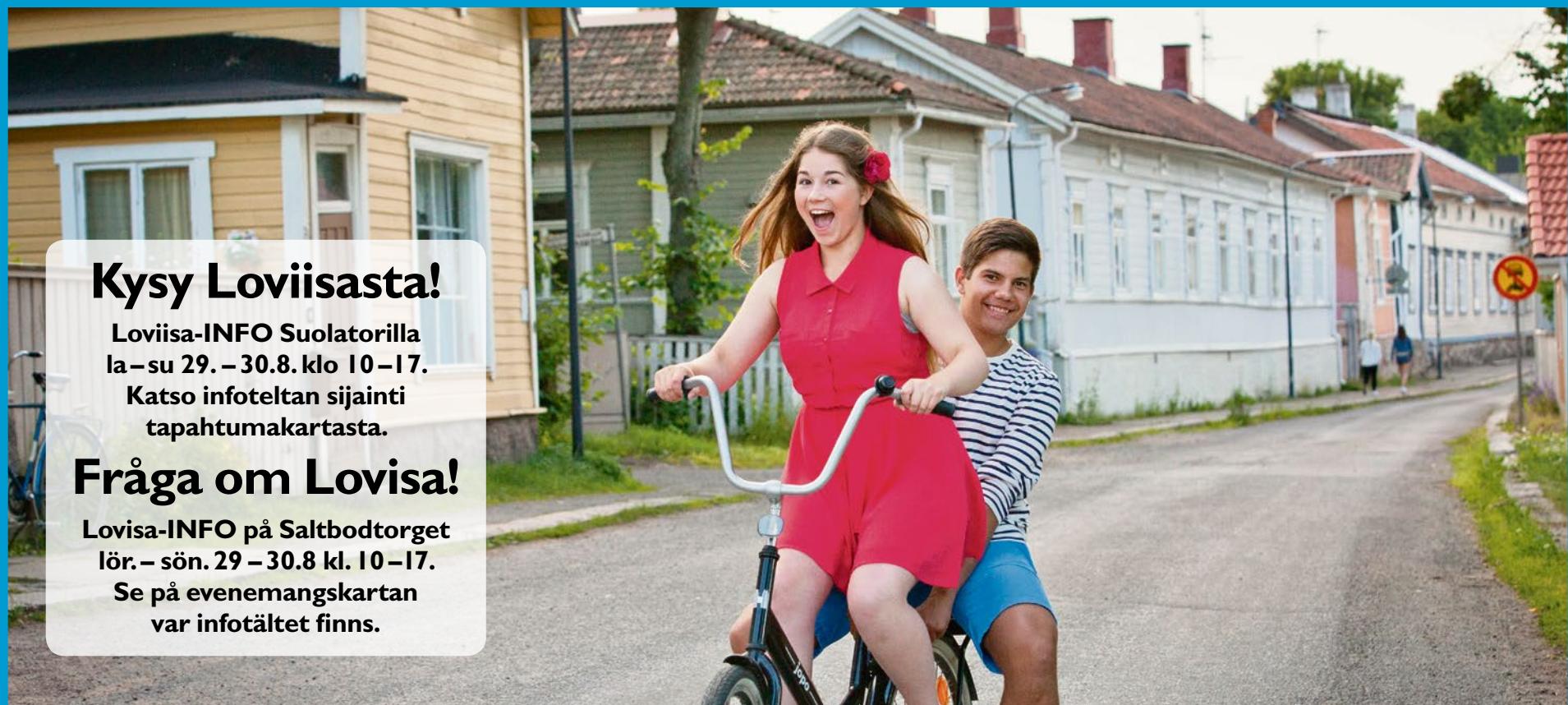
Nordea

ROSEBORG

Fortum

SVENSKA KULTUR FONDEN

Loviisa • pieni kaupunki, suuria elämyksiä Lovisa • liten stad, stora upplevelser

Kysy Loviisasta!

Loviisa-INFO Suolatorilla
la-su 29. – 30.8. klo 10–17.
Katso infoteltan sijainti
tapahtumakartasta.

Fråga om Lovisa!

Loviisa-INFO på Saltbodtorget
lör.–sön. 29 – 30.8 kl. 10–17.
Se på evenemangskartan
var infotältet finns.

Kotiin Loviisaan Hem till Lovisa

Rakenna uusi koti lähelle keskustan
palveluita tai luonnon helmaan!

Esittelemme eri puolilla Loviisa sijaitsevia
omakotitonttejamme Lovisa-INFOssa
Suolatorilla.

Bygg dig ett nytt hem nära servicen i
centrum eller i naturens famn.
I Lovisa-INFOn på Saltbodtorget
presenteras vi våra egnahemshustomter,
som är belägna på olika håll i Lovisa.

kartta.loviisa.fi/tontit
www.loviisa.fi/asuntotonttit
www.lovisa.fi/bostadstomter

Tutustu Loviisaan kiertoajelulla

Opastetulla bussikierroksella kuulet kaupungin
historiasta ja nykypäivästä.
Ilmainen tunnin pituinen kierros lähtee
la 29.8. ja su 30.8. klo 11
Aleksanterinkadun turistipysäältä.

Bekanta dig med Lovisa under en rundtur

Under den guidade rundturen får du höra om
Lovisas historia och nutid.
Bussen startar lör. 29.8 och sön. 30.8 kl. 11
från turistihållplatsen på Alexandersgatan.
Rundturen varar cirka en timme och är gratis.

Entinen kyläkoulu tai kunnantalo omaksi?

Loviisan kaupunki myy käytöstä poistettuja
kiinteistöjä. Ota yhteyttä ja sovi näytöstä.

Vill du äga en före detta byskola eller ett kommunhus?

Lovisa stad säljer hus som är tagna ur bruk.
Ta kontakt och kom överens om en visning.

ITÄ-UUDENMAAN KIINTEISTÖVÄLITYS
ÖSTRA NYLANDS FASTIGHETSFÖRMEDLING
019 533 432 www.iukvoy.fi

Sibelius

Loviisan Jannen kunniaksi!

Sibelius 150-juhlavuoden
tapahtumat Loviisassa,
katso www.visitloviisa.fi/sibeliusjaloviisa ja
www.loviisansibeliuspaivat.fi

Lovisas Janne till ära!

Evenemang
under Sibelius
150-jubileumsåret, se
www.visitloviisa.fi/sibeliusochlovisa och
www.loviisansibeliuspaivat.fi

Loviisan matkailutoimisto
Loviisa turistbyrå

Karlskronabulevardi 8, Karlskronabulevarden 8
© 040 555 3387 info@loviisa.fi
www.visitloviisa.fi, www.visitlovisa.fi

visit
Loviisa

Matkailutoimisto on avoinna la ja su 29.–30.8. klo 9–18.
Turistbyrån är öppen lör. och sön. 29–30.8 kl. 9–18.

Kesäinfo avoinna Strömforsin ruukissa klo 10–17.
Sommarinfo öppet kl. 10–17 i Strömfors bruk.

Nappaa ILMAINEN
Pikkukaupunki-lehti mukaasi Loviisasta.
Ta med dig GRATIS tidningen
Småstadsliv från Lovisa.

Loviisan kaupunki • Lovisa stad
Mannerheiminkatu 4 • Mannerheimgatan 4
019 5551 kaupunki@loviisa.fi
www.loviisa.fi • www.lovisa.fi